

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Căminul neamului nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se restituie.
INSERATE
se primesc în Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
SIBOURI de ANUNȚURI:
în Viena: la M. Dukes Nachst.,
Nur. Augenthaler & Kerner Les-
ner., Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachst., Anton Oppelk.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Elstein Bernat, J. J. J.
Leopold (VII) Brassebet-körsch.
PREȚUL INSERȚIILOR: o se-
rie garandată pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicării mai dese după tariful
și învoială. — RECLAME pe
pagina 2-a o serie 30 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

(Număr de Duminecă 52.)

„GAZETA“ iese în de-gara cu
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
Rit de Duminecă 3 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
1.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 284.—Anul LXIX.

Brașov, Duminecă 24 Decembrie

1906.

Din cauza sfintelor sărbători ale Crăciunului, ziarul nu va apărea până Joi seara.

Ziua sfântă îndreptătoare....

„Mărire întru cei de sus
lui Dumnezeu, pe pământ
pace și între oameni bună-
voire!“

Cel ce s'a născut în peșteră pen-
tru mântuirea omenimei, cu înțelep-
ciunea sa dumnezeiască a pus iubi-
rea ca să fie îndreptătoare a vieții ome-
nești, poruncindu-ne să iubim pe dea-
proapele nostru, să facem bine chiar
și inamicilor noștri.

Numai iubirea și poate aplană
și împacă nenumăratele contraste și
interesele contrare, ce să ivesc în
lupta pentru existență a singuraticilor
și a popoarelor. Nici dreptatea nu le
poate împăca căci dreptatea poate
face multe, dar numai iubirea le poate
face toate.

Iubire ar trebui deci să dom-
nească după învățătura și porunca
Mântuitorului, atât între oameni,
cât și între popoare și mai ales în-
tre popoare, a căror soartă este le-
gată deolaltă, cari trăesc pe același
pământ, în aceeași țară. Asta o pre-
tinde dela ele binele lor, fericirea
lor prezentă și viitoare, o pretinde
și existența lor în viitor.

Și totuși nu domnește între ele
iubirea, nu nici măcar dreptatea, ci
să dușmănesc între sine mai aprig
decât fiarele sălbatice. Răutatea ome-
nească în toate timpurile a aflat
cauze, scopuri, apucături pentru cari
să se dușmănească om pe om, po-
por pe popor, ca apoi să domnească
unul asupra celuilalt; iar popoarele
în toate timpurile au fost destul de
naive a lăsa să fie astfel învrăjbite
și tratate prin răutate, în loc să se
înbească, să se ajute și cu puteri
unite să alunge pe aceia, cari duș-
mănindu-le vreau numai să le stă-
pânească și să trăiască boarește pe
conta lor.

Răutatea celor mai șireți a fă-
cut în trecut din milioanele popoa-
relor slugi și dobitoace ale câtorva
sute de mii din tagma lor; mai târ-
ziu ea a purtat zeci de ani foc și
sabie între popoare pentru credință
ca și cum Mântuitorul ar fi zis
cândva să-l tăiem și să-l ardem pe
cel ce nu va crede, ce credem noi.
În timpul de față popoare puternice
și altele, cari numai eri alaltăeri au
scăpat de sub jugul tiraniei își pro-
pun a desnaționaliza, a înghiți po-
poare conlocuitoare.

În veacul electricității, când ni
se grămădesc chestiunile sociale cele
mai greu de rezolvit și când lumi-
nile câștigate de abia ni sunt de
ajuns spre a ne asigura traiul și
existența între popoarele mult mai
înaintate în cultură decât noi, cine
ar mai crede posibil să existe tendința,
ba probleme de stat declarate, de a
contopi popoare răpindu-le limba și
împiedecându-le cultura.

Exemplele strălucite, ce ni le dau
Elvețienii și Americanii, cum pot și
trebuie să trăiască în pace și iubire
popoare de diferite limbi și națio-

nalități într'un stat, în care i-a adu-
nat soartea, nu folosesc nimic. Nici
că vreau să știe de ele acei fana-
tici fanști, mai mult seduși decât
seducători; ei merg orbiș înainte,
sămănând neghină între cetățenii
aceleiași țări, provocând lupte crân-
cene și împedecând astfel pe zeci
de ani consolidarea statului și înain-
tarea în cultură a cetățenilor săi.

În loc de iubire și pace ce
ar trebui să fie după porunca Mân-
tuitorului, născut om în această sfântă
zi îndreptătoare a vieții omenesti
și a vieții popoarelor — dușmănie
și luptă înverșunată pretutindeni.

Tristă privilegiu la începutul se-
colului al XX-lea!

Cu atât mai tare ni-se impune
nouă celor de un neam și de-o limbă
datoria de a ne iubi unul pe altul,
de-a ne iubi națiunea, limba și așe-
zămintele noastre bisericești și șco-
lare, și alungând dușmănia și ura
dintre noi, de a ne da mână de aju-
tor în luptele vieții private ca și
în lupta pentru existența noastră
națională, datorie sfântă, la care ne
chiamă și credința strămoșească în
ziua cea mare, luminată și îndreptă-
toare a născerii Domnului!

Votul universal.

(mp.) Majestatea Sa Domnitorul
nostru a dat în mâna guvernului un-
guresc de azi cărna țării, mai ales
cu scopul ca acest guvern să lărgescă
dreptul electoral peste toți cetățenii
cari datori sunt să facă slujbă statu-
lui, sau prin faptul că plătesc dări,
sau că fac serviciu militar sau prin-
tr'un alt chip oarecare. Toate statele
culte din apus au dat acest drept
tuturor cetățenilor cu mintea coaptă
și întreagă.

Vremurile vechi, când un singur
cap era chemat să judece bunul mers
al neamurilor, sau când puținii che-
mați prin naștere sau voia celui mai
puternic din stat erau meniți să ho-
tărăscă fericirea popoarelor, au tre-
cut. Indatoriri fără drepturi astăzi nu
se mai primesc. Popoarele s'au deș-
teptat și au înțeles că numai ele sin-
gure, ele cari mai bine își cunosc
pășurile și năcăzurile sunt chemate,
prin voia lui Dumnezeu, care deopo-
trivă ne-a făcut, să-și croiască adevă-
rata cale a fericirii și a progresului.

Istoria ne învață că numai de
atunci de când capul omenesc a pă-
truns în sămburele acestui adevăr, iar
din adevăr a încercat și isbutit să
facă faptă, au pornit popoarele Eu-
ropei pe largul drum al bunăstării și
al adevăratei culturi.

Astăzi trebuințele vieții s'au în-
zecit și însutit, astăzi grijile statului
au crescut în chip atât de uriaș, în-
cât puținii nu mai pot să biruiască
cu ele.

E lucru supra-omenesc ca ace-
iași și iar aceiași oameni să îndrepte
mersul lucrurilor fără să greșască. De
aceea deslegate trebuiesc toate pute-
rile ținute până astăzi în rugină și
neștire, ca aceea ce unii nu văd,
alții să vadă, aceea ce unii nu înțe-
leg, alții să înțeleagă. Larg trebuie

deschise porțile egalei îndreptări, dară
în cinstita convingere a celor ce sunt
chemați să aducă binele acesta asu-
pra țării zace, ca votul universal să
nu fie vorbă goală, ci isvor de bine,
pentru bunăstarea și fericirea neamu-
rilor acestei țări.

Fundamentul cel mai trainic al
votului universal e cinstea și drepta-
tea. Cinstea pentru aceia, cari che-
mați sunt să dea țării acest drept.
Dreptatea pentru aceia asupra cărora
se revărsă dreptul acesta.

Ministerul de interne a adunat
datele pentru-ca voia Majestății Sale
s'o aducă la îndeplinire, și acum e
vorbă să se pregătească proiectul de
lege, prin care votul universal faptă
să devie. Ba mai mult, s'au început
să se discute și principiile de cari să
fie legiuitorii călăuziți în stabilirea
legii.

Nici cinste din partea celor che-
mați să aducă această lege, nici drep-
tate pentru aceia asupra cărora să
va revărsa acest drept nu să vede
în aceste principii, căci nu deslegarea
tuturor forțelor întru propășirea țării
și a popoarelor ei le zace în minte,
ci numai întărirea elementului ma-
ghiar, întărirea acestei rase, cimen-
tarea „ideei de stat național maghiar“,
asta-i suprema lor grijă după cum
semioficiosul „Budapesti Hirlap“ o
aduce la cunoștința publică în primul
său articol din 4 Ianuarie st. n.

Iată cheia pe care adversarii
noștri politici și naționali socotesc că
au găsit-o pentru rezolvarea „grelei
probleme“.

Baza votului universal, după pă-
rerea lor, să n'o formeze numai omul,
ca persoană, ci baza s'o formeze ți-
nuturile. Ținuturile să se claseze după
forța intelectuală (inteligentă), forța
economică, morală, fizică ș. a. și adu-
nându-se toate aceste elemente, cu
cât un ținut va da un rezultat, un
coeficient mai mare, cu atât mai mulți
deputați va avea dreptul să aleagă,
așa că numărul alegătorilor va fi și
el doar un element pentru judecarea
capacității ținutului, iar nu fundamen-
tul pe care să se ridice împărțirea
dreaptă a numărului de deputați.

Vorba e că cine va face această
clasare? Oamenii drepti, fără preju-
diții, pătrunși de sfințenia dreptății și
nepărtinitori?

Vorbă să fie.

O vor face oameni de aceia după
cari singurul lucru sfânt e ideea de
stat maghiar, după cum zice „Buda-
pesti Hirlap“.

Petece de ținuturi, cu număr mic
de alegători, vor fi ridicate ca valoare
culturală, economică morală (!) iar ți-
nuturi mari cu zeci de mii de alegă-
tori vor fi puse în clasa cea din urmă
a moralității, culturi ș. a. și iată ideea
de stat salvată.

După socotelile celor dela „Bu-
dapesti Hirlap“, vor ajunge cu acea-
stă „dreaptă împărțire“, cam peste
300 de deputați maghiari, 28 Români
și 23 Slovaci în viitoarea dietă a vo-
tului universal.

Sfruntarea cinstei și dreptății mai
cutezat nici că se poate face.

Ce rost are votul universal într'o

nouă împărțire de clase? Ștergerea
diferitelor clase de baroni, grofi, prin-
cipi — ștergerea ori cărei deosebiri
dintre sărac și bogat în fața ori cărei
legi, formează tocmai principiul fun-
damental, strălucita idee a păcii ge-
nerale, pe care se razimă egala în-
dreptărire a votului universal.

Un vot universal, în care pe lângă
mintea coaptă și întreagă a omului
să se mai ia în considerare și alte
elemente, e o minciună, o minciună
rău voitoare de dispreț față de cinste
și dreptate.

Ochii lumii mari voesc să-i scoată
cu forma prostească.

Libertatea țării ungurești voesc
s'o trâmbeie în lumea mare, căci nici
câinii nu vor scrășni dacă această li-
bertate pe noi ne costă chinuri și
lacrimi.

Istoria e un lanț de episoade,
adecă întâmplări, — nici vremea noastră
nu-i altceva decât o întâmplare.

Revista politică.

Săptămâna aceasta, fiind încă
vacanță de Crăciun, dieta nu s'a în-
trunit; în schimb însă s'au ținut di-
scursuri politice în afară de dietă.
Începutul l'a făcut faimosul dep. De-
sideriu Banffy, fostul ministru-preșe-
dinte de tristă memorie și astăzi singu-
rul deputat al „partidului nou“ în dietă,
— prinderea de samă, ce-a ținut-o Du-
mineca trecută în fața alegătorilor
săi din orașul Seghedin. În discursul
său Banffy a făcut o aspră critică gu-
vernului coaliționist, zicând că n'a
împlinit nimic din cele promise și că
singura cale pentru viitorul statului
maghiar național e, ca partidul inde-
pendist, care are absoluta majoritate
în dieta țării, să se rupă din coali-
țiune, care stă pe baza pactului
dela 1867, și să ia singură în mâni
frânele țării.

Vulpoiul Banffy n'are gust rău.
De când i-au devenit acrii strugurii,
s'a pus să pescuiască în tulbure, că
doară-doară îi va succede cu vremea
să ajungă iarăși la puterea mult do-
rită. Gândind astfel, Banffy sfătuește
pe independiști — precum am amin-
tit, — să spargă coaliția și să ia
singuri puterea în mână — deși
bine știe Banffy că așa ceva sub
împrejurările de astăzi nu se prea
poate face. Banffy, crede însă, că
aruncând mărul de ceartă între
partidele coaliției și deșteptând pofta
de guvernare în sinul partidului kos-
suthist — se va trezi într'o bună
dimineată „omul situațiunei“.

Două zile mai târziu, după cele
spuse de Banffy la Seghedin, parti-
dele coaliției s'au înfățișat la șefii
lor și la ministrul-președinte Wekerle,
pentru a le exprima din prilejul anu-
lui nou gratulațiunile lor. Kossuth
primind pe ortacii săi de principii a
zis între altele, că votul universal se va
face în interesul națiunei maghiare, și
nu împotriva națiunei maghiare, cum
ar vrea „dușmanii națiunei“. Nici că
putea spune altceva. Ministrul Wekerle
a zis cam același lucru și, după ce a

nșirat proiectele de lege, ce le va prezenta dietei, a spus gratulanților ca să fie liniștiți, căci *contingentul de recruți nu va fi urcat*, și prin urmare că nu sunt adevărate svonurile, că guvernul ar vrea să ceară dietei mai multe cătane ca în trecut. În fine atât Wekerle cât și Kossuth au zis, că unirea partidelor în coaliție trebuie susținută din toate puterile-

*

Săptămâna trecută *principele Bulgariei a făcut pe neașteptate o vizită la curtea regală română* din București. În jurul acestei vizite s'au scris multe, între altele s'a scris că s'ar fi încheiat și un acord între România și Bulgaria cu privire la afacerile politice din peninsula balcanică. Adevărul e, că vizita a fost de un caracter mai mult particular. Cu toate acestea vizita amintită servește drept o nouă dovadă de relațiunile sincere și amicale ce leagă cele două popoare învecinate și în deosebi cele două dinastii, relațiuni cari sunt menite a conlucra pentru pacifica și liniștită rezolvare a chestiunilor din Balcani.

*

Intre Bulgaria și Sârbia s'au *înăspriț în timpul din urmă relațiunile* din cauza omorurilor săvârșite de bandele sârbești din Macedonia contra Bulgarilor. Ziarele bulgare învinuiesc guvernul sârbesc, că acesta ajutorea bandele sârbești în lupta contra Bulgariei. Organul guvernamental sârbesc „Samoprava” declară că atacurile pressei bulgare contra Serbiei se datoresc închipuirii greșite, că Serbia favorizează bandele sârbești. Această starea de lucru — zice numitul ziar — nu poate decât să slăbească legăturile amicale, care trebuie să existe între Serbia și Bulgaria.

*

Lumea a fost alarmată zilele acestea cu știrea, că în *contra regelui Petru al Serbiei s'a plănuț o conjurațiune*, cu scop de a-l detrona și a-l înlocui cu alt principe. S'a scris chiar, că în fruntea conjurațiunii s'ar fi pus însuși primministrul sârb *Pasici*. Din Belgrad s'au desmintit aceste știri zicându-se că gazetele străine și mai ales cele vieneze, cari au scornit aceste știri, vreau să ingreuneze Serbiei contractarea împrumutului în străinătate.

Dar se zice, că unde nu este foc nu ese fum. Și-apoi în Serbia multe minunății s'au întâmplat și se mai pot întâmpla.

Cehii și Slovaci. Deputații cehi din dieta provincială a Moraviei au trimis zilele trecute deputaților slovaci din dieta ungară o aderență împreună cu o sumă de 1200 cor. Deputații slovaci răspunzând adresei de aderență au trimis deputaților dietei provinciale din Moravia următoarea telegramă:

»In vremuri grele ne recunoaștem frații. Vouă și poporului frate cehesc vă trimitem mulțumitele noastre. Nimic nu va împedeca lupta noastră. In numele deputaților slovaci: Milan Hodza.

Un jubileu militar al regelui Carol al României.

La începutul acestei săptămâni au sosit la București două delegațiuni militare germane pentru a felicita pe regele Carol, care în anul acesta a împlinit 50 de ani, de când a intrat ca ofițer în armata germană. Delegațiunile militare sunt compuse din câte 4 ofițeri a regimentului I. de gardă de artilerie de câmp și a regimentului 9 de dragoni, în care regimente și-a început acum 50 ani regele Carol cariera sa de militar.

Ambele delegațiuni au fost primite la București cu mare paradă, iar Marți s'au prezentat în audiență la regele Carol pentru a-i exprima omagiile regimentelor prusiane. La prânzul de gală care s'a dat Marți seara în palatul regal, *regele Carol* a rostit în onoarea delegației regimentelor următorul discurs:

Adânc mișcat de amabila atențiune a Maiestății Sale Împăratului și Rege, Augustul vostru stăpân, care cu prilejul intrării Mele în artileria gardei, acum o jumătate de veac, Mi-a trimis felicitările Sale prin delegațiuni ale regimentelor Mele prusiene, vă zic, domnii Mei, în modul cel mai cordial: Bine ați venit în mijlocul nostru.

Cu mândrie și satisfacțiune pot să arunc o privire asupra acelei jumătăți de veac, plină de evenimente mari și de răboaie glorioase, când avui fericirea, încă la începutul acestei mari epoci, de a-Mi dobândi primele cunoștințe militare în artilerie și cavalerie, ca și în războiul Danez din 1864.

»Învățămintele ce am cules atunci în aceste ambe arme, care și-au dobândit un renume neperitor în bătălii sângeroase, au contribuit nu puțin după un sir de ani la conducerea tinerei Mele armate la isbândă.

Cu o deosebită recunoștință îmi reamintesc dar de acest trecut depărtat, când s'au stabilit aceste strânse legături între Mine și armata prusiană, cari legături există și astăzi și vor rămâne neatinse și pe viitor.

»Conferirea numelui Meu la al 9-lea de dragoni este o distincțiune ce Mă umple de mândrie și deșteaptă în Mine cele mai călduroase mulțumiri; aceleași sentimente le arăt și pentru frumosul dar al I-lui regiment de gardă de artilerie de câmp, la care dar și Augustul vostru stăpân s'a asociat cu atâta afecțiune.

»Cu călduroase urări pentru ilustra perechea imperială ridic paharul Meu în sănătatea Maiestății Sale, în aceia a vietei Sale armate și a scumpelor Mele regimente, cari vor putea totdeauna să se razăme pe sentimentele Mele de prietenie.

»Trăiască Maiestatea Sa Împăratul și Rege Wilhelm.»

Regelui a răspuns comandantul regimentului I. de artilerie de gardă *colonelul Heineccius* cu următoarele cuvinte:

În numele oficerilor prusieni de față, rog cu supunere pe Maiestatea Voastră de a-mi permite să-l arăt respectuoasa mulțumire pentru binevoitoarele cuvinte pe care Maiestatea Voastră ni le-a adresat în acest moment și pentru înalta favoare ce Maiestatea Voastră ne-a acordat de a ne primi aci.

Din ordinul Împăratului și Regelui nostru am venit cu inima plină de bucurie pentru a depune la picioarele Maiestății Voastre, cu prilegiul însemnatei zile a 50 de ani de jubileu militar, cele-mai supuse și cordiale urări ale regimentelor prusiane, care au fericirea de a fi în strânsă legătură cu Maiestatea Voastră.

Aceste legături însemnează nu numai o apropiere exterioară, dar cred a putea spune și mai mult, că ele unesc inimile într-o sinceră camaraderie.

Maiestatea Voastră nu a uitat nici-odată vechia Sa obârșie militară, ci s'a folosit de toate împrejurările spre a ne onora și a ne îmbucura prin mai multe și repetite dovezi de deosebită și cordială bunăvoință pentru ambele regimente.

Găsesc cu greu cuvinte pentru a exprima cât de recunoscători am fost și suntem către Maiestatea Voastră pentru aceste semne de înaltă bunăvoință și cât de mare este venerația și admirația ce fiecare din noi simte pentru Augusta persoană a Maiestății Voastre.

Regimentul de dragoni Regele Carol I al României a primit înalta distincțiune de a purta pe viitor augustul și gloriosul nume al Maiestății Voastre, spre a-l păstra viu pentru vezi în armata germană.

Împărtășesc cu întregul regiment convingerea că această distincțiune va fi de-apururea un îndemn la cele mai mari fapte.

Asemenea și regimentul 1 de gardă de artilerie de câmp va fi totdeauna plin de mândrie că Maiestatea Voastră a început într'ansul, acum 50 de ani, cariera Sa militară, pe care Providența divină a făcut-o atât de strălucită.

Nu-mi permit de a lăuda înaltele merite militare ale Maiestății Voastre, dar trebuie să spun că nu numai inimile române tresaltă mai sus când ne aducem aminte de faptele glorioase ale armatei create și educată de Maiestatea Voastră, fapte a căror culme s'a înrăpat în numele me-

morabil de Plevna, dar și când privim cu gândul laurii victorioși ai Marelui Căpitan pe fruntea Maiestății Voastre.

Pomenesc cu profund respect de col laborarea plină de abnegațiune și credință a Maiestății Sale Reginei în toate operele de creștinească iubire de aproapele său. Precum Maiestatea Voastră ca poetă, de Dumnezeu înzestrată, a propovăduit în tregei lumi, entusiasm pentru tot ce e frumos și bun, și a găsit un vesel răsune în milioane de inimi, tot așa Maiestatea Voastră nu s'a oboșit nici odată de a alina nevoile, de a usca lacrimile, de a vindeca rănille și a împrăștia sentimente nobile în poporul român, care vor produce roade nenumărate.

Rugăm pe A-Tot-Puternicul să reverse asupra Maiestăților Voastre, și în viitor harurile Sale, așa că mulți ani încă steaua M. S. Regelui să luacesă asupra României, iar M. S. Regina să o ocrotească ca un înger binefăcător.

Cu aceste urări călduroase, ridicăm paharele noastre, și rugăm pe Maiestatea Voastră să ne dea voie de a bea în sănătatea și pentru fericirea Maiestății Voastre, Maiestății Sale Reginei și a întregii familii Regale.

Ura!

Amintirea tribunului Ciurileanu.

Comunicări de Dr. A. Frâncu.

Fără cultul trecutului nu se poate păstra conștiința națională. Eată pentru-ce trebuie să ne umple de legitimă îngrijire: nepăsarea epocii noastre față de studiul istoriei. Prin această știință se pun mai ales bazele continuității în viața națiunilor, înfășurându-se strămoșii și urmașii în stăruințele pentru același ideal. Dinpotrivă apatia față de învățăturile trecutului se transformă în abdicare de aspirații pentru viitor. A pune zăgazuri unui astfel de curent de disoluție se impune ca supremă datorință tuturor, cari, cu toată epoca de cădere ce străbatem, țin cu îndirjire la rostul poporului român ca element de civilizație la porțile Orientului. Prin încercări rapsodice însă nu se va putea ajunge scopul.

O acțiune sistematică va trebui deci pornită fără întârziere pentru ca să se desvălească și asigure urmele trecutului nostru tragic și toate problemele stăruinței noastre pe acest pământ. Se pare că o societate istorică ar putea răspunde mai cu samă necesității. Organizată solid, ea ar avea misiunea de a aduna toate mărturiile trecutului, pentru ca un geniu creator să compună istoria pragmatică a neamului românesc. Și până atunci însă e mai ales de datoria generațiilor tinere să culeagă pretutindenea din arhivele academiilor, universităților și a bisericelor, precum și dela singuraticii toate documentele, cari ar lumina trecutul nostru, ear luarea aminte a

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Din vârtej.

Eram trei, răsturnați pe fundul săniei. Niță mâna caii — patru.

În fluerături nesfârșite, un pui de vifor vântura zăpada, rostogolindu-o tot înainte pe întinsul alb și strălucitor, apoi o plezneala în crengile uscate ale tufelor de pe marginea gârlei, ce se zărea la o aruncătură bună de peatră.

Iar noaptea tot mai neagră se lăsa.

Mormane de zăpadă, îngrămădite de vânt, se arătau chiar în mijlocul drumului.

— Hi, caii tatii! — striga și unchiul de lângă noi, ridicând capul de sub sarică îngrijat. Vizitiul îndemna, învârtind biciul pe deasupra...

— Pti!

Eram înămoliți.

Niță sări jos să pue mâna. Ne aruncară și noi. Mi-se păru atunci că vântul așteptase să ne vadă coborâți din sanie, ca să ne poată isbi în față cum îi vine bine. Se mai stricase ceva și la hamuri și numai târziu vizitiul prinse frânele și se urcă murmurând.

— Nu blestăma, Niță, că mâne-i Crăciunul și-i păcat.

Omul, fără să răspundă, își vârî capul în gulerul ridicat al zeghii și îndemnă caii.

Intr'o luptă ca asta, de a trece printr'un câmp vijelios, înghețat și pustiu, prin o deosebită dragoste și milă de animalele, cari se frământă și asudă așa de greu pentru tine.

Nădăjduiam toți — dar mai cu seamă Niță ținea mult să nu înopțăm pe drum. Și în nădejdea asta a mânat fugă întinsă câtă-va vreme; — apoi s'a resemnat.

Caii mergeau acum în trap ușor. Aburii ieșiau din trupul lor încălzit. Când drumul era înămețit, mergeam la pas, iar când scăpam de un toi, Niță cu podul palmei, în care ținea biciul, după ce-și mai trăgea căciula pe urechi — ridica capul hotărât și începea din nou să învârtască biciul.

— »Tu nu mai zici nimic?... Și simții cotul lui Stefan.

Erau aproape patru ani, de când nu mai dădusem pe acasă. Trei li făcusem în armată; dar asta nu-l mai puteam isprăvi. Și cum gândul mi-era și aprins și împărțit, cu Ștefan n'aveam nimic de vorbit acum.

Vijelia se înăspri. Urcasem pe un

maidan, de pe care coborând, ne apropiam de Olt.

Dar aici sus, vântul nu mai era vânt; — era mănăie, era răzburare.

Coamele calilor sburau în vânt, iar zăpada nu mai era fluturată în prai, ci era aruncată cu grămada în ochii lor.

Era numai vuet și vârtej.

Aduna zăpada în șanț ș'o arunca, risipindu-o în drum. Apoi o aduna toată de pe drum și o mătura întins pe câmp, trântindu o năpraznic în tufele de lângă gâră. Acolo se mai învârtia în loc, vîind și plesnind una de alta crengile uscate. Apoi își îneca veninul gemând de mănăie că nu mai poate.

Lunecam ușor pe o pantă dulce. Calul din dreaptă bătea regulat cu piciorul în cruce.

Asta îmi făcea bine; — dar îmi făcea și rău.

Când stam cu capul sub sarică ritmul acela al loviturilor îmi îmbăta urechea. Și plăcerea asta se amesteca așa de bine cu gândurile ce mă stăpâneau atunci...

Dar unchiul nu odată ridicase capul:

— Ia vezi, Niță, nu poți să mi faci ceva?...

— N'am ce-i mai face...

Ștreangul se scurtase de umezală.

Om cu multă milă pentru vite, unchiu nu se putea împăca. Ne horărâram să mai mergem și la pas.

Mult nu mai era. Dar, mergând încet, simțiam frigul par'că mai tare. Degetele dela picioare nu mi-le mai simțiam. Nu îndrăzneam chiar să le mai mișc ca să mi-le mai scot din amortire, care, oricum, își are și partea ei bună: Mișcându-le simteam durere; — și apoi simțiam și răceala mai mare a ghetei. Și afară de asta, ieșisem din letargia mea. Mă hotărâsem chiar, să nu mă mai cuget la picioare. Stăruiam cu mintea asupra unor anumite gânduri; — și începui să rostesc vorbe, într'o legătură cu aceea ce gândeam, ca să mă pot convinge că gândesc.

Chiar îmi alesesem câteva serii de gânduri și le împărțisem pe distanțe. Am văzut chiar că-mi rămâne un prisos. Dar un blestem trântit de Niță, și frigului și hamurilor și ceasului în care s'a născut, m'a făcut să-mi perd tot șirul.

— Se aude ceva...

Unchiul ridicase capul și asculta. Eu nu auziam nimic.

Niță era năcăjit:

— Ce să mai fie... Acum și pe lup îl ia dracu!

— »Eu lup am auzit« — răspunse unchiul, scund cu capul tot ridicat, gata

istoricilor noștri trebuie îndreptată și asupra timpurilor mai apropiate de noi, fiindcă fără lămurirea acestora, o acțiune publică în continuitate, deci sistematică, nu se poate îndeplini.

Aceste reflexiuni sunt rezultatul unei observații mai îndelungate a neajunsurilor noastre culturale. Ca să le dau expresiune în public însă, a fost hotărât faptul, că un vrednic preot mi-a pus la dispoziție notele autografe ale fostului tribun Ioan Ciurileanu, originar din comuna Ciurila lângă Cluj, despre activitatea sa în memorabili ani 1848/9 dinpreună cu un document tot în aceeași materie, ear în „Enciclopedia română” nu i-am putut da de urmă numelui și biografiei fericitului Ioan Ciurileanu, când vream să supun unei asemănări datele autografe. Dacă trecutul recent să uită așa de repede, când trăiesc încă și contemporanii, cum o să isprăvească istoriografia noastră cu vremurile acoperite de ceața veacurilor?

Socotind că să face un serviciu istoriografiei prin asemenea documente le las să urmeze în copie dinpreună cu scrisoarea părintelui Tămaș, prin care lămurăște originea lor. Observ, că în autograf se văd ici colea intercalate cuvinte nemțești ca traducere, din ce să poate conchide, că ar fi servit ca material pentru un memoriu în nemțește, probabil pentru una din comisiile de purificare instituite, după revoluțiune.

Documentele sunt următoarele:

I.

(Copie transcrisă cu ortografia modernă.)

Anno 1848 în 15 Novembris am ridicat landsturmul, români 4000 din comitatul Turzii de la Cluj spre amiază, cale de una milă de loc, în care timp încă Clujul nu era ocupat de trupele imperiale, care erau sub comanda d-lui Obrist Urban, earăși luând ordinațiune de la d-l Obrist Urban am călătorit către Dej împreună cu trupele imperiale, a întâmpina pe Katona Miklos și Teleki, cari venise cu o trupă de rebeli de către Ungaria, care călătorie o mărturisesc prin testimoniul dat de la d-l Obrist Urban, eară după nimicirea rebelilor.

A primit ordinațiune de la d-l comandant Gratz, care era trimis de la general comanda spre a comanda landsturmul din comitatul Turzii, a merge către Meseșiu împreună cu trupele imperiale, care erau sub comanda d-lui general Wardener și Urban și în 21 Septembris avu lovire trupa imperială cu rebelii, care erau la Ciurlea—Fekete tó, sub comanda lui Riczkó am asigurat flancurile imperiale de-a mână stângă, de unde după tragerea trupelor imperiale la Banfi Huedin, am primit ordinațiunea de la d-l Obrisleitnand Lozenau de a merge într-o patroneie periculoasă, în care am făcut cunoscut de înaintarea trupelor imperiale către Alba Carolina.

De la d-l Obrist Renner în 31 Decem. am primit o expediție periculoasă, fiind trimis cu o stafetă către d-l Obrist Urban, care se afla cu trupele imperiale la Bistrița, în care timp rebelii maghiari au fost ocupat Clujul și Turda și după reîntoarcerea-mi de către Urban, făcui cunoscut la d-l Obrist Renner retragerea trupelor imperiale din 4-lea Ianuarie către Bucovina și toată mișcarea rebelilor, care călătorie să adevărește prin testimoniul dat de la d-l Obrist Renner.

După retragerea trupelor imperiale din Transilvania, am adunat un număr de tineri români din comitatul Turzii, ca nu cumva maghiarii să-și întărească armadiile cu aceiași tineri români, cari erau în toată Transilvania cei mai bravi români și aceia i-am format în batalioane și am luat o pozițiune în marginea muntelui de către miază noapte, de la Cluj cale de 3 și 1/2 oare, unde în mai multe rânduri înfăstădu-mă maghiarii avui următoarele atacuri:

1-a în 13 Martie la Cacova Jeri, unde 400 de rebeli, cari venise să aprindă satele din prejurul muntelui, pe cari i-am bătut împrăștiindule tot lagărul.

2-a în 4 April, iarăși la Cacova Jeri unde venise un batalion de rebeli sub comanda L. Urai, iarăși cu scopul a aprinde, cari de năvălirea românilor fură siliți a se trage îndărăt.

3-a în 4 Maiu la Băisoara, unde au venit 2000 de rebeli sub comanda lui Engloffstein, cu cari ținând foc 4 oare i-am reterat și cu un atac toată trupa rebelilor am împrăștiat, dintre cari au picat 30 morți și mai mulți răniți.

4-a în 23 Maiu la Teușiu, unde am mers spre a înfesta maghiarii, cari erau în jurul cetății Alba Carolina și lovindu-ne cu rebelii, cari erau sub comanda lui Jubász la Teușiu, ne-am bătut 5 oare, fără gătându-mi-se muncia am fost siliți a se trage îndărăt la pozițiunea cea mai dinainte.

5-a în 9 Iunie la Câmpeni la intrarea lui Kemény Farkas, care au venit a cuprinde munții cu 6800 și 19 tormente, unde am luat sub comanda mea și landsturmul d-lui Ianu.

6-a în 13 Iunie iarăși cu Kemény Farkas la Roșia Bucumani, de unde cu perdere mare l'am alungat către Abrud.

7-a în 23 și 28 Iunie la munții Kis Bányia miază-noapte, unde venise Engloffstein cu 3000 rebeli, cari trecând prin satele românești le prefăcuse în cenușe; pricina intrării lui în munte au fost, pentru-că cu partea lagărului cea mai mare, am dat ajutor la d-l Ianu contra Kemény Farkas.

Toată stredania mi-am pus, ca și cohul și bășogurile din Offenbaja, ca să le pot apăra, de unde numai de acolo este de a aștepta metalul împărăției, care le-am și apărut, care prin testimoniul dat dela fervalungul mă pot adevăra.

Ioan Ciurileanu,
fost tribun și comandant la
prefectura Turzii, mai înainte
la soldații la E. H.
Joseph husar.

II.

Bizonyítvány. (copie.)

Alább irt, Szent Lászlói felszabadult polgárok adjuk ezen bizonyító írásunkat

saját kezűnk keresztvonásával megerősítve arról, miszerint csurillai Lelkészi Tiszteletes Csurillai Gábor ur fia 849-ben helységünkben úgy jelenvén azon szin alatt, hogy a foradalom alatt az itt állomásozó Magyar Tábor édesatyja házat fel égette, követelte a helységtől — hogy vagy építessse fel a házat vagy fizessen 400 — négy százpengő forintokat mit a helység Csurillai Jánosnak át is adott, nem lévén hogy mit tegyen ámbár hibás nem volt mert bár melyik fél jelent meg — mindeniknek engedelmeskedni kötelességének tartotta.

Kelt Szent Lászlón 829 Mártius 27-én.

A helység nevében
+ Tamás Csuli Márton
+ Czako János
+ Gebe Márton
nevek aláírója
Püspöky András
jegyző.

III.

Spectate Domnule Director!

Conform promisiunii mele făcute cu ocaziunea întâlnirii noastre din 9 Noemvrie 1905 am onoare a Vă prezenta două documente în origine referitoare la istoria lui Ioan Ciurileanu fost tribun la anul 1848, aflându-se în arhiva parochială din Ciurila de pe acelea timpuri, când Ioan Ciurileanu, unchiul preotesei mele, locuia în casa fratelui său Vasile Ciurileanu, fost paroch gr. cat. în Ciurila și neuitatul socru. Cred, că a voit a descrie istoria revoluțiunii și mai pe larg, dar s'a dus în România la 1875 și la mine numai acest fragment s'a aflat.

Sum cu deosebită stimă

Ciurila, 14 Noemvrie 1905.

Ioan Tămaș,
paroch gr. cat.

Congresul nostru.

III.

De un timp încoace să face mare alarmă în jurul frazei, că poporul nostru e încă analfabet, prin ce e împedecat — în mare parte — de a ținea pas cu celelalte popoare culte. Să mai spune și aceea că vina ar purta-o școala și cu ea învățătorii. Nimic mai lesne. E ușor a constata regresul poporului, dar mai ușor e de a face responsabilă pentru aceasta învățătorimea. Am dori însă ca aceia cari vorbesc astfel la adresa noastră — să se scoboare pe două trei momente de pe înălțimea olimpică pe care să închipuesc că sunt — și cercetând școalele să se convingă de adevăr. Numai venind la fața locului și consultându-se cu cei ce sunt puși în fruntea lor, vor putea cunoaște cauzele pentru-ce nu să poate presta atâta cât așteaptă obștea. Și dacă dânsii nu o fac aceasta, suntem siliți noi cei rezponzabili să ne ridicăm glasul. Pentru aceasta am intrupat ideia congresului. Și dacă în articolul trecut am statuit punctul prim, din program, prin cel de față vom statui al doilea. Acesta după noi ar fi: *învățământul nostru popular și organizația lui pe alte baze.*

Este știut deja că școalele populare în organizația lor actuală nu corăspund timpului modern. Sunt departe de aceea ce ar trebui să fie. Prin urmare nu-i mirare dacă și numai pronunțarea cuvântului *școală* produce în sufletul țăranului nostru atâta disgust. Această sfântă instituțiune după organizația ei de azi e cu totul străină firei lui, deși numai de aici s'ar putea aștepta mântuirea. Și fiindcă nu-i cunoaște rostul și susținerea ei o judecă de cea mai grea povară. De aceea pe lângă toate eforturile noastre noțiunile de *țaran* și *școală*, nu s'au putut identifica, nu s'au putut contopi. Și nici nu le vom putea până când organizația actuală nu se va modifica.

Că școalele nu corăspund cerințelor țăranului nostru e ușor de esplicat. Și anume. Cei ce sunt chemați de a statui și cărmui învățământul popular nu cunosc cerințele și lipsurile oamenilor noștri. Cred că prin aceea că vor îndesa în planul de învățământ tot felul de cunoștințe ce știința omenească a descoperit — vor putea face din țăranii noștri tot atâția genii, cari să poată învăța în mintea lor chestiunile mari ce preocupă societatea cultă. Nu! Nu, de acestea are lipsă. Și dacă totuși i să împărtășesc, pe tot dreptul poate zice fiului său: — „*lasă dragul tatii că n'o să te faci tu nici popă nici dascăl*”.

Dacă lui nu i-a folosit nimic aceea ce a învățat la vremea sa, nu va fi de folos nici progeniturii sale. Prin urmare nu numai popilor și dascălilor le va fi de lipsă. — Și credeți-mă că are drept. Căci ce-i poate ajuta lui gramatica, sinteza și alte multe întortocheturi, — pe când *economia*, *pomăritul*, *slupăritul*, *mătăsăritul*; apoi *geometria* și mai ales *igiena* sunt cu totul neglijate?! Va să zică în loc ca învățământul popular să fie *practic*, din care țăranul să poată trage *folosuri reale* — e din cale afară *abstract*. Și asta e cauza adevărată a înstrăinării, disprețului și indiferentismului față de școală, iar nu noi învățătorii — cum crede lumea.

Mi să va obiectiona că toate acestea sunt prescise e de plan. Da! sunt prescise, numai cât acel plan nu ne dă amănunte și îndigetări ca la celelalte obiecte. Dacă e vorba, cu quantul și modul cum să propune *economia* în școalele noastre numai rațională nu să poate numi. Vine apoi *pomăritul*. Acesta încă îl propunem, dar numai *teoretic*. Școala ori comuna nu dispune nici de atâta teritor unde să se poată înjgheba o grădină de pomi cât de primitivă. Ori și dacă este e așa de neglijată încât în cele mai multe locuri își e greață să te uiți într'acolo. Deschisă, nefrădită, așa că primăvara pasc prin ea vitele satului. Și dacă pentru regularea ei ar inzista omul cât de mult — nu-i

mai prindă ceva din flueratul vântului — „mână mai iute”.

Caii își ridicase urechile fatenți, ciurindu-le din vreme în vreme.

— Mână mai iute!

Câteși trei stam cu capetele ridicate, fără o șoptă măcar. Două urlete se auză una după alta în depărtare.

Caii începură să sforăie. Ne ridicăram. Niță îndemna blajin pe bălan. Priceput mijloc de a îndemna la liniște pe cei mai blând dintre cai, când vreau să nu se sperie.

Mergeam la pas.

La stânga se desface un drumeag și duce în satul vecin.

Gură de om, băeți!

În curând auzirăm cu toții deslușit un nou țipet.

— „Stai!” — Unchiul se ridică sus — la stânga!

Caii o cotiră. Făcură câțiva pași mai mult sărind și sbătându-se în hamuri. Ne nămolirăm în șanț.

Noi toți săriserăm jos. Niță se repezise la cai.

Sa auzi alt țipet mai aproape și urlete lungi pe urmă răspunseră.

Ștefan scoase un strigăt lung. Un țipet ne răspunse.

Noi cu mâna goală o luarăm înainte unchiu cu pușca după noi.

Nu făcărăm 50 de pași și din întunec începură a se desluși două umbre ce se apropiau iute spre noi.

— Ajutor!

Două jivine se strecurau încet cu pază, prin noapte, alături cu drumul, speriate se vede de strigăte.

O detunătură puternică se desfăcu din vuetul vijeliei. Era o femeie și o fetiță de vre-o 10 ani.

Țipând se repeziră amândouă spre noi. Femeia plângea zăpăcită. Copila tremura ca varga și nu putea să scoată o vorbă.

Ștefan le recunoscu. Veniau din satul vecin, unde fusese târgul de săptămână. Într-o dășagă avea cumpărate de toate pentru sărbători.

— Bătă-vă păcatele, Leano... Pe vremea asta? — zise unchiul, apropiindu-se și recunoscând pe femeie.

Păcatele noastre... Să-mi rămâie copii pe drumuri! urmă femeia plângând. Mi-e frică de fata asta să nu rămâie cu vre-o sminteală.

Când ne-am întors la sanie Niță în genunchi, pe malul șanțului, se lupta cu caii.

Bălan căzuse, iar celălalt rupsesse un streang și se smâncea speriat în mâinile vizitiului, care trântit cum era, îl ținea cu putere. Cu multă caznă au putut fi toate puse în rândulială.

Femeia se urcă lângă Niță, pe față o acoperirăm în fundul saniei și pornirăm iar înainte.

Nu mai era mult. Noi ne ridicăram în sus.

Caii o porniră într'un trap iute. Iată Oltul!

Trecurăm podul: apa era înghețată, iar viforita o acoperise cu nămeți...

Curând ne văzurăm în sat.

Lumini se arătară ici colo în ferestri și câte un lătrat se auzia din vreme în vreme.

O poartă se deschise în lături. Intrăram în curtea unchiului. Peste câteva case se așeză noi.

Cu o lampă în mână Florica se arată în ușe. Cum îl zări, se repezi la fratele său. După ea tușa plângând de bucurie. Apoi frații mai mici.

— Ce-ai adus?

Toate erau schimbate. Copiii unchiului, până și Florica, se uitau la mine cu oarecare teamă.

Iar eu eram mut.

Doi frați mă așteptau aici: unul mai mic, când m'am apropiat de el a luat-o la fugă; celălalt se îngrijea mai mult de buzunare...

Era cald în odaie.

Vedeam în mintea mea toată grozăvia viforului ucigător, năpustit în fluerături pe câmpul alb, pustiu și întunecos... Doamne ce vreme!

Se auziră tropăituri și murmure pe afară. Doi câni la ușă erau în luptă la aman:

Ușa se deschise și pătrunse înăuntru un fecior, apoi altul. Apoi steaua cu icoana nașterii în mijloc. Și casa se umplu.

„Nașterea ta Cristoase...”

Eram toți în picioare cu fața la răsărit.

Lângă sobă, cu dășagii răsturnați jos sta cu o căutătură plină de evlavie, Leana ținând de mână pe copilă, ai cărei ochi ca ai tuturor celorlalți copii nu mai păraseau steaua.

Pe ușe se strecurau mereu femei, copii și bătrâni de prin vecini și iată și mama.

Romulus Cioflec.

cine să te asculte. — Tot așa stăm și cu *stupăritul*, fiindcă nime nu ia angajamentul ca să facă o stupină. Fără aceasta tot lucrul și învățământul e redus la zero. Mai rău stăm cu *mătasăritul*.

Tot așa de neglijată e și *geometria*. Țăranul nostru nici până astăzi nu-și știe măsura un loc, o grădină, fie o suprafață și formă cât de regulată. Din cauza aceasta e înșelată de multe ori. Din locurile muntoase, pleacă la țară pe vremea săpatului, seceratului, unde lucră cu jugărul. După ce dar nici ideie n'are de *măsurare*, nu poate controla pe cel ce le dă lucrul, lucrând mai totdeauna de două și trei ori cât prețul banilor.

Ce să mai vorbesc de *Igienă*, de care e strâns legată chiar existența neamului! Aceasta e neglijată nu numai în școlile populare fără și în cele medii și superioare. Chiar în institutele pregătitoare, — preparandii, teologii — nu-i poți da de urmă.

Așadar și din acest puținel — să poate vedea destul de bine că învățământul popular în forma cum să îndeplinește astăzi — nu e real. Lucru dar e serios și nu mai poate fi amânat. Reforma învățământului s'a impune. Și asta cu atât mai vârtos cu cât frații de peste Garpați ne-au prevenit. Ei au început reforma generală, pentru a cărei realizare s'a pus în mișcare întreg aparatul începând de la ministru până la cel din urmă membru al corpului didactic. Fiecare individ are deplină libertate de a să putea pronunța. Iar, ca în pronunțările acestea să fie oarecare uniformitate s'au numit trei comisii pentru anchetă și studii: una pentru universități, una pentru învățământul secundar și a treia pentru cel primar. Membrii comisiunilor, aleși din toate gradele corpului didactic, au avut însărcinarea de: — „a cerceta și expune starea actuală de lucruri a învățământului respectiv și de a emite păreri și propuneri de o nouă organizare mai conformă cu trebuințele țării și ale timpului“.

Comisiunile s'au întrunit. Iar cu conștientul ministrului de culte a lansat un *chestionar* care s'a trimis tuturor profesorilor, institutorilor și învățătorilor, ca fiecare în special să poată espune vederile și rezultatele experienței sale. Răspunsurile să vor trimite comisiei respective, care din părerile tuturor va compune un fel de memoriu, prin care învățământul să va reforma ca să corespundă trebuințelor țării și ale timpului.

În această reformă nu putem vedea decât bunăvoința cu care frații noștri din România liberă lucră pentru cultivarea și luminarea clasei de jos. Procedura însăși a fost salutăată cu mare bucurie și primită cu multă simpatie. Ca dovadă voi lăsa mai jos următoarea aprețiere făcută de distinsul pedagog român d-l I. Gavanescu

profesor la universitatea din Iași. Aprețierea o reproduc după Nr. 8 din 15 Iunie a. c. a rev. „Cultura română“ — redigată de dânsul. — Iată dar ce cetim în acel loc:

„Procedura aceasta e pornită dintr'un spirit de serioasă disciplină științifică în tratarea problemelor așa de complexe ale vieții sociale și ale educației unui popor, și din o atenție delicată și meritată către oamenii însărcinați de stat cu misiunea înaltă a instrucției și educației publice și a înaintării noastre științifice, precum și din convingerea că numai aceea reformă prinde în adevăr rădăcini adânci în țară și are sorti de reușită, care să clădește pe convingerile și conștiințele luminate ale celor implicați direct în alcătuirea și funcționarea ei.

— „Reformele eșite și pornite din chipuzială individuală izolată a unui sau a câtorva, adesea nu răspund stării reale a țării și împrejurărilor și chiar în cazul când sunt bine intenționate și cugetate, nu-și dau roadele așteptate, *căci factorul esențial ce colaborează în definitiv la producerea efectului ultim, dascălul*, n'a fost chemat la timp, la colaborare de chipuzială prealabilă, și deci la aceea operă de pregătire spirituală, care constituie faza naturală premergătoare a operei de faptuire și de realizare definitivă.

Așa-dar „dacă frații de dincolo nu s'au putut gândi la o reformă generală — fără colaborarea dascălului, — nici la noi nu s'a putea face fără consultarea noastră. Noi suntem cei mai chemați de a o îndeplini aceasta, fiindcă numai noi, cunoaștem lipsele și cerințele țaranului. — De aceea în programul congresului punctul de forță îl va forma: *învățământul nostru și organizarea lui pe alte baze*, — Și ca să putem afla bazele acestea, ne vom folosi și noi de *chestionarul* fraților de dincolo, ținând cont de împrejurările condiționale, cerințele și lipsurile dela noi.

Despre acestea în articoli viitori.

Morlaca, la 27 Dec. 1906.

Traian Șuteu,
inv. dirg.

ȘTIRILE ZILEI.

— 23 Decembrie v.

Sărbători fericite le dorim tuturor cetitorilor, colaboratorilor, amicilor și sprijinitorilor foaiei noastre și ai cauzei sfinte pentru care luptăm.

Numărul de Crăciun al „Gazei Transilvaniei“ apare azi îndoit de mare. Dorind să dăm cetitorilor noștri peste sfintele sărbători o lectură cât mai bogată și mai variată, numărul de față apare pe 16 pagini mari, cu două *suplemente de câte 4 pagini*.

Estă și sumarul acestor două *suplemente*: „Crăciunul în codru“, de Ioan Rodina; „Farmec“ (poezie), de Ec. Pitiș; „Într-o casă ca în multe altele“, de I. Agărbiceanu; „Cântec“, de Nicolae Stolica; „Maria“, istorioară americană, tradusă de Leona; „Cum să petreacă tinerii țărani timpul iernii“, de N. Hamzea; „Soia“, de

I. Borza; „Din gospodăria furnicilor“, de Dr. Simionescu; apoi articoli mai mici de conținut diferit, și în fine două ilustrațiuni, reprezentând „Intrarea Junilor din Brașov în București“, cu ocaziunea sărbătorilor dela Expoziția generală română.

I. P. S. Sa Metropolitul Ioan Mețianu pentru gimnaziul ramân din Brad. I. P. S. Sa Metropolitul Ioan Mețianu convingându-se despre neapărata trebuință de a completa gimnaziul român din Brad la 8 clase a adresat un circulariu foarte călduros către oficiile protopresbiterale și parohiale din arhidieceză, prin care își dă cu mare bucurie binecuvântarea la colecta inițiată în acest scop de reprezentanța gimnaziului, rugând pe toți protopopii, preoții, învățătorii, fruntași și poporul din arhidieceză să sprijinească această năzuință cu ofertele lor binevoitoare. I. P. S. Sa dă bun exemplu contribuind în fruntea tuturor cu suma de 2000 coroane. Suntem convingși că pilda frumoasă a I. P. S. Sale va afla viu răsunet în inimele Românilor iubitori de cultură în limba noastră maternă.

O acțiune deamă de laudă a tinerimei rom. din Brașov. Se știe, că tinerimea rom. din Brașov a înființat mai acum 3 ani un cor de bărbăți numit „Acordul“, care cu diferite ocazii și-a dat concursul său la serbările culturale-sociale din Brașov și din comunele învecinate. În zilele din urmă membrii corului au luat laudabila deciziune de a da sprijinul lor despărțământului Brașov al „Asociațiunii“, luând parte activă la prelegerile populare ce le va ține comitetul despărțământului Brașov. Precum aflăm, a doua zi de Crăciun, Marți 26 Dec. v. după amiază la oarele 3 1/2, comitetul despărțământului Brașov va ține o prelegere în frunța comună *Feldioara*. Va vorbi însuși neobositul președinte al despărțământului, d-l prof. Andreiu Bărseanu și se va distribui premiul, pe care l'au obținut Feldiorenii la serbarea populară din vara aceasta. Membrii „Acordului“ vor executa cu aceasta ocaziune mai multe coruri, iar corpul învățătoresc din Feldioara va aranja seara o producțiune cu concursul elevilor școlii din Feldioara.

În loc de felicitări de Anul nou au contribuit pentru masa studenților români din Brașov: d-l Nicolae P. Dima, Brașov, cor. 20; d-l Iosif Pușcariu, Brașov 10 cor.; d-l Ioan caval. de Pușcariu, Bran 10 cor.; d-l Virgil Onițiu, Brașov 3 cor.

Pentru masa stud. au mai contribuit: domni I. Strevoiu și I. St. Coleșiu din Zărnești, câte 10 cor. în amintirea răposăților lor părinți; d-l Savu Luca din Satulung, cor. 2.

Primească marinimosii donatori cele mai călduroase mulțumiri. *Diracțiunea gimn. gr. or. român.*

Reuniunea femeilor române pentru ajutorarea văduvelor sărace din Brașov și Săcele arangiază și anul acesta, în presara anului nou la 31 Dec. st. v. a. c. (13 Ian. st. n. 1907), în sala cea mare dela Redută, o petrecere cu dans, careia îi premerge un *joc de tombolă* ținut la mese întinse și muzica militară.

Avem onoarea a invita la aceasta petrecere pe toți P. T. cari voiesc să-și petreacă în presara anului nou aici în Brașov, în o mare familie românească. Damele sunt

rugate a se prezenta în *toalete simple*. Inceputul la 8 ore seara. Bilete de intrare: 2 cor. de persoană; 6 cor. pentru o familie de 4 persoane. *Alle invitații nu se trimit.*

Brașov, 20 Decembrie st. v. 1906. Pentru comitetul Reuniunii: *Balașa Blebea* presidentă, *Dr. Iosif Blaga* secretar.

Mulțumire publică. Spect. D-n Ioan Hobian revizor la percepător în Făgăraș cu amabila d-sale soție Eugenia născ. Neugeborn întru memoria răposăților d-sale părinți *Const. Hobian și soția Maria Hobian* au depus resp. dăruit la cassa reuniunii femeilor rom. gr. cat. din Făgăraș și jur. suma de 130, una sută treizeci, coroane. Ne împlinim plăcuta datorință de a exprima și pe această cale adânc simțita mulțumită și recunoștință a reuniunii noastre, pentru această faptă nobilă pornită din îndemn propriu, rugând pe bunul Dumnezeu să le lungească viața și să le răsplătească cu darurile sale cele bogate. Făgăraș, 27 Decembrie 1906. Comitetul reun. tem. rom. gr. cat. *Elisabeta P. Popp*, președintă. *Andreu Stroia*, notar.

Vasele de războiu rusești după reboiul ruso-japonez. Ziarul „Rusie“, publică următoarea știre senzatională din Libau: După războiul ruso-japonez vasele de războiu rusești au fost vândute societăților particulare de navigațiune. Intre acestea este și vasul „Kuban“, care a fost vândut unei societăți din Extremul-Orient pentru 360 mii ruble. Societatea a refuzat primirea vasului, pentru că toate părțile de aramă, precum și toate obiectele de valoare au fost furate. Comisiunea trimisă din partea ministrului de marină Cirilev s'a convins că reclamațiile numitei societăți sunt juste. Responsabilitatea o are amiralul leswoy, comandantul portului din Libau.

Un filolog care cunoștea 70 limbi. La Bristol în America a murit un celebru filolog cu numele Ieremie Curi, care cunoștea 70 limbi streine, din cari cele mai principale limbi mongolice.

În 3 ore 300 klm. cu balonul. Celbrul aeronaut Santos Dumont, care de prezent se află la Roma, a declarat unui ziarist că va călători cu balonul de la Londra la Manchester, făcând 300 kilometri în trei ore.

O invenție nouă. Un domn român B. P. P. domiciliat în Brașov, a inventat un condei foarte practic cu deosebire pentru contabili și funcționari. Inventatorul caută un tovarăș, care să-l sprijinească materialicește spre a putea dobândi patentă. Cei interesați pot afla adresa la redacțiunea noastră.

Băile de abur ale Eforiei vor sta închise din cauza sărbătorilor numai Lună în 25 Dec. st. v. (prima zi de Crăciun).

Se caută un practicant de farmacie. Un tânăr absolvent de 6—8 cl. gimnaziale, care știe bine și ungurește, află aplicare ca *practicant* în farmacia lui D. Banciu în Săliște (I. Sibiu) cu începere din 15 Martie n. E de dorit să se prezenteze personal, cu care ocaziune i-se vor comunica și favorabilele condițiuni.

Avis. Din cauza repausului dominical va fi deschisă mâine, Duminecă, dela orele

Răsplata faptei bune.

(Povestire morală).

Ci-că trăia în vremea de demult în țara Talienilor un zugrav de icoane foarte meșter și bogat, încât de meșter ce era, i se dusese vestea peste nouă țări și mări, deși pe timpul acela nu era nici car de foc și nici alte bazaconii, ca în ziua de azi.

Acest zugrav trăia într'un oraș vestit de frumos din țara lui, care oraș se tălmăcește pe limba noastră „Orașul florilor“ și este așezat într'un șes mare și foarte roditor, ce se numește „Șesul Lombardiei“, care este udat de două râuri mari.

Zugravul nostru, după ce isprăvia o icoană, numai decât o și vindea, dar pe câte un preț de tot mare; adică așa de mare, încât din banii aceia ar fi putut trăi boarește toți locuitorii din orașul lui, cel puțin o săptămână de zile, dacă nu și mai mult; apoi se punea nene pe chef, și dă-i, și dă-i, până nu mai rămânea cu nici un bănuț; după aceea se punea iarăși pe lucru și tot așa făcea cu banii, precum e obicinuit.

El era altcum un om foarte cum se cade, nu făcea nimăruie nici un rău, dar nici bine. De pe partea lui puteau să moară de foame toți calicii și golanii din țara întreagă a Talienilor, căci el habar n'avea de nime. Bag samă, nu gustase nici odată în viața lui din cocoana „sărăcie“, căci altfel ar fi dat și el ceva de poimană cât și de cât.

Intr-o zi de vară, cam prin luna lui Cuptor, a plecat Dumnealui des de dimineață cu trăsura cu doi cai, ca doi zmei cu zurgălău și clopoțele la gât, care făceau o larmă, de parcă jucau „Călușerii“ de pe Târnave, — a plecat zic, ca să meargă în alt oraș din apropiere, unde-l poftise un prietin la un ospăț.

Pe la prânz s'a oprit la un „făgădău“, ce era în drum, ca să se mai ho-dinească bieții cai, cari erau osteniți de drum și pârliți de soare. Apoi și zugravul avea trebuință de puțină hodină, fiindcă și el simția, — să ertați — o foame ca de lup, dar mai cu samă, o sete strașnică.

În curtea făgădăului era o mulțime de cară; unele cu cai, altele cu boi, cari se hodineau, iar stăpânii lor erau în crâșmă,

unde se cîsteau. Toate vitele dela carăle din curte erau slobode, adică caii deshămați și boii dejugați și aveau dinaintea lor, fiecare ce a dat Dumnezeu, unele iarbă, altele fân, paie eri coceni, — vorba ăluia, — după punga stăpânului; numai la un singur car erau înjugați doi bouleni tineri și n'aveau nimic de mâncare dinaintea lor. Stăpânul lor pe semne uitase de ei și se băgase în crâșmă, unde chefuia cu alți tovarăși de drum.

Bieții bouleni nu mai puteau de căldură; scosese limba de un cot; le curgeau balele și roiu din gură și lacrimile din ochi, deși era mai mare mila de ei. Apoi și afurisitele de muște și băzgânii îi piscașeră așa de tare, de-i făcuseră tot numai un sânge, — vai de capul lor! — În zadar se apărau, sărmanii de ei, cu coadele și cu coarnele, că nu aveau ce birui cu spurcatele de lighioane; ba își făceau încă și mai rău, lovindu-se în cap și în ochi unul pe altul.

Zugravul nostru, când a intrat în curtea crâșmei, a dat cu ochii de aceste chinute dobitoace și văzând în ce hal se află ele, a rămas ca trăznit. — Iute și de

grabă a poruncit cocișului său să-i sloboază din jug, să le dea de mâncare din fânul, ce-l avea în șirigla trăsorei sale pe seama cailor și după ce vor fi mâncat să-i adape; apoi el singur cu mâna la domnească, le-a sters balele dela gură și lacrimile dela ochi cu năframa sa scumpă de mătase și i-a apărât de muște cu crânguță verde de finic.

Sărmanele dobitoace se uitau cu mare curiozitate la ochii lor mari și blânzi la acest binefăcător necunoscut al lor și par' că fi vrut să-i mulțamească din tot sufletul lor de dobitoc, dacă ar fi putut vorbi!

După ce a isprăvit zugravul nostru această faptă bună, a intrat și el în crâșmă ca să mai răsufle; a mâncat, a beut și s-a odihnit; apoi mai cătră sară, când se m potolise puțin căldura, și-a văzut de drum.

Iar' când a venit „plinirea vremii“, plecat și zugravul nostru pe lumea cealaltă „cu scânduri“ — cum se zice, — și să-și dea și el sama de faptele sale din această lume păcătoasă, înaintea „dreptului Judecător“. După ce-a ajuns la poartă Raiului, a ciocănit de trei ori în poartă

1—9 seara numai farmacia »La leu« a d-lui Fr. Stenner. din Strada Porții.

Mândria mamelor este copilul sănătos și bine dezvoltat. Pentru a ajunge acest scop, este indispensabilă Untura de pește a lui Zoltán, care este foarte nutritivă și fără miros. Copiii o i-au mai bucurat ca mult lăudatele Emulsiuni. Prețul 2 coroane. Se capătă în toate farmaciile.

O doftorie ieftină de casă. — Pentru funcționarea regulată a mistuirei stomacului se recomandă folosirea cunoscutelor prafuri Seidlitz a lui Moll. Cutii originale à 2 cor. se pot căpăta dinlic prin poștă de la farmacistul A. Moll, liferantului Curții din Viena Tuchsleben 9. În farmaciile din provincie să se ceară preparatul A. Moll provezută su marca de contravenție și subscrisoare. — (1)

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Ianuarie st. v. 1907

se deschide nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coroane, pe șese luni 12 coroane, pe trei luni 6 coroane pe o lună 2 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonamente numai la numărul poporal de Dumineca:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 4 corône, pe șese luni 2 corône

Pentru România și străinătate: Pe un an 8 franci, pe șese luni 4 franci.

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Producțiuni și petreceri.

Corul bisericei rom. gr. or. din Brașovul-vechiu invită la Producțiunea musicală-teatrală împreună cu dans, ce se va aranja Duminecă, în 7 Ianuarie st. v. (20 Ianuarie n.) 1907, (ziua de Sfântul Ioan Botezătorul) în sala hotelului »Central« Nr. 1 din loc. Corurile se dirigează de d-l Nicolae Oancea jun., învățător. Prețul de intrare: de persoană 1 cor., de student 80 bani. Venitul curat este destinat pentru sporirea fondului Corului Bisericei »Sfintei Adormiri« din Brașovul-vechiu. Contribuțiile peste taxă și ofertele benevole se primesc cu mulțămită și se vor publica pe cale ziaristică. Bilete de intrare se află de vânzare la D-nii Eremias Nepoții; librăria A. Mureșianu; librăria Ciurcu & Co., și seara la Cassă.

— **Tinerimea română din Săcele** invită la Producțiunea corală și teatrală care se va ține luni, în 1 Ianuarie st. v. (14 Ianuarie st. n.) 1907 în sala hotelului comunal din Cernat, cu concursul mai multor elevi ai seminarului arhidiecezan

»Andreian« din Sibiu și a elevelor școalelor de stat din Săcele. Venitul curat este destinat pentru procurarea unui răsboi de țesut sistematic în folosul propășirii industriei de casă secelenești.

— **Corul tinerimei rom. din Hărman** aranjază sub conducerea corpului învățătoresc, luni în 1 Ianuarie st. v. (14 Ian. n.) 1907 în sala »hotelului mare« din loc. o producțiune teatrală-musicală împreună cu dans. Venitul curat este destinat pentru fondul corului. Contribuiri peste taxa de intrare și oferte marinimoase să primesc cu mulțămită și se vor cuita pe cale publică. În bogatul program sunt luate coruri, declamațiuni și piesa teatrală »Așa a fost să fie«, piesă populară de Alexe Țințariu.

— **Corpul învățătoresc dela școala română gr. or. din Feldioară** invită la Producțiunea școlară-teatrală-musicală împreună cu dans, ce se va aranja luni, în 26 Decembre st. v. 1906 (8 Ian. n.) (a doua zi de Crăciun) în școala română din Feldioară. Venitul curat este destinat pentru fondul școlarilor săraci din Feldioară. După executarea programului urmează dans.

— **Corpul învățătoresc dela școala română gr. or. din Bran** invită la Producțiunea declamatorică-musicală împreună cu dans, ce se va aranja luni în 1 Ianuarie 1907 st. v. (ziua de Anul nou) în sala hotelului »Buceci« din Bran. Venitul curat va trece în cassa centrală a bisericii lor brănece cu scop de a se procura recușite școlare.

— **Societatea de lectură română din Râșnov** invită la Balul cel va da Marți, în 26 Decembre st. v. 1906 (8 Ian. n.) (a doua zi de Crăciun) în sala hotelului »zur Rosenauer Burg«. Venitul curat este destinat pentru sporirea fondului societății. Va cânta »Orchestra română« din Râșnov.

ULTIME STIRI.

Budapesta. 5 Ianuarie n. Se anunță din Ciacova: Școala confesională română greco-orientală din Jebeli a fost închisă la propunerea preotului Romulus Iorgovici, pentru-că nu s'a putut obține un ajutor dela stat.

Viena. 5 Ianuarie. În cercurile medicale a produs mare senzație faptul că medicul Burm a reușit a scoate unui pacient un ochiu bolnav și a-l înlocui cu un altul sănătos. Într-o adunare a somităților medicale vieneze, numitul doctor a ținut o conferință, explicând operația pe care a făcut-o. Spune că a avut un pacient care pierduse un ochiu, nu mai vedea nimic cu el. Medicul a mai avut un alt pacient, un copil căruia a trebuit să-i scoată un ochiu care se dilatase prea tare. Din ochiul sănătos al copilului a scos două bucăți pe cari le-a introdus în ochiul bolnav al celui alt pacient, care după puține zile și-a recăpătat complet vederea. Pe acest din urmă pacient medicul l'a supus examinării tuturor celor de față, cari s'au convins de reușita operațiunei.

Viena. 5 Ianuarie. Șeful statului major general al armatei austro-un-

gare a declarat că nu i-s'a făcut nici odată propunerea, ca la caz să s'ar încuviința din partea ungurească urcareă contingentului cu 24 de regimente, să se facă în schimb concesiuni cu privire la conferirea de regimente ungurești unor proprietari titulari maghiari și cu privire la concesiunea ca la regimente să se introducă steaguri ungurești.

Berlin. 5 Ianuarie. Din izvor sigur se anunță că împăratul Wilhelm a disolvat parlamentul pentru ca să pună capăt nepotismului partidului central, care în toate serviciile statului își plasase oamenii săi. Prințul Buelov, cancelarul de stat, a fost neputincios față de pretențiile centraliștilor și nu era nici o funcție care să poată fi ocupată fără învoirea centrului.

Petersburg. 5 Ianuarie. Toți deținuții din închisoarea Vladimir au evadat, dezarmând și legând pe paznici, director și subdirector. După-ce dezarmară întregul personal al închisorii, deținuții se îmbrăcară cu hainele paznicilor, năvăliră în curtea închisorii unde legară și dezarmară pe paznicii porței. De aci deținuții se îndreptară spre locuința directorului pe care îl legară de asemenea împreună cu soția și copii și distruseră apoi toate comunicațiile telefonice. Apoi condamnații își desbrăcară uniformele și se îmbrăcară cu haine particulare, părăsind curtea închisorii de unde se răspândise în bună voie. Ei nu s'au putut însă bucura mult timp de sfânta libertate, căci alcoolul dezlegându-le, limba deținuții începură a-și lauda eroizmul. Mai toți au fost prinși și se află acum din nou în închisoare.

Expoziția generală română din 1906.

(Recompense acordate expozanților și colaboratorilor.)

Expozanți în pavilionul etnografic: Românii de peste hotare.

— Fine. —

Medalie de argint cu diplomă specială.

Expozanți: Pentru ddri de seamă: Societățile: Economul, Oluj, Hăieșana, Hăieș, Luceafărul, Vârșet, J. A. Lepădatu, secretar de bancă în Orăștie, Const. Pop, funcționar, Sibiu, Societățile: Agricola, Euska (Toronto), Arieșana, Turda, Armonia, Cincul-mare, Asociațiunea de Ec. și ajutor, Ghioroc, Auraria, Abrud, Aurora, Năsăud, Avrigeana, Avrig, Corvineana, Hunedoara, Creditul, Zărnești, Crișana, Brad, Cugiereana, Cugir, Dacia, Orăștie, Doina, Câmpeni, Dunăreana, Timiș-Cuvin, Economia, Cohalm, Economia, Lugos, Furtuna, Rodna-veche, Furnica, Făgăraș, Gavosdiana, Gavosdia, Grănițerul, Huniad Dobra, Hondoleana, Hondol, Hunedoara, Deva, Julia, Alba-Iulia, Jelebeana, Jebel, Jiana, Petroseni, Ligedeana, Liget,

Lipovana, Lipov, Mercur, Năsăud, Mielul Poiana, Monoreana, Monor, Munteana, Ofenbaia, Mureșeanul, M-Radua, Nădlăcana, Nădlac, Nera, Bozovici, Olteana, Viștea inferioară, Pădureana, Liget, Parsimonia, Bran, Păstorul, Timișoara, Patria, Blaj, Plugariu, Săcădate, Poporul, Lugos, Bănățana, Bucovăț, Banca Poporală, Dees, Beregsana, Beregsau, Berlișteana, Berlistye, Berzovia, Jidovin.

Pentru lucrări de mână. Societățile Bistrițana, Bistrița, Bocșana, Bocșamont, Brădetul, Orlat, Buciumana, Buciumu-poeni, Buna, Feleacul-săsesc. Casa de împrumut, Bicaz, Casa de păstrare în Mercurea, Casa de păstrare în Săliște. Casa de păstrare soc. pe acțiuni, Sasca-montană. Societățile: Ciacovana, Ciacova, Chiorana, Șomcuta-mare, Chiseteana, Chisetau, Concordia, Uzdin-Ozora, Cordiana, Fofeldea, Coroana, Bistrița, Coroana, Timișoara, Porumbăceana, Forumbacul inf., Racoșana, Șeica-mare, Râșnoveana, Râșnov, Reuniunea de împr., Ilva-mare, Răureana, Capolnec-mănăstir, Sacana, Szaoul, Sătmăreana, Șeini, Scănteia, Tăure, Sebeșana, Caransebeș, Sebeșana, Sas-sebeș, Sălăgeana, Jiboul, Sentinela, Statul-nou, Șerașiana, Sărcăuș, Silvania, Simileu, Șoimușana, Șoimuș. Someșana Dej, Speranța, Borgo-Prund, Steaua, Roman-Petre. Țibșana, Caianul-mic, Turnu-roșu, Boița Ulpiana, Grădiștea, Unirea, Vad, Veneteana, Veneteana, Venetia-inferioară, Vlădeasa, B. Huedin, Voileana, Voila, Zărăndeana, Boița, Zlăgăneana, Zlagna, Tărnăveana, Sighișoara, Dr. A. Bunea, Sibiu, statistica Românilor din Transilvania în 1750.

Medalie de bronz cu diplomă specială.

Expozant: N. Stoica, Transilvania, Tohanul-vechiu.

Medalie de aur cu diplomă specială.

Expozant: Preotul Verzea, Transilvania, Săcele, un epitaf brodat cu fir și mătase.

Diplomă de onoare cu medalie de aur.

Expozanți: Mitropolia din Sibiu, 1) 27 antemise, începând dela anul 1682 și până la 1864; 2) epitrahil, rucavițe, mantie, cârjă, poală de cârjă, toate ale mitropol. Șaguna; 3) potir de lemn din anul 1673; 4) potir de cositor; 5) potir de argint; 6) potir de aur; 7) mai multe cruci și obiecte bisericești; 8) macheta mitropol. din Sibiu și alte vederi de biserici; 9) mai multe cărți de ritual.

Mitropolia ortodoxă, Sibiu, manuscrise vechi.

Mitropolia gr. catolică Blaj, manuscrise și imprimate vechi.

Episcopia gr. cat., Oradea-mare, manuscrise, etc.

Medalie de aur cu diplomă specială.

Expozanți: Asociațiunea din Sibiu, 38 fotografii cu diferite vederi de biserici și interiorul lor.

Mitropolia unită din Blaj, 12 antemise.

Muzeul archeologic și istoric, Blaj, mai multe acte vechi bisericești, 5 hărți bisericești, cărți și manuscrise vechi.

Dieceza gr. cat. a Lugosului, album cu vederi ale bis. catedrale, biografia primului episcop al Lugosului Alexandru Dobra, cărți vechi bisericești, antemise.

Ioan Boros, canonic gr. catolic. istoria protopastului din Mediaș manuscris, istoria episcopului Valatin manuscript, istoria m-rei Prislopul, manuscript.

— cum avea obiceiul de acasă, — pe semne, ca să-l auză sf. Petru și să-i deschiză. Văzând că nu-i deschide nime, și-a luat inima n dinți, în legea ăluia, și a mai ciocănit odată și încodată, dar tot de geaba; pe semne nu bătuse nimeni »telegraful« ori »telefonul« la raiu, ca să dea de știre despre venirea Dumisale, ori că apoi Sf. Petru se dase puțin la hodină, fiind tocmai cam pe la vr'o două ceasuri după prânz. S'a hotărât dară ca să mai îngăduie puțin, până se va arăta cineva pe acolo, ca să-i dea drumul în raiu; căci uitasem să vă spun, că nu era puil de român pe acolo, cât vezi cu ochii, fără numai săracul zugravul nostru, singur ca cucu și mort de oboeală și de foame, după atât' amar de drum, nemâncat și nebeut, fiindcă uitase să-si ia merinde cu el, când a plecat de acasă către raiu.

Stând el așa la poarta raiului, cu capu între urechi, zgriburind ca un puil de țigan, mai moțâind, mai înholbându-se încoace și încolo, ba mai și căscând de urât, — iacă numai, că aude odată scărțâind poarta așa de tare, încât bietul de el a sărit de pe piatra, pe care se așezase,

ca și când l'ar fi mușcat un șarpe ciont; apoi vede că se dă poarta îndărăt, iar' pe poartă iese afară un bătrân, înalt, slab și cu o barbă albă și lungă până la genunchi. El ținea în mână o legătură de chei, care mai mari, care mai mici; bag sama cheile raiului.

După el venia un tânăr frumos, bălan, cu plete lungi, galbine și cu niște ochi vineți ca cicoarea. El era îmbrăcat într'o haină lungă și albă ca zăpada de strălucă ca sfântul soare și ținea într'o mână niște cumpene de aur, iar în cealaltă o carte mare, legată tot în aur și petrii scumpe; pe semne: »cartea vieții«, ori cine mai știe ce!

Cum ce a zărit bătrânul pe zugravul nostru, s'a uitat odată aspru la el din creștet până în tălpi; apoi întorcându-se către tinărul cel frumos, la întrebare: »Da' prăpăditul acesta ce caută aici? Că, precum mi se pare după mutra lui, nu se ține de noi! Pe semne și-a greșit drumul; spune-i, rogu-te, să se întoarcă îndărăpt, de unde a plecat și apoi să se ducă acolo, unde se cade!«

— »Să căutăm mai întâiu, Sf. Petru,

în catastiflul meu și să vedem, ce poamă este«, adause tinărul; după aceea a pus cumpenele jos, a deschis cartea și a frunzărit mai mult timp prin ea, până ce a dat de locul cu pricina. Acolo nu era nimica scris, fără numai numele zugravului și nici tu pomană de vr'o faptă bună, făcută de el pe lumea aceasta.

»Da bine, măi creștine; n'ai făcut tu nici un bine în viața ta, cât amar de vreme ai petrecut pe pământ? ha!« — întrebă Sf. Petru cu ton răstit pe bietul zugrav, care stă acum dinaintea lui ca un cățel plouat și tremura ca varga. Tinărul cel frumos însă îl îmbărbăta cu privire la dulcea și îi făcea semne din ochi, să nu se teamă, lăsându-l să se mai gândească. De odată numai vede, că fața bietului zugrav începe să se însenineze și cu glas tremurător să spuie, că zău el nuși aduce aminte să fi făcut bine la vr'un om, dar că a mi-luit odată pe niște sărmani de bouleni, pe cari stăpânul lor îi uitase prinși la jug, nemâncăți și nebeuți.

»Da' cum poți dovedi aceasta, fiule?« întrebă Sf. Petru cu glas acum mai domol. Atunci tinărul cel frumos răspunse

în locul zugravului, care la întrebarea și-retului bătrân earăși căzuse în »corn de capră«, — cum se zice, — că aceasta se poate dovedi singur numai prin faptele cărora le-a făcut zugravul bine. Apoi numai decât s'a și depărtat de acolo și luând o trimbiță de aur, a suflat de trei ori în ea așa de tare, încât s'a cutremurat toată lumea; pe urmă s'a întors îndărăpt, zimbând vesel către bietul zugrav.

Și, o minune! Numai iată că văd ivindu-se și plutind în văzduh două puncte mici, albe, care din ce se apropiau, se făceau tot mai mari, până ce s'au lăsat frumos înaintea persoanelor, despre care vorbim. Și oare ce erau aceste »mirăzării?«! Erau bouleni, la care le făcuse zugravul bine la »crășma din drum« și cari acum veniră, mânăți de puterea dumnezeiască, ca să scoată din bucluc pe bietul zugrav și să-i ajute, ca să poată intra în raiu, precum s'a și întâmplat!

Morala: »Faceți și voi asiderea!«

Brașov, Decemvrie 1906.

Nicolau Oancea, sen.
inv. în pens.

Biblioteca din Blaj, manuscrise și imprimate vechi.

Episcopia unită din Oradea, cărți bisericești și istorice.

Veniamin Densușanu, canonic, Lugoș, diferite cărți.

Dieceza Lugoșului, manuscrise și imprimate vechi.

Muzeul Arheol. și istoric Blaj, idem.

Asoc. română, Sibiu, idem.

D-l Ioan Boroș, Transilvania, idem.

Medalie de argint cu diplomă specială.

Expozanți: Ion M. Moldovan, Blaj un potir de lemn.

Tipografia sem. archid., Blaj, cărți de ritual.

I. Kerekes Dees, Blaj, icoană veche.

Biserica greco-cat., Hunedoara, o evanghelie slavonă foile din table de lemn pictate și alte manuscrite și cărți.

Bis. gr. cat. din Valea-Lupului. chi-riacodromu din 1644.

Bis. gr. cat. din Prachisa, n. testament 1638.

Aurel Cotărlă, Oravița, uși de altar.

Școala ortodoxă din Săliște, diferite cărți și cruce.

Bis. gr. or. din Săliște, cărți bisericești.

Dr. C. Lăcea, profesor, vestminte și cărți bisericești.

Medalie de bronz cu diplomă specială.

Expozanți: Adrian Oțoiu, teolog, Blaj, psaltire veche.

Liviu Costea, Blaj, acatister vechi.

A. Meșotă, Brașov, diferite pălării de preoți.

Dr. Vas. Suoiu cartea veche.

Nic. Togan, Sibiu, disc de lemn.

Bis. gr. cat. din Orăștie, Dăjdiile Vlădicești.

Bis. gr. cat. din Turdaș, document și cazanie.

Grig. Popescu, Brașov, Ind. sfesnic vechi de aramă.

Colaboratori: I. P. S. Mitropolit Sibiu.

P. S. Episcop de Arad.

P. S. Episcop de Caransebeș.

Consistorul metropolitan, Sibiu.

Consistorul diecesan, Arad.

Consistorul diecesan, Caransebeș.

I. P. S. Mitropolit unit, Blaj.

P. S. Episcop unit, Oradea.

P. S. Episcop, Lugoș.

Consistorul metropolitan unit, Blaj.

Consistorul diecesan unit, Oradea.

Consistorul diecesan unit, Lugoș.

Medalie de aur cu diplomă specială.

Expozanți: Asoc. Românilor, Sibiu, publicații.

A. Bunea, scrieri istorice.

Fischer, fotograf, Sibiu, tipuri românești din Transilvania.

ECONOMIA.

Păstrarea roadelor de câmp.

Mult, foarte mult trebuie să lucre economul în decursul anului întreg, până când își vede strânse acasă roadele sale de câmp. De multe ori el trebuie să se lupte în decursul anului cu nerodirea pământului; cu seceta prea îndelungată; cu dușmanii văzuți și nevăzuți din imperiul animalelor și al plantelor: numai ca să-și poată asigura și strânge roada dorită.

Dacă economul s'a putut lupta cu isbândă împotriva acestora; dacă s'a putut secera bucatele bine; dacă s'a putut culege și cucuruzul bine, copt și la timpul potrivit; dacă s'a putut scoate cartofii, napii ș. a. de asemenea la timpul potrivit: atunci îl mai așteaptă un lucru de mare însemnatate și anume: păstrarea sau chivernisirea roadelor de câmp adunate.

Păstrarea roadelor de câmp în stare bună și sănătoasă, e de mare însemnatate pentru econom, pentru că dacă nu și-le știe, păstra bine, acelea își perd foarte mult din prețul lor, ba se pot chiar și strica, prin ceea ce economul mai suferă și daună însemnată.

Dauna aceasta numai așa o poate încunjura economul, dacă cunoaște cu deamăruntul modurile acelea, pe cari apoi aplicându-le la timpul cuvenit, poate preîntîmpina dauna. Modurile acestea de păstrare, atât cu privire la roadele cu grăunțul, cât, și la cele de cucuruz, cartofi, napi ș. a. sunt foarte deosebite.

Astfel, ca roadele cu grăunțul de pildă, să se poată păstra cât mai bine, e de neapărată trebuință, ca acelea cu privilegiul îmblătului, să fie cât se poate de bine uscate. De aceea nu e cu scop, ba e chiar dăunus, de a căra de pe câmp bucatele spicoase în stare umedă și ale arunca apoi astfel în stog sau în ferdelă, pentru-că în asemenea cazuri umezala pătrunde grăunțele până când acelea sunt încă în pleavă.

Dacă s'ar întâmpla cumva, ca să aflăm cu privilegiul căratului anumite snopi plini de umezeală, fie din fondul clăilor, fie de deasupra acelor, pe unii ca aceia să-i punem la o parte, să-i uscăm și numai atunci și dacă nu sunt crescuți să-i îmblătim la un loc cu cei bine ucați, în cazul contrar să-i îmblătim deosebit și tot deosebit să așezăm și grăunțele acelor, pentru-că dacă le-am amesteca cu de cele deplin uscate, ar putea să le molipsească și strice și pe acestea.

După îmblătit bucatele mai trebuie alese și cu ciurul sau trierul. Prin trier, de o parte se mai uscă și grăunțele acelor, de vântul cel produc aripile lui, de altă parte se aleg mai toate grăunțele stricate și gozul din cele sănătoase.

Cu privilegiul îmblătului, grăunțele bucatelor trebuie sortate și anume: cari să se țină pentru mâncare, cari să se vândă și cari să se samene. Cu privire la acestea din urmă greșesc o parte din economii noștri, de oarece ei vând pe cele mai frumoase și samănă de cele mai mărunte. Unii ca aceștia uită de proverbul bine cunoscut: „ce sameni, aceea răsare”; uită că precum numai din animale mari și frumoase se pot prăsi tot asemenea urmatori, tot așa și numai din grăunțe mari și frumoase, se pot prăsi bucate de același fel.

După îmblătit și ales, bucatele se așează de regulă în coșuri sau hambare, cari încă trebuie să fie cât mai bine curățite și aerizate înainte de a se așeza bucatele în ele, ca să nu se poată incuiba gărgărițele sau șoarecii prin ele.

(Va urma)

POSTA REDACȚIUNELI.

A. D. Graz. Regretăm mult nepublicarea. Cauza întâmplătoare, independentă de voința noastră. Se va publica după sărbători.

Maria. Legenda a sosit prea târziu pentru suplimentul literar de Crăciun. Se va publica cu unele schimbări în unul din numerii viitori. Mulțumite.

Mai multor d-ni învățători. Articollul trimis ca răspuns la cele serise de „preotul din Lungocești” se vor publica, din cauza lipsei de spațiu, în numerii viitori populari ai foaiei.

D-lui G. B. B. în Cuzdioara. Adresați-vă d-lui A. Boldor inv. direct în Codlea (Feketalom).

Vindecarea deplină a bólelor secrete.

Să nu pregete nimeni într-o chestiune atât de gingașă a se prezenta odată în persoană, pentru ea cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din streinătate poți afla punctual locul, cauza, răspândirea și starea bólei, ori cât de adânc ar fi bóla înrădăcinată în organism. Pe baza acestei examinări poți cu siguranță afla și calea, pe care ajungi la vindecarea răului, ceea ce fie-care o poate face acasă fără de a-și împiedeca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci se-și descrie bóla cu deamănuntul și după ce va fi examinată, va primi deslușirile de lipsă

și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret. În scrisore pune marcă de răspuns. După încheierea curei, scrisorile se ard s'eu la cerere expresă se retrimite.

Un astfel de leucitor și curățitor e institutul special al d-rului Palóc, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-út 10) unde cu bună voință și conștiințioasă capătă ori cine (bărbat s'eu femeie) deslușiri asupra vieții seculare, unde i-se ouă răta sângele bolnav, nervii i-se întăresc, trupul întreg se eliberează de bóla și suferința de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor d-lu-nice Dr. Palóc vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metotul s'eu propriu de vindecare și casurile cele mai neglijate, bólele de beșică, de țevă, de testicule, de șira spinărei, de nervi, armările onaniei și ale sifilisului, bóla albă, bóla de sânge, de piele și toate bólele ce se țin de organele seculare femeesci. Pentru femei e sală de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși Dr. Palóc de la 10 ore în. a. până la 6 ore s'era (Duminecă până la 12 ore la amiazi).

Adresa Dr. Palóc, medic de spital, Budapesta VII, Kerepesi-út 10.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons. interim.: Victor Branisce

Corsete

— cele mai bune și moderne —
la B. Goldstein, Brașov strada Vămei 21

Nr. X—1906.

prot. sied.

Concurs

pentru ocuparea postului de III. învățător la școala conf. gr. cat. Rodnă nouă (B.-Naszod) cu următoarele condiții și emolumente:

a) Invățător calificat, care să vorbească bine și limba maghiară; să conducă și școala economică; să aibă cunoștințele de lipsă de musica vocală și instrum. spre a putea forma și conduce corul; să știe ritul și tipicul; să fie cântăreț bun spre a-l putea aplica și de cantor interimar; documentele de calificare, portare și serviciu, să le substearnă la subscrisul până la 13/I 1907, când va fi alegerea.

b) Emolumentele, 600 cor. salar fundam. și eventual quinquenalele, în 12 rate egale anticipativ din fondul școl.

c) 100 cor. relut pentru quartir și pentru cele competențe, în 2 rate anuale posticipative.

d) Remunerația cuviincioasă anuală, ce i va satori senatu, dacă va dovedi rezultate bune cu corul.

e) La cas când va fi în stare de a fi și cantor, și se va aplica de atare, va avea din stolele cantonale usuate aici.

Din ședința senat. școl. confes. gr. cat.

Rodnă nouă (Uj-Radna) 30/XII. 1906.

Pamfilu Grapini,

presid. senat. preot-prtp. o.

Prea stimată doamnă,

știți pentru ce, la cumpărarea cafelei mălț trebuie să intonați apriat numele „Kathreiner”?

Pentru că altcum vă espuneți la pericolul a primi o imitație de mai puțină valoare, care e lipsită de toate avantajile, prin carisă distinge „Kathreiner”!

Căci numai

Cafeaua mălț-Kneipp a lui Kathreiner

posede prin modul de pregătire particular aroma și gustul cafelei de boane.

Insemnați-Vă deci foarte bine, prea stimată doamnă, că „Kathreiner” veritabil nu căpăta decât numai în pachete originale închise, cu inscripția: „Cafea mălț-Kneipp a lui Kathreiner” cu chipul preotului Kneipp, ca marcă de scutire.

Nr. 66—1907.

PUBLICAȚIUNE

referitoare la prezentarea fasiunilor despre darea de câștig cl. III. și IV. și a fasiunilor despre darea după interese din capitale și despre capitalele pasive.

A. Referitoare la darea de câștig cl. III.

Spre a se putea prescrie darea de câștig classa III. pe anul 1907, se provoacă toate partidele, toți indivizii, cari în anul 1906 au început vre-o afacere după care se plătește dare, ca să ridice dela perceptoratul orășanesc formularele de fassionare și să pregătească fassiunea dării de câștig cl. III.

Coalele de fasiune despre darea de câștig cl. III. umplute, după cum prescrie legea, de însăși părțile contribuabile, sunt a se prezenta la perceptoratul orășanesc cel mult până la 20 Ianuarie 1907.

B. Referitor la darea de câștig cl. IV.

Asemenea se provoacă toate partidele, cari sunt obligate a plăti darea de venit după cl. IV. a-și ridica coalele de fassiune dela perceptoratul orășanesc și a le umplea după cum este prescrist, apoi a le substerne perceptoratului orășanesc până la 20 Ianuarie 1907. De aceasta clasă se țin toți oficianții comunali, bisericești, din societăți și oficianții privați, cari au salare fixe, cei ce sunt pensionați, cei ce trăesc din miluiri și din rente, mai departe conducătorii de afaceri, administratorii, contabilii, cassarii etc., dacă lea fa lor lunară trece peste 80 cor.

C. Referitor la darea de interese și de rente.

Acele partide, cari trag interese după capitale elocate în afară, ca să li-se poată impune darea după interesele ce primesc, au să-și ia formularele dela perceptoratul orășanesc și să le umple după îndrumările acestuia și astfel umplute să i-le restituie cel mult până la 20 Ianuarie 1907.

În asemenea mod au să purceadă și persoanele, cari trag vre-o rentă, precum și proprietarii de mări de măcinat și de pine, cari nu le manipulează ei înșiși, ci le dau în arândă și cari prin urmare au de a fassiona prețul aranzilor.

D. Referitor la fassionarea sarcinelor pasive.

Acei proprietari de case și pământuri, ale căror realități sunt însărcinate cu datorii, încă au să-și ridice dela perceptoratul orășanesc formulare de fassiune, făcute anume pentru acest soi de datorie și umplându-le după prescripte să le substearnă perceptoratului orășanesc până cel mult la 31 Ianuarie 1907.

După 31 Ianuarie 1907 până la inclusive 1 Octombrie 1907, partidele, cari au negleat termenul de 31 Ianuarie 1907, au să-și prezente fassiunile sarcinelor la perceptoratul orășanesc cu o rugare în scris, având a documenta, că întârzierea s'a întâmplat în urma oare-cărei pedeci neînvincibile.

Fassiunile referitoare la sarcini, cari se prezintă după 1 Octombrie 1907 nu vor fi luate în considerare sub nici o împrejurare.

Brassó, în 2 Ianuarie 1907.

2635,1—2. Oficiul de dare orășanesc.

Cursul pietei Brașov

Din 5 Ianuarie n. 1907.

Bancnote rom. Cmp.	18.86	Vënd.	18.94
Argint român	18.0	”	18.84
Napoleondori.	19.06	”	19.10
Galbeni	11.20	”	11.46
Mărci germane	117.20	”	117.30
Lire turcesci	21.50	”	21.60
Seris. fonc. Albine 5%	101.—	”	102
Ruble Rusesci	2.53	”	2.58

VENIT
regulat 50—60%
Cereți imediat

„Povățuitorul“

nostru gratis și franco,
pentru operațiile de bursă la
Paris și Londra combinate spe-
cial de noi. De ani cu succes
urmate. Venit sigur luând parte
capitaliști mici la operații mari cu
risico limitat, și câștig nelimitat.

EPISTOLE LA:

The International Securities Syndicate
London, 23, Westminster, Palace gar-
dens, Victoria street.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

în pot face ori și când pe timp mai
sodlungat seu lunare.

Pilule purgative zaharisite
ale lui

Philipp Neustein.

(Pilule Elisabeth a lui Neustein.)

Sunt a se prefera preparatelor si-
milare în toată privința. Aceste pilule
nu conțin substanțe stricicioase. Se fo-
loșese cu cel mai mare efect la boale
de pânțecă ușor purgative, curată sângele.
Foarte folositoare și nevătămatoare la

Constipații,

care este cauza multor boale. Zaharisite
le iau bucuros și copii.

O cutie cu 15 Pilule costă nu-
mai 30 b. 1 Sul cu 8 cutii care con-
țin 120 Pilule costă numai 2 cor.
La trimiterea prețului de 2 cor.
se expediază 1 Sul franco.

Atențiune! A se feri de imi-
tații. Să se ceară
Pilule purgative ale lui Philipp
Neustein. Veritabile numai când
cutia este provăzută cu instruc-
ție și cu marca protocolată de
scut, cu tipar roșu și negru Sf.
Leopold și subscrierea „Philipp
Neustein, farmacie“. Invăliatoarele
scutite de tribunalul comercial
sunt subsemnate cu firma
noastră

Farmacia Philipp Neustein
la „Sf. Leopold“, WIEN I Plankengasse 6.

Se capătă în toate farmaciile.
(2325,3—10.)

Specialitate în piparcă.

Am onoare a recomanda On. public român depositul meu în specia-
lități de Seghedin precum:

Piparcă roșie dulce.

Tărhană de ouă. Diferite calități și prețuri. En gros (în mare) și cu
măruntul. Se poate capăta cu prețuri moderate. De marfă curată și cali-
tate bună garantez.

Cu toată stima

Corneliu Ardelean,

Szegedin, Bold. Aszony Sugár-út 18 sz.

688,3—5.

Cognac

CZUBA-DUROZIER & Cia.

DISTILLERIE FRANÇAISE. PROMONTOR.

Se capătă pretatindenea.

Representanța
generală Ruda & Blechmann Budapest.

La Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov.

Important pentru vîndătorii de cărți prin orașe și tîrguri
este cartea de rugăciune

„Lauda lui Dumnezeu“

pentru credincioșii de religiunea ortodoxă română, cuprîndînd rugăciuni de
dimineață și de seară, la sfînta Liturgie, la taina mărturisirei, precum și la alte
multe rugăciuni folosite 56 la număr pe 255 pagini, format octav mic.

Acesta carte de rugăciuni artistic legată este prima la Români, cari până
acuma se închinau din cărți subred legate și ordinare. Acuma nu trebuie să
stăm în privința acesta mai prejos de cărțile de rugăciune ale celorlalte na-
ționalități. Prin cartea de rugăciune „Lauda lui Dumnezeu“ s'a făcut Ro-
mânilor un însemnat serviciu, căci ea este o carte de rugăciune frumoasă și
se pôte capăta în diferite legături dela mai simple până la mai luxose și tôte
în preț foarte moderat.

Prețul lor este:

	Cor. b.		Cor. b.
Legătură trainică neagră și au- rită cu seu fără chip sfânt	—,90	Imit. de fildes cu catifea și în- chietore	2.65
Imit. de fildes în alb seu negru	1.60	" " " cu catifea și po- doba mai mare	3.10
" " " cu încheietore	1.80		
" " " cu cadriu argintat și încheietore	2.10		

Tot asemenea atragem atențiunea publicului asupra „Cartei de rugă-
ciune“ întocmită de protopresbiterul Calistrat Coca cu aprobarea consistorului
episcopesc ortodox-oriental din Cernăuți, care carte format mic octav, cuprin-
dînd asemenea tôte rugăciunile noastre folosite ar fi cea mai potrivită carte
de rugăciune pentru toți școlarii.

Prețul acestei cărți:

În pânză neagră	cor. 1.—
" " " ceva mai luxosă	cor. 1.20
" " " format ceva mai mare	cor. 1.40

Tôte acestea se pot procura prin Tipografia și Librăria A. Mu-
reșianu, Brașov, unde au să se adreseze și vîndătorii.

Institut indigen!
Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

SIBIU, Strada Cisnădiei nr. 5.

Fondată la 1868.

Edificiile proprii.

Primesce în condițiuni favorabile:

asigurări contra focului și exploziunilor,
asigurări de viață și de rente viagere,
asigurări contra furtului prin spargere,
asigurări de accidente și de sticlă.

Valori asigurate 105 milioane corone.

Despăgubiri prestate 7 milioane corone.

Fonduri de rezervă și garanție 2 milioane corone.

Informațiuni dela Direcțiune în Sibiu și prin agenturile prin-
cipale din Arad, Bistrița, Brașov, Cluj, cum și prin subagenții din tôte
comunele mai mari.

ef tină și garantat solidă marfă

în prăvălia de încălțăminte și pălării

Nr. 10. I. SABADEANU Nr. 10.

în BRAȘOV, Strada Porții.

a căru marfă se bucură de renume bun. — Tot-felul de încălță-
minte bună și ieftină, în mare alegere pentru: mire, mirese,
de dans, de patinat, de voiajii, de vînat, de gimnastică, de strapață,
de lux, și de casă (comode) de iarnă, precum și de vară, pentru Băr-
bați, Dame și Copii, cu prețuri foarte ieftine, marfă bună, de ex:

Pentru Domni:

Ghete de vachs cu gu-
mă . . . dela fl. 3.40 în sus.
" de vachs fine cu
besetz . . . dela fl. 3.60 " "
" cu lac jur-impre-
jur . . . dela fl. 5.— " "
" Boxkalf fine, cu be-
setz . . . dela fl. 6.— " "
" Sevro franț. fine fl. 6.80 " "
Cisme lungi de vînat
halina cu piele . . . fl. 8.50 " "
" lungi de oras pe
juft rusescei dela fl. 11.— " "
" de copii, juft, vachs.
lac, etc. . . dela fl. 2.80 " "

Pentru Dame:

Ghete de piele patente
seu vachs cu gumă fl. 3.20 în sus
de piele patente cu
nast. și lac la virf fl. 3.80 " "
" de piele cu lac jur-
imprejur, fine, dela fl. 4.80 " "
" de piele fine, de
Gems, cu nasturi fl. 5.— " "
Pantofi de mirésă, piele
albă, fine . . . dela fl. 2.20 " "
" de dans, de piele,
fine, . . . dela fl. 2.— " "
" de casă, calde . . . fl. 1.50 " "
Ghete de Drill cafenil și
negrit cu piele în jur, dela fl. 1.30, "

— așa mai departe.

Galoci și Șoșoni Rusescei, Englezesci, Americani și Ger-
manii în mare alegere: Galoci pentru Domni dela fl. 2.80 în sus,
de Dame dela fl. 1.60 în sus, de copii dela fl. 1.30 în sus. Șoșoni
de Domni dela fl. 5.80 în sus și de Dame dela fl. 5.— în sus.

Pentru cei din afară de oraș servescă spre instrucțiune acest desemn
de a pute lua măsura acurată a piciorului — și anume:

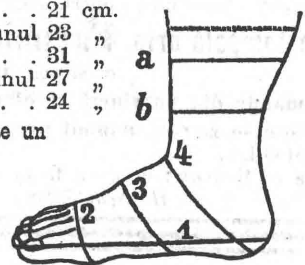
- Nr. 1: Lungimea, măsurînd partea piciorului di-
năuntru de la mijlocul călcăiului până la
degetul cel mare . . . 27 cm. (Cu centimetrul
măsurat.)
- " 2: Peste talpa degetelor piciorului, cum
arată desemnul . . . 21 cm.
- " 3: Peste talpă mai sus, cum arată desemnul 23 "
- " 4: Peste călcăiu, cum arată desemnul . . . 31 "
- a) Peste pulpa piciorului, cum arată desemnul 27 "
- b) Peste glesne, cum arată desemnul . . . 24 "

Mai sigură măsură este, decă se trimite un
papuc vechiu, care se potrivește bine.

Comandele neconvenabile se schimbă
seu se înapoiază valoarea — însă numai
francate se primesc mărfuri înapoi și
comandele se trimit cu rambur a.

Camanda la măsură în cele mai fine calități și formă nouă: în Sevro, Box,
Lac etc. se efectuează cu promptetă și preț modest.

Reparaturi și pentru Galoci de gumă se primesc.

Telefon nr. 100.

FARMACIA la URS a lui

VICTOR ROTH

Colțul Strada Hirscher și Orfanilor nr. 1,
(fost Tîrgul Straelor în apropierea Teatrului.)

Cel mai mare depou de specialități farmaceutice
(INDIGENE ȘI STREINE.)

CREME pentru frumsețe și SĂPUNURI,
PUDRE și PARFUMURI franțuzești,
ARTICOLE de toaletă.
APE MINERALE.

Mărfuri de gumă.

Expediție zilnic cu poșta. Proprietarul fiind mai mulți ani în
București la Farmacia Brus, dă răspuns în limba română la ori ce în-
trebare.

La 7 Expoziții publice cele dintâi premii!

Veritabil
numai
cu

SOSONI, SLIPPERS
GALOSI
de Petersburg.

Singurii contrahenți: **MESSTORFF, BEHN & Co., Viena I.**

Vânzare în detalii în toate prăvăliile mai bune de încălțăminte, mode și gumă.

Prafurile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fie-care cutiță este provădută cu marca de apărare a lui **A. MOLL** și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicioși la stomac și pântec, în contra căreilor și aerele la stomac, constipațiunile cronice, suferințele de ficat, congestiunile de sânge, haemoroidelor și a celor mai diferite bôle femeiesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încoace. — Prețul unei cutii originale sigilate Corone 2. — Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui **A. Moll**.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat), alină durerile de goldină și reumatism și a altor urmări de răceală.

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 1.90.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metoda cel mai nou, pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucată cor. — 40 b. Cinci bucăți cor. 1.80.

— Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare **A. Moll**. —

Trimiterea principală prin **Farmacistul A. MOLL** Wien, I. Tuchlauben 9. c. și reg. furnisor al curții imperiale.

— Comande din provincie se efectuează zilnic prin rambursă postală — La depozite se se ceră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui **A. MOLL**.

Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști **Ferd. Jekelius, Victor Roth** și en gros la **D. Eremias Nepoșii, și C. H. Neustädter**.

Cruce seu stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

Vindecă și înviorază

Nu e mijloc secret.

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă boala

se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, tîuituri de ureche, bătăie de inimă, sgăriuri de inimă, asmă, auțul greu, sgăriuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, reaceală la mâini și la picioare, reumă, podagră, ischias, uțul în pat, influență, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prefuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate Acel pacient. care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde orice încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis s'ese confundă cu aparatul „Volta”, de ore-ce „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaris a fost oficios oprit, fiind nefolositor. pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja înfăptuirea crucei male electro-magnetice o recomandă îndecsebi

Prețul aparatului mare e 6 cor. Pretul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vîndare pentru țără i streinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V, Strada VADÁSZ 42 A./E. colțul strada Kálmán.

Droguerie medicinală

a lui

C. H. NEUSTÄDTER,
BRAȘOV, Strada Porții Nr. 15 (Casele Altstädter).

Magazinul cel mai bogat și bine asortat în Brașov de:

Droguerie, Chemicali.

Pudre și Parfumuri franțuzești.

Articole pentru frumsețe, Manicure.

Perți pentru dinți pîr și haine. Apă de pîr și de gură.

Toate articolele de toaletă.

Pansamente, mărfuri de gumă.

Irrigatoare, Aparate de Inhalatie și de fotografie

cu articole necesarii. Untură de pește albă și gal-

bue. Săruri minerale pentru baie. Ceai. Faină

lactată Nestle, Kufek, Theinhard. Uleiuri

eterice, esențe pentru Rum, liquoruri etc.

Cadouri frumoase pentru Crăciun și Anul nou.

Zilnic expedite cu poșta.

Antreprize de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 3.

vis-à-vis de Băcănă Stéua Roșie.

Recomandă Onor. public la casuri de mörte, aședămentul său de înmormântare bogat asortat în cari toate obiectele, atât sortele mai de rënd, cât și cele mai fine, se pot că-păta cu prețuri ieftine.

Comisiune și depou de sicriuri de metal ce se pot încheide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprie a tuturor sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.

Depou de cununi pentru monumente și plantici cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de marmură, care funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un car funebru vînet, pentru copii, precum și cioclii.

Comande întregi se eșecută prompt și ieftin, i au asupra-mi și transporturi de mörți în străinătate.

La casuri de mörte a se adresa la

E. Tutsek.

14—*

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté eșecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE ȘCIINȚA,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru toate speciile de servicii.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Couverte, în toată mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE ÎNMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia **A. MUREȘIANU**, Brașov.

Adaus de Crăciun la „Gazeta Transilvaniei“.

Crăciunul în codru.

Motto: Și-acuma voi regilor să luați aminte, și voi judecătorii pământului să învățați. — Ps. II. 10.

.... E de mult de-atunci. În sat la noi numai puțini bătrâni să află din aceia, cari au gustat colacul Crăciunului între stejarii înfloriți de bură, între stâncile reci înghețate, bătrâne și îndărătnice. Dar cu atât mai mulți sunt nepoții și fii acelora, cari își aduc aminte ca de-un vis dureros, outremurător, pe care-l cred, că doară nici nu s'ar fi întâmplat, ci numai ca o fantasmă din bazme le vine 'n minte.

De trei ori trecu mânia lui Dumnezeu peste sat, și din a treia plagă ce venise, era scris să-i fie peirea. O! aceea era groaznică.

Sătenii mai tineri și voinici erau chemați la luptă... undeva departe. Femeile, copiii, copilele, cu moșnegii și cu sârmanii schiopi și orbi, rămăsese acasă.

În casa bătrânului preot erau adunați și în biserică, pe un ger, de care crepau lemnele. Ziua, noaptea, țineau slujbă, ca Dumnezeu să „apere, mântuiască și izbăvească pe dreptcredincioșii creștini.“

Înainte de Crăciun cu patru zile era când să rugau bătrânii, mamele cu copilașii în brațe lacrimând. Cu toții în genunchi ziceau după bunul preot: „și ne mântuește de cel rău!“ La lumina câtorva făclii, sclipia barba argintie tremurând în rugăciune a părintelui, iar pe sub talpa vechii biserici sufla vântul, sămănând cu flori de zăpadă capetele celor plecați. Numai sufletele săltau într'un foc viu înălțător, să apropiu de cel ceresc, iar muritorii erau în desnădăduire înghețați

»Apără Doamne și mântuește poporul tău și binecuvântă moștenirea ta!« răsună glasul părintelui, pe care atât de mult îl iubiau atunci... aceia, încât credeau că e ingerul lui Dumnezeu; în acel serv cinstit și sfânt al bisericii le era toată speranța mântuirii... atunci a fost...

Abia termină însă preotul cu:

»Face casei tale dăruiește!« și clopotul din turnul vechiu începă a suna fioros, primejdios, începă într'o dungă, Blăgoi clopotarul, zgriburind de frig, striga din turn:

— Părinte! cu apă sfințită... că vin! și-i negru hotarul de ei... și-s mulți părinte și călări și pe jos... iată... o Doamne! au dat foc morii și...

Toang!... toang!... toang!...

— »Să învie Dumnezeu și să se risipească vrășmașii lui!«

Mulțimea din biserică înghețată... nu se putea mișca. Spaima numai avea putere asupra acestor ființe mult cercate. sufletele lor vedeau pe preotul cu cădelnița și în ornate, ca pe un Arhanghel, care-i va conduce în raiu oblu, fără altă trecere din viață la moarte. Căci numai sufletul lor via. Erau verzi și vineți de post, de ger, de jale, de amar și de durere.

— Fiilor și ficelor! aduceți-vă aminte de Iob, câte a suferit... aduceți-vă aminte de Mântuitorul Cristos..., vorbia preotul reținându-și lacrimile — tot să primiți ce Dumnezeu trimite... că nici un fir de păr nu se va mișca cuiva fără voia lui sfântă.

— Părinte! părinte! părinte! zbiera clopotarul, dărdăind din dinți, într'un sat părinte! pustiesc, omoară și-aprind tot ce le iese în cale, mare ură pe satu nost', or fi auzind că ne-am dus prebuni.... Toang! toang! toang!

Bubuiau pușcăturile lung, cutremurător, șipete spăimântătoare răsunau din capul satului din sus, iar întunerecul începă a-și întinde aripa peste iadul deschis în sat la noi.

— Duceți-vă.... cereți adăpostul emnelor codrului, peșterilor, cereți adă-

postul fiarelor sălbatice, lupilor și urșilor, căci acelea vă vor da adăpost, însă nu acestea cari vin pe noi cu hulă și batjocură contra numelui lui Dumnezeu și a filor noștri. Mergeți, și dreapta Domnului vă fie pază, — iară lor pedeapsă pentru vecie peste ei și fii lor — zise părintele, arătând pe fereastra bisericii focul cumplit, care roșia cerul și desemna printre stejarii pădurei apropiate fanteame roșii, groaznice de sânge.

— Mergem! le zise, — și s'au dus.

Părintele să închina singur rugându-se, aprinse toate lumenele, îmbrăcase cele mai frumoase haine și rugăciunea lui cu mare credință șoptită, prin glasul clopotului plângător, prin bătaia puștilor nimicitoare, prin lumina focurilor aprinse de rele duhuri, părea că se ridică cătră cer dintăiu ca un giulgiu de fum, apoi luă trup de inger — și mulți ingeri ridicau a lui rugăciune fără sfârșit — și vedea cu ochii lui țintiți spre Tatăl îngerii înarmați ca la Elisei... și-i sălta sufletul cu o bucurie nedescriptibilă, inima-i bătea săltând și tot duhul său era par'că luat în zbor, de-o înălțare sufletească; n'auzia, nu vedea nimic ce e în astă lume păcătoasă, nu, sufletul său neîntinat era sus, sus, la Părintele său dătător —

Ușa bisericii se deschise. Un crivăț de iarnă zbărnăia, rupând crucile de lemn dela mormintele din jurul bisericii și legănând turnul de lemn, cel cu o cruce de fer ruginită în vârf, care scârțăia tânguitor în încheieturile vechi putrezite, îl făcu pe bietul Blăgoi clopotarul a cădea 'n ispită și ca un zmintit izbia mereu clopotul, în dungă: toang! toang! toang!

— Părinte sfinte, părinte, nu-ți uita! o! nu-ți uita de buful tău clopotar, o! roagă-te ca vântul să nu mă sufle, că-mi rupe turnul, părinte!... și în turn e clopotul... clopotul... mântuirea... plângerea... mântuirii noastre... toang! toang! toang!

Gloanțele șuerau pe lângă clopotar, clopotul zângănia 'n aramă, scoțând țipete dureroase. Era sângerat clopotul... curgea sânge pe el, era stropit cu scântei ferbinți cari înghețau cât îl atingeau. Clopotarul apucă cu stânga funia... și clopotul plângea c'un glas răsunător și vântul puternic ducea glasul lui, țipetele sale preste codrii, șes, lunci și munți îndepărtați și plângeau și tipau și codrii și munții și stâncile pleșuve gemeau un ecou întreit de durere. — Lupii urlau de spaima oamenilor și animale rătăcite alergau fără stăpân și grijitori prin întunerecul nopții, pe vale, pe coaste, prin pădure. Câinii lătrau băunând lung, dureros, fioros. Iar părintele în fața altarului, cu gura deschisă, cu mâna dreaptă ținând patrafirul în sus, în genunchi — înghețase... era înghețat în genunchi, ochii îi zimbiau în cerească bucurie, sufletul i-a dispărut... a mers zburând cu cântul rugăciunii, cu jertfa primită de cer, a mers să pregătească locașurile cerești, celor mulți fii ai săi sufletești ce-i urmau...

Clopotul tăcu pe-o clipă gângănind glasuri încalcite, tot în aceea clipă îi trecu prin spate un fulger ferbinte sfântului bătrân, — un fulger care-i ieși prin grinda pieptului... a străbătut prin icoana altarului, ce închipuia pe Maica neprihănită cu Mesia, cu Emanuel în brațe, și roșind sanctuarul cu jertfă precurată, s'a implantat în crucea, în răstignirea de pe altar... și-acolo a rămas fulgerul... și-acolo e și până azi... și jertfa adusă a mântuit biserica... clopotul nu mai plânge... a înghețat și clopotarul ținând cu stânga de funia lui... un trăznet i-a sfărmat fruntea cea îngrijită, dar n'a căzut, în picioare a rămas... așa a înghețat cu clopotul într'o dungă... preotul la altar în genunchi, cu ochii spre cer, cu patrafirul ridicat... așa a rămas... așa a

înghețat așteptând nașterea adevărului și luminei lunei, a Mesiei.

Și Satan saltă și dăntuește și iadul serbează.

Imprejur ardea satul pocnind. Pe străzi se mai mișca câte-un moș bătrân, oftând în balta de sânge. Era miezul nopții. Fanteame fioroase urlau printre tăciunii și ruinele satului; peste vale în unghiul morii era un lagăr mare, un popas împrejurat de focuri. Moara, nu ca de altă dată la Crăciun, să macine grâu, făină de colaci. Și-a uitat și ea datoria. Măcina scântei de foc și 'n curtea ei să frigeau viței și berbeci, un tumult de popoare erau acolo, oameni, cai, căruțe, corturi, tunuri, buți de vin, mâncări, beuturi, chiote străine, muzică, iadul în satul nost'.

Mânia răzbunării lui Savaoft a fost mare și nemiloasă!!!

II.

„Și va locui lupul la un loc cu mielul oalei și tigru cu iedul caprei, vițelul și puilul leului, și vita grasă la un loc vor fi, și un copil mic le va griji pe acelea toate.“
XL 6. Isaia.

În adâncul codrului, desculți, cu haine rupte, umblau copiii Româncelor mame; în peșteri ascunse ardeau focuri; cocoșii cântau pe vârful arborilor; oile, caprele erau lăsate prin păduri; porci, viței și vite se îndeletniceau scărpinându-se de copacii seculari. Lupi și urși flămânzi se arătau printre oameni, dar nu atacau pe nimeni și urlau noaptea animalele sălbatice într'un glas cu mugetul boilor și al vacilor, cutremurate de groaza bubuitului tunurilor, de șueratul vântului, de fumul puștii ce venia din vale în sus prin codru.

Mamele își adunau strigând copiii, cari umblau prin prăpăstii, se dau cu sania printre culcușurile și ponorurile lupilor, se suiau prin peșterile adânci, de unde se auziau încet mormăind urși căutau adăpost contra crivățului și colindau câte cinci-șase, la ușa mării sale a lui Moș Nicolae:

Colo 'n sus mai în sus
Florile d'albe,
Colo 'n munte cătră apus!
În inima stâncilor
Seade tata urșilor....
Tot seade și-si linge talpa
Care i-a călcat-o vaca....
Și 'și plânge păcatele
Că l'o 'nșelat babele.
Haida moșule afară
Să-ți leg talpa cu obială....
Vino în prag să te înhaț
Că-ți dau coaste și cărnați.
Hai cu noi la colindat
Nu dormi leneș culcat,
Dă-ne banda dumitale
Că ni-e frig și geru-i mare, etc.

Iar în ponoarele lupilor, copiii și fetele rătăcind prin codrii, se adunau roată și începeau:

Luptiandăr dăr... dăr... dăr...
N'ai văzut caprele mele
Dăr... dăr... dăr...
La grumaz cu clopoțele,
La picioare cu cotoare,
Și sub fălci cu bărbii late
La cap coarne 'ncovoiate.
Luptiandăr dăr... dăr... dăr...
N'ai văzut oile mele
— »B'ai plină burta de ele!« etc.

și numai urlatul lung de sub pământ al fiarelor îi făcea să încete colinda și să meargă cătră merezul celorlalți nefericiți.

Trei nopți și trei zile au trecut, trei veacuri întregi, și codrul era împopulat și paserile codrului și fiarele sălbatice s'au mutat în sat și au luat locul oamenilor. Lume pe dos... lume de pustiu și pacoste. Lagărul din vale încă tot mai mare era. Și bieții oameni biciuiți de soarte tot mai adânc intrau în creerii munților, — și plângeau mamele după soți, părinți și frați, cari de s'ar și întoarce din bătălie citovi, sănătoși, or muri iar, văzându-și

vatra pârjolită, averea pustie, preotul mort — el apostolul și ingerul mântuitor — iar pe trupurile moșnegilor bătrâni, cărdul corbilor, ca un nor negru ca păcatul iadului, cu focul său nestins.

Norodul părăsit din munți se reculese și se adunară în mătura înaltă și să sfătuiră, că totuși va trebui să vină odată ingerul păcii. Dar durerea lor era, că glasul clopotului a amuțit, dovadă dureroasă că și glasul preotului o fi amuțit. Cine se va mai ruga pentru sufletele lor... și lagărul negru e tot în unghiul morii... și ca mâne, întră marele praznic al Nașterii fiului lui Dumnezeu. Cuvine-se a se pregăti. Și din crengi verzi de brad și-au făcut Viflaim, mare, larg, și diacul Vasile a cântat frumos și poporul întreg. Cu mic cu mare ingenunchiand pe zăpada înghețată, a înălțat o rugă cătră cerul înstelat, cu stele scânteitoare. Apoi zgriburind s'au retras prin peșteri, ponoare și colibi săpate în coastele muntelui, între stejarii codrului, și o liniște mare, spăimântătoare își luă locul. Vântul nu mai șuera, codrul nu mai gemea și nici un glas, sau mișcare de vită, om sau fiară nu se putea auzi. Ingerii aduceau pacea în jos... jertfa a fost primită... mânia marelui Dumnezeu s'a mulcomit.

III.

„Mărire întru cei de sus, lui Dumnezeu și pe pământ pace și între oameni bună învoire“.

În crepusculul dimineții acestei zile de Crăciun pururea neuitată, la poalele codrului răsunară din patru părți, de pe patru piscuri, patru buciame. Tremura codrul scuturându-se de amorțeală... lung, duios... maiestos să auzia veselul... mărșăluț glas al buciului... el învia și pe cei morți de jumătate... Apoi îndată se auzi și glasul clopotului sonor, dulce... de viață dătător și brazii își pleau par'că virfurile, stâncile bătrâne oftău în ecou și poporul din codru, se deșteptă la trâmbițele arhanghelilor cari aduceau: »O veste minunată«.

Luceafărul dimineții părea a dovedi sosirea lui Mesia, își trimise razele sale în lung fuior, argintiu peste codrii, văi și sate... Era steaua ce a condus magii odată de mult... și-acuma au condus cinci sute de voinici, cu două tunuri de lemn, călări pe cai mocănești fără șea, cu scările de lemn, cu negre plete, dalbe arme sclipitoare, cu buzdugane și sulți din coase îndreptate, cu coamele neretate, cu cozile fuior, toți unul ca altul voinici... și'ntr'o jumătate de ceas au potopit lagărul din unghiul morii, — iau luat armele ucizătoare, în timpul nopții liniștite au dat peste cele două mii de tăbărăți, — și cum zărise preotul la altar cetele ingerilor lui Eliseu, întocmai s'a întâmplat, i-au bătut pe inimi cumplit, i-au dat peste graniță, le-au luat toată prada și toată munițiunea.

Și când s'a zărit bine de ziuă, codrii începă a via, 'a se mișca, ași desface brațele ocrotitoare, a lăsa să inundeze fii, ficele și mamele române, din toate părțile pe toate colinele ca roiuri de potârnicii... și fugeau vacile, porcii, caprele, oile și toate vietățile, ce le dusesse cu ei oamenii, veniau grăbind în jos din codru, fără să-i adune cineva. Veniau la glasul buciului.

Zece cară de fân, douăzeci cară cu provizie, pâne, carne, mai multe buți de vin întinseră mântuitorii, și împărțiră între sine.

Revederea mântuirii se începă cu slujba, care o țină un tânăr preot. Iar bătrânul slujitor al lui Dumnezeu cu patrafirul în mână, înghețat în genunchi, cu ochii deschiși rotunzi, mari, sclipitori, cu gura întredeschisă în rugăciune, învăscut în sfită, ținând fruntea ridicată cu pieptul

sfredelit de-un fulger păgân, tiran, blăstămat, a azistat la rugăciuni și tot poporul și ostașii iau sărutat crucea lui din mână înghețată, din mână lui, asfântului mucenic.

S'a celebrat slujba, s'a adus adevărată jertfă, s'au deschis toate inimile ca să se umple de duh sfânt, toate gurile, ca să se umple de lauda lui Dumnezeu... a lui Savaoft.

Mila și îndurarea cerului a fost desăvârșită, când tot satul, cu mic cu mare s'au adunat într-o tabără, au îngropat morții cu evlavioase rugăciuni. Apoi s'a început serbarea „Nașterii Domnului” imbrățișându-se între ei ca la vr'o două mii de suflete. S'au întins mesele, și s'au binecuvântat prinoasele dăruite de arhangelii răzbunării și într'un glas din mii de piepturi înălțară, în bubuitul celor șase tunuri cântarea:

„Mărire într-o cea de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace și între oameni bună învoire!”

Așa a fost! Așa să fie!

Ioan Rodina.

Farmec.

Intâi-a oară când privii
În ochii tăi senini,
Mi s'a părut că inimii
Ei nu-i erau străini.

Și când am stat vrăjită 'n loc
Ca glasul să-ți ascult,
Am fost ghicit că sufletul
Îl cunoștea de mult.

Iar când uitată am rămas
Cătănd în urma ta,
Am înțeles că între noi
Un farmec sfânt era.

E. P.

Intr'o casă ca în multe altele.

Lângă valea pietroasă, ruptă, sub colțul de stâncă albă de zăpadă, stă o căsuță de bărne amărâtă, ca vai de capul ei. Ochiurile mici de fereastră mijesc așa de moale parcă, așa de bolnav. În jur e pustiu, numai lîntoliul neprihănit al iernii se întinde departe, departe. Și e liniște, numai vântul își revărsa sufletul de ghiță, spulberând, pe deal în sus pulberea de zăpadă.

Pale ușoare de fum alburiu ies de sub strașina de șindilă, apoi se oprește și numai într'un târziu se ivesc iară.

În casă o femeie și trei copii, unul mai mărișor, cei doi să-ți ajungă la genunchi.

— »Măi Pătruț« zise într'un târziu muerea, după ce-a stat mult cu ochii pironiți în masă, — »zici c'ai fost la poștă?»

— Am fost.

— Și ce ți-a zis domnul poștaş?

— Că n'a venit nimic.

— Chiar el ți-a spus așa?

— Chiar.

Femeia rămase iar' cu ochii pironiți pe masă. Cei doi mititei se uită la mama-sa, la frățiorul mai mare și apoi tăcând se jucară mai departe.

De câte ori a fost ea până la poștă de-o vreme încoace. Era departe ș'un frig de-ți simțeați obrazul. Mărina își aduna bine cojocul rupt pe dânsa și pornea repede, ca și când ar merge la ceva sigur, ca și când ș-ar fi pierdut ceva și știa locul unde a căzut.

Poștarul știa acum după ce vine.

— »Încă n'a sosit nimic lele Măriño, îți dau eu de știre când va sosi«.

Femeia se uita de departe la scrisorile de pe masă, îi venea așa de greu să se despartă de hârtiile acelea, să iasă din odăița poștii. Când se depărta părea că i-se pune o piatră grea pe inimă, și-i venea cu groază să se întoarcă acasă.

Peste zi trimitea copilul cel mai mărișor să vadă și el n'a sosit ceva.

Dar trecură zilele, grele și întunecate, cu toată nevinovăția albă de afară, până ce sosi și ajunul Crăciunului, și la poștă tot nu mai sosia nimica pentru Mărină. În ziua de ajun îi veni așa o învinețire mestecată cu galben în față, de gândeai că-i otrăvită de-un venin ce nu omoară dar împietrește.

Săracu Niculae al ei, cine știe ce va fi pătât departe în țări străine. Se duse de ast'primăvară să câștige bani, căci acasă bolia de sărăcie. Și avea să-i trimită Ma-

rinii niște zloți să cumpere un porculean pe Crăciun și să le facă ceva hăinuțe. Așa-i scrisese el de mult, — mai de astăvară. Dar Mărina le ținea minte așa de bine toate, de părea că numai eri i-a scris.

Știau și copiii de darul de Crăciun, și cei micuți smulgeau de pe unde puteau câte-o mână de pae și eșind în curte, le aprindeau să pârlească porcul.

Ea nu putea să dea nici un ajutor. Intrase în iarnă cu trei găini și cu un cărușan de fân. Grăunțe cumpăra din banii ce-i trimitea Niculae. Așa mămăligă amară n'a mâncat ea în toată viața ei. Că trebuia să lege pițulele albe cu multe noduri ca să-i ajungă pe multe săptămâni. În sat iarna n'are nime ce-i da de lucru, să mai câștige și ea ceva. Casa îi era reslătită de satul împrăștiat, așa că oamenii o uitaseră aproape cu totul. Nu avea nici rudeni aici, că Mărina era dintr'alt sat.

În ziua de ajun era un cer senin și un soare cu dinți, de stău găinile într'un picior, cu creasta vântată, pe podmolul căsii. Mărina merse de dimineață la poștă cu noaptea'n cap.

Stătu în gerul de-afară până ce se deschise poșta, de i se făcuseră cizmele în picioare cumu-i tunul.

Nu sosise nici acum nimic, dar Mărina rămase înțepenită în casă.

— »Nu-i lele, nu-i. Dacă nu-i de ce mai stai? Poți merge acasă«.

Dar femeia nu eși până ce poștarul isprăvindu-și lucrul, trebui să ese. — Atunci îi puse mâna pe umăr eșiră amândoi.

Acasă nu mai putea zice nimic. Copiii cei mai mici nici nu știau că mâne e Crăciunul, ci se jucau cu găteje dela foc, lăcându-și casă. Cel mai mărișor aduse o sarcină de uscători din pădure și le izbi după cuptor, apoi începu să-și încălzească mâinile degerate.

Mărina, venind dela poștă prin sat, văzu multe cuptoare de pâne aprinse, și femeile harnice umblau forfota dela cuptor în casă. Din unele locuri mirosul cald de colăcei se împrăștiă ca o mireasmă sfântă.

Mărina poate nu se mai gândia acum la nimic, cum sta cu ochii ațintiți pe masă. Nici un gând luminos, mântuitor nu-i mai venea.

Cu înțetul se întuneca în casă, numai focul în sobă palpită vioiu. Afară un vânt tăciios făcea din când în când: viu-u-u și tăcea apoi ca și când ar fi înghețat de-odată.

Cel mai mărișor dintre copii se tot zvărcoli până ce ajunse în fundul patului și de-acolo, din întunec, cu glas încet începu să-și mormăie pentru sine o colindă. Părea că ar vrea să plângă cineva departe, se oprește ca înecat apoi iar pornește.

Copilul își umplea tot mai mult de lumină închipuirea lui și deodată colindul se auzi plin, argințiu, ca de inger.

Noi umblăm de colindăm

Florile d'albe

Pe Dumnezeu căutam

Florile d'albe...

Cei mici se opriră de-odată din joc și ascultau cu ochii în întunec. Apoi se sculară, se apropiară încet-încet de pat și se urcară. Dela o vreme se auzi și glasul lor, cum înoadă câte-o silabă ce-o auziau mai deslușit, după celălalt.

Mărina ca deșteptată din somn, se scoală de după masă, și se apropie de pat. Își imbrățișă copiii toți trei de-odată. În părul lor moale, blond, căzură din ochii ei doi picuri.

— »Măne-i Crăciunul și astăzi colindă copiii, așa-i mamă?» întrebă cel mai mare.

— Colindă, da Crăciunul încă nu vine Pătruț.

— Că eu am văzut copii cu străiți și cu băte în mână, ziceau că merg la colindat.

— »Apoi merg așa numai de învață. Crăciunul e încă departe.« Și mama, mai senină, începu să colinde între copii, să-i învețe și pe ei, zicea dânsa.

Și, colindând, îi venia în minte de când era mică la ei acasă. Atunci umbla cu feciori la colindat și aduna colăcei de le era destul pe câte-va zile, să nu se mai atingă de mălăiul lor.

Era întunec în casă, numai vatra de jar era tot așa de înviorată ca și când ar fi în casa împăratului. Afară vântul creșcu și acum scutura ușa dela tindă, vătându-se ca un condamnat la moarte.

Prin vuirea de-afară a vântului, se auzi de-odată o ciocănire în ochiul de fereastră și un glas aspru, trecu pe aripa vântului

— »Slobodu-i să colindăm?»

Mărina tresări înfiorată. Nu cuteză să spună nici un cuvânt. Cine să vină la ei să-i colinde? Un gând îi lumină de-odată fața: poate să fie Niculae! Dar numai pe o clipă. Nu, bărbatu-so nu poate veni acum acasă. Iar de-i vr'un străin, — ea... n'are nici un colăcel, nici un creițar, nici un păhărel de vinars în casa ei.

Glasul de afară nu se mai auzi, ci ușa tinzii o deschise cineva. Mărina aprinse grabnic căpățul de lumină și deschise ușa. În tindă sta un om îmbrorat pe mus-tață, cu căciula și hainele pline de zăpadă. În spate părea că are ceva.

Omul porni înainte cât ce zări lumina.

— »Doamne tată! De moarte mi-aș fi adus aminte dar de asta ba«.

Bătrânul suflă prin mustățile înghețate și-și luă căciula, clătîndu-și capul.

— Era cât pe-acți să nu-ți mai știu casa.

— Da bine tată, cum ai putut porni D-ta pe vremea asta de-acasă?

— Bine, Măriño. M'am gândit așa: Niculae-i dus, tu singură, poate n'ai nimic de rândul dulcelui. Și apoi cine știe de mai apuc alt Crăciun. Să te mai văz și pe tine, că pe ceilalți îi am tot lângă mine.

— Ai plecat de mult de-acasă tată?

— Vezi bine, de azi dimineață. Că-i dat dracului vântul ăsta. Stă să te întoarcă pe drum înapoi«.

Moșul puse desagi jos și se apropie de cei trei din pat, cari se imbulziră unul într'altul.

— »Ce-i voinici, în pat acum? D'apoi doar trebuie să colindați în ia sară. Măne ajunge până la voi moș Crăciun«.

Copiii nu ziseră nimic, ci se uită la măsă. Cel mai mare se porni într'un târziu.

— Ba nu vine încă. Așa a zis mama.

— Apoi mamă-ta n'a știut, da io m'am întâlnit cu el pe drum și venia venia, în spate c'un cojoc, ia așa ca mine, și cu o căciulă de zăpadă în cap. Tot luneca pe drum da i-am dat băta mea să se sprijinească și el în schimb mi-a dat uite desagi ăia. Să vedeți voi numai ce-i în desagi.

Copiii se plecară cu capetele să vadă mai bine desagi. — »Aveți acolo cârnați și niște carne și niște slănină, și câte-un petecut din urechea porcului și coada porcului împărțită în trei«.

Copiii priviră unul la altul, fața li-se lumina și izbucniră într'un răs sănătos de să nu se mai oprească.

— »Ei dar moș Crăciun o zis că numai așa să vi le dea, dacă sărutați pe moșu fie-care« — zise Mărina cu ochii plini de bucurie.

Copiii îl sărutară pe rând pe moșul. Acesta scoase din desagi tri colăcei, își desfăcu punga și luă tri bănuți noi, și-i împărți copiilor.

— »Acum să colindați una, ști de să răsună casa«.

Copiii începură colinda de mai înainte, dar acum nu mai părea că plânge cineva departe, ci în glasul lor era mult din vioiciunea vetrii luminoase.

Moșul scoase din desagi o glaje cu vin.

— »Tu Măriño hai închină odată să mai apucăm sărbătoarea Nașterii lui Hristos«.

— »Să te-auză Dumnezeu tată«.

I. Agărbiceanu.

Ajunul Crăciunului

în familia Majestății Sale Monarchului.

Ca totdeauna, Majestatea Sa Monarchul și-a petrecut și de astădată ajunul Crăciunului în cercul nepoților săi, copiii archiducesei Maria Valeria.

Dela 1817 de când soția învingătorului dela Aspern, archiducesa Henrietta a împodobit primul pom de Crăciun la curtea Monarchului, de atunci sărbătorile de Crăciun sunt o mare bucurie pentru copilașii familiei imperiale. Cu săptămâni înainte pomul de Crăciun se împodobește într'un mod foarte artistic cum deabea ni-l putem închipui, cu care apoi se surprind copiii familiei imperiale.

Acest pom pricinuește o mare bucurie micilor nepoți ai Majestății Sale. Aceasta bucurie a nepoților face și Monarchului multă plăcere. Cel dintâi care dăruiește și care niciodată nu uită de acești mici nepoți — e Majestatea Sa Monarchul însuși. În sara de Crăciun din ăst an cei 9 copii ai archiducelui Francisc Salvator și ai archiducesei Maria Valeria au căpătat cele mai admirabile daruri de Crăciun.

Dintre cadouri amintim, ca cel mai frumos o casă mare de păpuși cu aranja-

ment complet. Maj. Sa a dăruit o curte mare economică, în a cărei grajd sunt cai frumoși și vaci frumoase. Cei mai mici copilași au căpătat păpuși frumoase și câte un „paprika janci”. Cei trei copii ai moștenitorului de tron, Francisc Ferdinand au fost dăruiti de Majestatea Sa Monarchul cu o căsuță pompoasă țărănească, de 3 metri lungă și 2 metri înaltă, în care copilașii mici pot chiar și locui. Aceasta căsuță a fost așezată în salonul castelului din Conopist. Cheile salonului și a casei le-a primit archiducele Mtei. Cea mai mare copilă a moștenitorului, Sofia, a mai căpătat și o păpușă foarte frumoasă. Micul archiduce Ernest, care acum e de 1½ ani a căpătat un cal mobil (un cal de uitaț).

Archiducesa Isabella a ales pentru nepoții soției archiducelui Friderio mai multe jucării — animale. Archiducelui Albrect, în etate de 10 ani, Majestatea Sa i-a dăruit ca jucărie o corabie de război așa numita „El-Tel.” — Archiducesa Blanca, soția archiducelui Leopold Salvator, a cerut o jucărie ceva deosebită pentru copilașii săi, adică o automată, care numai în casă poate pluti.

Afară de acestea daruri, moș Crăciun le-a mai adus celor 9 nepoți ai Monarchului păpuși, paturi pentru păpuși, cai și alte multe jucării diferite.

Majestatea Sa Monarchul a mai dăruit și celor 4 nepoți ai săi, fii ai ducesei bavareze Elisabeta, o casă de păpuși bine aranjată, o odăită cu păpuși și alte multe jucării.

Cântece.

D-rei Maria S.

În pieptul meu am o comoară:
Iubirea mea atât de sfântă.
Să n'o arăți, tu suflet tânăr,
La nimenea. Ci singur cântă.

Dușmanii ne pândesc în cale
Iubirea să ne-o strice, dragă.
Dar cine va putea pe lume
Să rupă lanțul ce ne leagă?

Iubita mea, vorbește lumea
De noi atâtea vorbe rele.
Dar ce ne pasă? Tu ești raza
Curată a vieții mele!

Frunză vestedă, uscată,
Vântu 'ncepe să te bată,
Și ca mâne te-i trezi
Pe câmpiile pustii.

Bate vântul tot mereu,
Dare-ar bunul Dumnezeu
Să mă 'ntore din țări străine
Să rămân, dragă, la tine!

Doamne, multe flori frumoase
Prin păduri prin luncă sunt,
Dar ca draga mea nu este
Floare pe acest pământ.

Când 'mi vine dor de dânsa
Nopti întregi amarnic plâng.
Du-mă doamne iar acasă
S-o sărut, la piept s-o strâng.

Sat rămas în valea verde
Azi sunt singur și-s pribeag
Tu păstrează-mi să-mi văd iară
Tot ce am pe lume drag!

Nicolae Stoica.

Maria.

(Istorieoară americană)

Maria, acest nume frumos, era unica avere, era tot ce i-a rămas sărmanei ca moștenire dela mama ei. Incolo nu mai avea nimic. Era săracă, era bolnavă, era flămândă, setoasă, sdrențoasă și.... oboșită. Nu avea nici părinți, nici frați; nu avea patrie și nici măcar un singur suflet care i-ar fi dat atențiune.

Astăzi nu dejunase, nu prânzise și nu avea nici o bucățică de pâne pentru cină.

Toată avuția ei consta dintr'o rochiță scurtă de carton din care crescuse deja, o basmauă roșie de lână și o păreche de pantofi, cari erau mult prea mari pentru piciorușele ei și cari la tot pasul îi eșiau din picior.

Era într'o zi geroasă de Ianuarie, în oara aceea, când oamenii s'adună la cină, Maria trecu prin strada „Washington” din Boston.

— »Atâți oameni a creat Dumnezeu“, cugeta fetița, „așadar de sigur va fi

creat tot atâtea bucăți de pâine pentru cină. Nu cumva vr'una i-a rămas pe undeva și dănei?"

Acestea le cugeta ea fără invidie, căci Maria era o fetiță bună, cum rar se găsește în deosebi între cei „desmoșteniți”. Ea dormea cu o altă fată, numită Yo, împreună într'un grajd, unde le permisese o femeie din nobletă și pentru a nu-i fi frig a-se culca la vaca ei. Așa ceva găsea Maria că e foarte uman din partea femeii. Între ea și Yo era o mare deosebire. Când Maria era flămândă, cerșea; când Yo era flămândă, fura....

În seara aceea, de care vreau să vă istorisesc, Maria eși iarăși la cerșit. Noi știm cu toții, că e păcat a cerși, și că n'ar trebui dat nimica cerșitorilor; aceasta ni s'a spus foarte de multe ori. Și totuși cred că, dacă și eu eram așa de flămândă ca Maria în acea seară, încă ași fi cerșit. Nu știu însă dacă i-ași fi dat ceva, când m'ar fi așezat pe strada „Washington”. În tot cazul nici unul dintre trecători nu-i da nimica. Unii o trimiteau la casa orfanilor, alții să întrebe poliția. Mulți clăteau din cap, iar cei mai mulți treceau pe lângă ea, fără a-i da atențiune.

O damă îi recomandă să se adreseze societății de ajutoare „Priscilla” și „Aquila”. Maria mulțumi cu o mișcare din cap, fără să înțeleagă însemnătatea acelor cuvinte.

Maria așeză repetiți și cu modestie pe trecători, dar nici unul din ei n'avea timp sau chiar și numai o singură privire pentru dăna. Ea scriburea și foamea o chinuia tot mai mult; era așa de obosită și nespuse de tristă, căci chiar și o ființă mititică ca ea poate să simtă durerea.

În fine părăsi Maria strada cea mare și plecă pe o stradă laterală luminoasă, unde se afla un restaurant mare. În acest restaurant, cunoscut de toți locuitorii din Boston și de mulți străini, nu era permisă intrarea cerșitorilor și totuși această mică cerșitoare intră.

Cum s'a întâmplat nu se poate ști. Poate a fost portierul prea ocupat ori n'a fost chiar de loc la postul său, sau poate chelnerul era așa de mare încât nu observă ființa mică-slăbuță a Mariei. Ea plecă pe scările de marmură în sus și rămase cu ochii căsați în pragul salei de fum.

Așa ceva nu mai văzuse. Totul era strălucitor și la mese sedeau domni fumând țigarete și oetind. Nici unul din ei nu părea că scribură, ori că-i este foame; de sigur au luat cina.

„Câte bucăți de pâine pentru a sătura atâtea lume” cugeta copila. „Și oare va mai fi rămas vr'o cojiță măcar și pentru mine?”

Unii dintre domni priveau uimiți și cu dispreț când auziră un șgomot ușor, neobișnuit. Nu era trosnitura unui Herald american, nici pasul lin al vr'unui nou sos, nu! Era cu totul alt ceva. Un șgomot înădușit de pantofi, cari se cufundau în covoarele moi. Și în mijlocul odăii să opri o figură mică în rochiță de carton și cu o cârpă roșie legată pe cap și în jurul gâtului.

Era o privescătoare curioasă, când fetița cu piciorușele goale, vârate în pantofi uriași, mergea dela unul la altul, cerând milă și întinzând rugător o mână înroșită de frig.

Unii rideau, alții încrețeau cu dispreț fruntea, cei mai mulți nici nu-și îndreptau privirea spre ea, unul întrebă: „Ce însemnă asta?”

Copila plecă mai departe suprimându-și timiditatea. Curajul desperării o stăpâni. Mirosul din sala de mâncare pătrunse la ea, așa de cald și ademenitor, încât Maria trebui să se gândească fără voie la Yo. Ea era așa de flămândă, încât simțea, că dacă nici acum nu-i dă nimenea de mâncare, va trebui să fure ca Yo.

Întinse rugător mâna și zise:

„Sunt așa de flămândă...”

Un domn o chemă la el, era același care mai înainte întrebă: „Ce însemnă asta?”

Ea se opri în dosul gazetei lui, care ar fi putut acoperi și trei fetițe mici ca ea și când domnul se convinge că nimenea nu-l observă, întinse copilei o monedă așa de repede ca și când ar săvârși o nedreptate și zise:

„Așa copilo, acum pleacă imediat.”

Apoi continuă a ceti cu interes și părea tot așa de sever și serios ca înainte, întocmai ca omul care din principiu nu miluește pe nimenea.

Dar dintre ceilalți nici unul nu-i întinse nimica. Un domn chemă pe chelner să o dea afară. Ea se spări și rămase pe loc înmărmurită. Atunci observă ea într'un colț al salei, departe de ceilalți, un bărbat tânăr șezând. El avea coatele răzimate de masă, iar fața-i era îngropată în palme. Se putea observa numai, că

avea bucle frumoase, brune. Maria se mira, de ce stă domnul acesta așa de singur, și după scurtă hesitare plecă spre el.

Unii dintre bărbați își deteră la o parte ziarele și priveau cu interes la fetița, care-și așeză mână roșie pe brațul tânărului bărbat.

Acesta tresări speriat; dintr'o față, care s'ar fi putut numi frumoasă, dacă nu ar fi apărut așa tulburată, priveau cu neplăcere doi ochi mari, întunecați, spre copila rugătoare.

„Ce vrei”, întrebă el brusc.

„Sunt foarte flămândă”, zise Maria.

„Ce pot să-ți ajut? cară-te de aici.”

„Nu am mâncat toată ziua nimica, toată ziua!” repetă copila.

Buzele ei tremurau, dar vorbea respicată, așa încât vocea limpede de copil străbătea prin întreaga odaie.

Toți bărbații își puseră din mână ziarele și țigarele și priveau cu atențiune la mica scenă.

„Pleacă”, repetă bărbatul tânăr impacient, „eu nu am mâncat de trei zile nimica!”

Iarăși își îngropă fața în mâni.

Maria își pironi privirea înmărmurită spre el, se depărtă câțiva pași, rămase apoi locului și se resgândi.

Toate privirile erau ațintite spre ea, dar ea nu observa. Sta gândindu-se, liniștită în mijlocul odăii.

Chelnerul veni, ca să o dea afară, dar domni îi făceau semn prin gesturi, să nu atingă copila.

Maria învârtea moneda prin mâni; mirosul bucatelor devenea tot mai simțit, ochii ei să umplură de lacrimi, ea duse moneda la buze, ca și când ar putea să o mănânce, apoi se întoarse și plecă înapoi fără hesitare spre tânărul bărbat.

Mânuța tremurândă atinse lin buclele brune și vocea argintie de copil zise:

„Mă doare, că d-ta ești așa de flămând. Dacă d-ta de trei zile n'ai mâncat nimica, trebuie că ești mai flămând decât mine. Eu am câștigat cinci centime, te rog, te rog, primește-le! Eu numai o zi am răbdat foame! D-ta poți să-ți procuri pentru suma aceasta cina și... eu... poate... capăt și eu dela cineva vr'o bucatică. Te rog, fi bun și primește acest ban.”

Maria sta liniștită cu piesa de cinci centime în mâna întinsă. Ea nu înțelegea de ce se făc o mișcare prin sală, de ce unii dintre domni își ștergeau ochelarii și tușiau năbușit. Ea nu știa de ce capul brun, buclat, se ridică așa de energic în sus, de ce fața tânărului bărbat se acoperi de roșăță adâncă. I-i era neaplicabil, de ce el aruncă piesa de cinci centime pe masă și o cuprinsese pe ea în brațele lui, de ce își ascunde fața la câșorul ei și de ce suspină.

Se mira, că nici unul din ceilalți nu râdea de scena aceasta, ci domnul care o dăruise cu piesa de cinci centime, se scula pășind mai aproape și ceilalți mulți se adunară în jurul ei, așezându-se prietinos, iar tânărul bărbat o strânse delicat în brațele lui și zise cu voce tare:

„Copila m'a rușinat pe mine și m'a blamat înaintea d-voastră a tuturor! Eu voi urma exemplul acestei copile cerșitoare, pe Dumnezeu meu!”

Apoi luă copila pe genunchii săi întrehându-o de numele ei.

„Maria Elisabeta, domnule.”

„Când și eu eram mic, ca tine, toate numele aveau o însemnătate biblică (atunci am învățat să le înțeleg!) Maria Elisabeta înseamnă: ingerul liberării.”

„Ce spui, domnul meu?”

„Nimic, nimic, copila mea. Spune-mi unde locuiești?”

„Nu am locuință!”

„Unde dormi?”

„În grajdul doamnei Flynn. D-na Flynn e așa de bună și ne dă voie să dormim acolo.”

„Cu cine ești acolo?”

„Numai cu Yo. Eu nu am pe nimenea altul.”

„Din ce trăiește Yo?”

„Ea... fară.”

„Și ce faci tu?”

„Eu... cerșesc; a cerși nu e așa păcat, ca a fura.”

„Unde este mamă-ta?”

„Moartă.”

„Tatăl tău?”

„Mort este și el. A murit în închisoare.”

„Și cum a ajuns acolo?”

„Prin beție.”

„Ah!”

„Am avut și eu un frate”, continuă fata, agitată de mulțimea întrebărilor, „dar și el a murit de beție.”

— „O, dar cum ași mânca ceva”, șopti ea în taină, și „Yo nu știe unde întârziu astăzi așa de mult.”

— „Așteaptă”, zise tânărul bărbat, „voui cerca dacă n'ași putea colecta ceva pentru cina ta?”

— „Știu eu, că aici trebuie să găsec ceva și pentru mine”, exclamă fetița bătând în palme.

Și iată! tânărul domn puse piesa de cinci centime în palăria sa, adăuse una de aur din portofoliul său și toți ceilalți domni aruncă piese de aur, de argint, în palărie. Apoi tânărul răsturnă banii pe masă, îi numără banii și zise mulțumit:

— „Sunt patruzeci de dolari.”

Maria se spări.

— „Aceștia toți sunt ai tăi. Acuma însă să-ți iai cina. Și vezi, domnul care ți-a dat cinci-centime îți va păstra parafele, căci el are o soție bună.

— „Da, da”, zise domnul, „soția mea cunoaște pe toți orfanii orașului, și va ști ce e mai bine pentru tine; se va îngriji și de tine.”

„Dar Yo se va mira”, zise Maria cu veselie, „eu nu pot s'o părăsesc pe Yo și trebuie să mulțumesc și doamnei Flynn pentru adăpostul de noapte.”

— „Da, da, de toate ne vom îngriji și Yo încă va veni cu noi”, răspunse domnul. „O fetiță mică, care are patruzeci de dolari, nu trebuie să doarmă într'un grajd. Dar nu ți-e foame, dragută?”

— „O, da”, zise Maria, „și încă tare.”

Atunci tânărul o luă de mână, iar celălalt, a cărui soție se îngrijește de toți orfanii din oraș, de altă mână, ceilalți domni urmăriră și cu toții plecară spre sala de mâncare, unde așezară copila la o masă frumos așternută și o întrebau ce voeste să mănânce?

— „O ceașcă de lapte și o bucatică de pâine”, zise Maria, și se miră de ce rid cu toții.

Si chiar și tânărul rise și frumoasa lui fată pără așa de senină.

El comandă pentru fetița suncă și ouă, carne și supă, compot, înghețată și pesmeți, tot ce se găsea, și copila ședea surizând fericită și mânca cu poftă una după alta din mâncări. Că nu se bolnăvise de atâtea bucate, e și va rămânea o minune.

Tânărul bărbat cu buclele frumoase privea cu gingășie la ea și zise:

„Ea mi-a dat cea mai bună învățătură decât toți bunii mei prieteni. Ea a reabilitat iarăși înaintea mea sexul ei, pe care-l blăstămasem din cauza unei alte ființe. Dumnezeu să o păzască! Ași dori să mai existe încă mulți oameni așa de buni la inimă ca ea, în această lume egoistă.”

Trad. de Leona.

Mișcarea feminină.

La școala tehnică superioară din Berlin s'a permis pentru semestrul de iarnă la 83 femei să ia parte la cursuri.

Uniunea germană feminină din Moravia a hotărât să înființeze un liceu de fete în Brünn.

La facultatea de medicină din Paris a fost promovată la gradul de doctor în chimie d-șoara Talon, fiica unui chimist din capitala Franței. Ea a prezentat o lucrare eselență asupra eterului oxidat din zahărul extras din struguri.

Ca președintă a secțiunii literare a Ateneului din Madrid a fost aleasă senora Pardo Bazan.

În comitetul pentru salutea publică din Bruxelles a fost aleasă în unanimitate de către consiliul comunal, d-na Suers. Dinsa este prima femeie care ocupă această funcțiune.

Mrs. Sarah A. Evans, prezidenta uniunii societăților feminine din Statul Oregon (America), a fost numită inspectoare de poliție. Mrs. Evans este inspectoarea pieței din Portland și i s'a dat caracterul de funcționară, ca să-și exerce mai ușor funcțiunea.

Ea făcând parte din poliție, poate intra ori-unde, pe când mai înainte adese-

ori i se interzicea intrarea în magazinele, în cari după presupunerea ei se aflau carne stricată și poame putrede.

Cum să petreacă tinerii

țărani Români timpul ernei.

Eată o întrebare destul de însemnată și de actualitate, la care după puțină mă voui sili a da răspunsul potrivit.

Lucrul cel mai de căpetenie în viață este să înveți a trăi. „Viața” — dice Hipocrat în începuturile aforismelor sale medicale, — „viața e scurtă, arta e lungă, prilejul e trecător, experiența înșelătoare și judecata grea. — Timpul e ban, glăsuște o sentință de ale noastre, și de la modul cum vom ști să-l întrebuițăm depinde în mare măsură fericirea sau nefericirea unui individ, familie, societate, popor. În ziua de azi nimic nu e mai costisitor decât a petrece timpul cu lucrări nefolositoare, adică din cari nu rezultă nici un folos real, căci timpul pierdut nu-l mai recăștigăm.

Am intrat cu deabinele în earnă, sările lungi și plătitoare ne fac să ne ocupăm serios cu întrebarea de mai sus. Țăranul nostru Român — după cum știm — vara aleargă cu zor la lucrul câmpului spre a-și agonisi cele de lipsă pentru susținerea familiei sale și a-și plăti dările cari îl apasă greu, ear timpul ernei îl petrece cea mai mare parte în repaus (nelucrare), aproape fără nici o ocupație îngrijind, ziua — de vitele ce le are împrejur, ear seara mai răsfoind paginile vreunui calendar învechit.

O pildă deamă de imitat ne-o dau alte popoare despre modul cum adică își petrec timpul ernei tinerii Ochi, Germani și alții. Aceștia — spre lauda lor fie zis — știu întrebuița timpul după cuviință. Acolo în serile lungi de earnă în Dumineci și sărbători să adună tinerii la sfaturi, unde preotul și învățătorul ca oamenii mai învățați țin populului prelegeri instruându-l cum să-și lucre țarina ca să-i aducă roade mai bogate, cum să-și îngrijească și hrănească vitele ca acele să le aducă mai mult folos, țin lecțiuni cum să conserve și valorizeze puamele și alte lucruri trebuincioase din economia rațională. Tot în asemenea adunări li-se cetesc și esplică pasajii din articoli politici, făcându-le cunoscută starea și împrejurările, în care se află țeara și ținându-i în curent cu întâmplările din lumea mare.

Dar tinerii noștri țărani ce fac în decursul ernei? Bat cele uși ale *birturilor* și *șezătorilor*, pentru a-și omori — cum zic ei — timpul atât de prețios, încuibându-se nu arareori în inimile fragede cele mai urâte *vișuri*. Nu este aici locul a enumera relele, ce rezultă cu prilejul astor-fel de întruniri. Învățul Herder spune, că o societate rea precum și o carte rea pot strica pe un individ pe viața întregă.

Scopul nostru final să ne fie deci a căuta nu scăderile și vișurile cari pe nesimțite duc societatea în prăpastie — căci multe și diferite sunt cauzele acelor, ci sanarea și vindecarea după puțină car băntue societatea în mod nemilos. Sanarea și vindecarea relelor, precum și îmbunătățirea sortii țăranului român s'ar ameliora în mod vădit, urmând pilda altor popoare.

Preoțimea și învățătorimea dela sate cu tragere de inimă — lucrând cu conștiințioasă pentru binele comun, numai lucru laudabil ar săvârși țehemând poporul la *sfaturi* în sările lungi de earnă, Dumineca și în sărbători, ținând prelegeri despre economia de câmp, vite, pomări, stupărit și alte lucruri ce cad în cadrul ocupațiilor lui — aprinzând astfel o luminare în întunerecul ce ne înconjoară.

Urmând acestea țăranul român va eși în primăvară cu cunoștințe și învățături nouă.

Cunosc comuna H... de lângă Sighișoara, unde preotul săsesc în fiecare Sâmbătă seara ține poporului prelegeri din

diferenții rami ai economiei, la cari aleargă cu drag tinerii și bătrânii pentru a asculta poveștile și sfaturile folositoare ce li-se dau, ajungând prin silință la știință, prin știință la lumină, prin lumină la putere. Știința este cea mai mare pomană pe care o poate face cineva — a zis învățatul Fuller.

Educația omului nu se sfârșește când eșim din școală. Atunci abia începe și ține cât trăim. De aceea fiecare om dator este a-și înmulți capitalul cunoștințelor sale — aducându-și sieși cu atât mai mult folos în sfera ocupațiunii sale de a lumera. Omul e om și stăpân pe soarta lui — cum zice învățatul Tennyson — sau de nu e, apoi el e de vină.

Nu de mai puțină însemnătate pentru tinerimea noastră ar fi cetitul de cărți — bibliotecile populare. Pentru știutorii de carte cetitul este un pretin nedespărțit și un alinător al durerilor și suferințelor. Pentru a ne încredința mai de aproape despre aceasta, voi lăsa să urmeze câte-va citate după părerile și afirmațiunile bărbaților erudiți de știință, cari se exprimă foarte elogios cu privire la însemnătatea cetitului și valoarea netăgăduită a cărților.

Un mare englez, Richard de Burg episcop de Durham laudând cărțile acum eiinci sute de ani, zice cu dreptate: „Iacă niște profesori cari ne instruesc fără nule, fără cuvinte aspre, nici mânia, fără să ceară daruri și bani. Dacă te apropii de ele nu dorm, [dacă le întrebi nu]ți ascund nimic, dacă nu le prețuești după eum merită nu se plâng, dacă ești neștiutor, nu pot rîde de tine“.

Unul dintre cei mai mari oameni de știință Sir John Herschel, ne spune: „De mi-ar fi îngăduit să aleg un gust, care să mă susție în toate împrejurările vieții, care să fie pentru mine un izvor nesecat de fericire și de bucurie, o ocrotire împotriva tuturor relelor vieții și a dușmăniei oamenilor — a-și alege gustul cetitului“.

Macaulay era bogat, puternic, celebru și sănătos și cu toate acestea ne spune în biografia sa, că ceasurile cele mai fericite din viață le datoră cărților. Intr-o scrisoare către o fetiță zice: „Îți mulțumesc pentru prea frumoasa ta scrisoare. Sunt fericit, că pot să fac pe dragă mea fetiță, fericită și simt nespusă plăcere, că văd că-i plac cărțile, căci când va fi mare ca mine, va vedea că sunt mai bune de cât toate prăjiturile și bomboanele, de cât toate jucăriile și spectacolele din lume“.

Din cele până aci desfășurate ne putem face o icoană destul de limpede despre însemnătatea cetitului. Cei chemați își îndeplinesc o datorie sfântă față de neam nizuindu-se a desvolta gustul cetitului în tinerime. Acest gust de cetit mai bine îl putem desvolta în cineva, dacă îi vom da în mână cărți potrivite și corăspunzătoare capacității sale.

În timpul din urmă lucrul acesta cu atât mai ușor se poate face, cu cât numărul cărților a crescut, iar prețul lor este neînsemnat. O înfrînță tot atât de binefăcătoare va avea pentru tinerime — cetitul ziarelor, al cărora număr în prezent este destul de respectabil.

Cugetând, că — în parte — am dat răspunsul la întrebarea de mai sus, dorim ca conducătorii firești ai poporului, preotul și învățătorul să nu întrelase momentul, lucrând în armonie pentru luminarea și fericirea poporului — putându-se atunci zice cu drept cuvânt, că au pus câte o petricică la temelie edificului nostru cultural.

Paloș, Decembrie 1906.

N. Hamsea,
învățător.

Soia.

Mai de mult cucuruzul, (păpușoiul), cartofii (crumpenele) și alte plante aduse din țări străine în patria noastră au fost cu greu încetățenite, iar azi acestea bucate

sunt — așa zicând — pânea de toate zilele pentru poporul dela sate. Acum o altă plantă nutritoare — soia — cu mult mai recomandabilă din multe puncte de vedere, întrucât e cu mult mai nutritoare ca cele amintite, zic întâlneste la noi aceleași pedeci, ca și cele sus amintite. Subscrisul în urma celor scrise despre această plantă în foile noastre, pentru-ca să mă conving despre aceasta, încă în anul trecut am procurat 4 klgr. din București, și am cultivat de probă așa cum cetisem. Rezultatul a fost peste așteptarea mea. În anul acesta o am cultivat în măsură și mai mare, așa încât pot vinde în preț moderat cât de multă celor ce s'ar adresa la mine: 1 klgr. 2 cor. După ce însă mulți dintre aceia, cari au cumpărat soia dela mine în anul trecut, mi-au cerut să le descriu modul cum se cultivă și ce se poate prepara din această plantă binefăcătoare — cu permisiunea prealabilă a Onor. Redacțiunii — vin a face aceasta în coloanele acestui prețios ziar, așa după cum însumi am experiat.

a) *Cultivarea soiei.* În anul prim am sămănat-o în pământ nu așa bine cultivat, ne gunoit, după cum se pun napii de zahăr și rezultatul a fost destul de bun. În anul acesta am sămănat-o în 3 soiuri de pământ — anume să mă couving, care îi va prii mai mult și m'am convins, că această plantă iubește atât pământul humos, cât și cel năsipos, suferă căldură ca și ploaia multă. Soia se cultivă tocmăi ca și fasolea cea fără păr, pusă (fără cucuruz) în rânduri la distanță de 30—40 c. între rânduri, iară între fire distanță de 20 ctm. Venind mai multe persoane spre a se convinge despre producerea acestei plante, precum a venit și d-nul profesor Dr. Cserni Bela și d-l învățător Ioan Pampu, în prezența cărora am numărat pe un fir de soie 750 de boabe, care au cântărit 7 dgr. Timpul sămănatului și a cultivatului nu se poate lega de termene, pentru-că în patria noastră unele ținuturi sunt mai răcoroase, iară altele mai călduroase, deci în unele locuri mai curând. Mai bine e a se sămăna odată cu fasolea și a se culege când e coaptă, adecă când începe a-i cădea frunza.

b) *Preparatele din soie.* În urma celor cetite prin toi am cercat cu pregătirea laptelui, pânei, mămăligii și prăjiturilor. Și anume: 1. Laptele l-am făcut așa, am pus 1 klgr. de soie în apă rece să se moaie până am putut-o strivi ușor între degete. După aceea am scurs apa și cu ajutorul mașinei de carne am prefăcut-o în aluat (se poate însă și în piuă). La acest aluat am adaus de zece ori atâta apă, apoi l-am fert bine grijind să nu se umfle, în fine l'am strecurat printr-o sită deasă ca lapte. Având gust de soie l'am mai fert odată punând în el puțină sare și puțin zahăr care dă soiei un gust bun. — 1. Am înlocuit surrogatul de cafea („tigoria“) cu soie, cu foarte bun succes. — Pânea și mămăliga am făcut-o așa, că am măcinat 10 klgr. de soie bine uscată, apoi mestecându-o cu făină de cucuruz sau de grâu în proporție de $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{4}$, am obținut atât la pâne cât și la mămăligă un gust excelent, care fără analiză de experți să poate ușor constata în urma gustului gras și plăcut, că conține multe părți nutritoare. 4. Prăjiturile și scovozile pregătite din făină de soie sunt tocmăi ca cele pregătite din făină de grâu cu lapte. Despre diferitele preparate ce se pregătesc din făină de soie, s'a scris și se va mai scrie de către experți, eu însă, care numai în rândul al 2-lea mă ocup cu eco-

nomia, dară experiența făcută în acești 2 ani și bunul rezultat obținut la toate probele, așa că pot zice cu drept cuvânt, că soia e vaca săracului. Cu toate acestea nu doresc altceva, decât să recomand fraților economi această plantă cu toată căldura. Kamitake Matanobe, fost ministru de finanțe japonez scrie: „Dai un pumn de urez unui lucrător japonez și îți lucră o zi, cred Europeanii și Americanii, de fapt însă e urezul său totdeauna mestecat cu soie“.

Alba-Iulia, Decembrie 1906.

Ignat Borza.

Peste un milion de coroane pe an pentru toaletă.

Milionarul Giovanni Morosini din New-York plătește în fie-care an pentru flica sa Giulia contul oritorilor, care de obicei trece peste suma de 200.000 de dolari, ceea ce ar veni peste un milion de coroane. În schimb el are onoarea ca flica sa să fie cea mai bine îmbrăcată femeie din New-York. Milionarul acesta a venit acum căi-va ani din Italia, sărac, și având într-o zi norocul să salveze viața lui Jag Gould, regele căilor ferate, acesta l'a îmbogățit prin recunoștința sa într-atât încât Morosini e unul din marii bogătași ai Americii.

Flica lui Morosini, Giulia, este cea mai elegantă dar și cea mai grasă femeie din New-York. Cine ar crede însă că această prințesă a dolarului ține la rochi și caută a fi luxoasă prin vanitate, i-ar face o mare nedreptate. Ea cheltuește pentru toalete exact numai atât cât crede că ajunge pentru a... folosi omenirei și a atinge scopuri filantropice.

După cum se vede, Giulia Morosini are o teorie specială de economie națională.

Un ziarist care a avut curiozitatea s'o întrebe asupra vieții și ideilor ei, a căpătat următorul foarte nostim răspuns:

„Rochiile mele? Mi-ar plăcea mai bine să vorbim de caii, sau de căinii mei; pe aceștia îi iubesc. Dar rochiile mele? Ce bătaie de cap să-ți pierzi cu ele atâta timp pe care l-ai putea întrebuința cu folos. Dacă mă îmbrac cu tot ce e mai scump și mai frumos, o fac din două motive: întâi pentru-că vreau să fiu bine pusă și să par frumoasă, ceea ce dorința ori-cărei femei; și apoi eu sunt de părere că toaletele îmi dau cel mai bun mijloc ca să fac cu banii mei atâta bine cât pot.

Mă costă pe fie-care an mai mult; acum am trecut cu mult peste 200.000 dolari, dar nu regret, și n'am cel mai mic gând că fac vre-o nedreptate sau vre-o ușurință. Și iată de ce. Acolo unde îmi cumpăr și-mi croesc eu lucrurile sunt ocupate sute de fete. Când vine Crăciunul, adecă tocmăi când ele au mai mare nevoie de câștig, tocmăi atunci cele mai multe din ele sunt concediate din serviciu.

De ce? Pentru-că doamnele din New-York, cari au atâția bani încât nici nu știu ce să facă cu ei, găsesc cu cale să nu-și facă decât doar zece sau cel mult douăsprezece rochi din fie-care sezon.

Ele preferă să adune bani, pe cari apoi să-i ia cu dănele acolo unde banii nu mai au nici o întrebuințare, în loc ca să înlesnească cu ei viața sutelor de fete lucrătoare.

Mă întrebați cum fac ca să cheltuesc o sumă atât de enormă pentru rochi? Nimic mai ușor. O femeie nu are niciodată prea multe rochi.

O mie de dolari pentru o toaletă nu e cine știe ce sumă exagerată, eu am multe cari costă mai mult. Apoi, ori-ce femeie bogată ar trebui să aibă ca principiu ca să nu îmbrace într'un sezon, decât cel mult de trei ori aceeași rochie.

Ce să facem apoi cu rochiile? Eu le cinstesc apoi altor femei mai puțin bogate. Ca să vând o rochie pe care am purtat-o, cum zic unele femei, socot că e nedemn de mine. Eu am ca principiu numai a cumpăra, nu și a vinde.

În ziua de azi femeile bine îmbrăcate trebuie să caute ca tot ce îmbracă să fie în armonie. Ghețele, ciorapii, pălăria, mănușile, într'un cuvânt totul trebuie să armonizeze cu rochiile ei. Pentru fie-care rochie îi trebuie câte o păreche de ghețe specială. Ghețele mele costă 50 dolari

părechea și pe an îmi trebuie cel puțin 40 de părechi; gândiți-vă câți oameni găsesc de lucru pentru încălțăminte! Pentru fie-care toaletă e nevoie de multe părechi de mănuși; căci ele pleasesc imediat. O mie de dolari pe an pentru mănuși, pare la prima vedere enorm; dar sunt femei, și încă multe, cari cheltuesc de câte-va ori pe atât. Batiste ca lumea sunt de rigoare și ele costă mai mult încă decât mănușile.

Nu, nu, eu nu cheltuesc, termină Giulia Morosini, mai mulți bani decât altă femeie, dar eu caut ca din prisosul meu să ajut pe alții, și doresc ca și altele să facă după exemplul meu“.

Ce cred cetitoarele noastre despre această curioasă teorie de salvare pentru lucrătorii și lucrătoarele Americii?

L.

„Călinarul Plugarului“

A apărut în editura tipografiei A. Mureșianu din Brașov „Călinarul Plugarului“ pe 1907.

Cu aparițiunea lui pe 1907 „Călinarul Plugarului“ intră în al 15-lea an al existenței sale, ediția de față este deci o ediție aniversară ceea-ce se înfățișază printr-o învâitoare cu un desen, tipărită în patru colori.

Convins fiind că cetitorii acestui călindar îi vor face și de rândul acesta o bună și caldă primire, începând de la orașul nostru până la frunzașul de la oraș, nu le vom înșira multe vorbe, ci îi vom invita cu frățască dragoste să-l cumpere, să-l citească și să-l răspândească, ca pe un călindar de care nimănui până acum încă nu i-a părut rău că a dat pentru el puținii bani ce costă.

În partea întâiu a „Călinarului Plugarului“ aducem datele calendaristice în toată estensiunea, după cari urmează îndrumările necesare, privitoare la poșta, telegraf, la taxele pentru timbre, competențe etc. Urmează apoi tabela târgurilor din Ardeal, Bănat și țara ungurească după datele oficiale ale ministerului ung. de comerț. Târgurile sunt indicate atât după alfabet cât și după lunile anului.

Partea Economică conține următoarele articole: Rodirea și îmbunătățirea cucuruzului. Cum să se dedea învățătorii la economie ca să poată da pildă bună țărănilor (de I. Georgescu). Mașina de cloț ouă (un adevărat izvor de venit pentru popor). Claponul ca mamă crescătoare de pui înlocuitorul perfect al cloșeei—folosul și instruirea lui (de Ales. Chira). Capra. Ocularea sau altoirea în ochiu (de An. Boldor). Douăsprezece porunci pentru îngrijirea cailor.

Partea literară are următoarele articole: Ion Cumplitu și pustnicul-călindar (de Rodina). În munți, poezie de Oct. Goga. Biografia lui Axentie Severu. Jubileul regelui Carol și Expoziția generală română din 1906 pe mai multe pagini. Cântec de Ecaterina Pitiș. Cugetările unei regine. Cuza Vodă și moș Mitrea. Fata veche (poezie). Povește. Anecdote și glume. Drăguta diacului (poezie). Diverse.

Printre articolele de mai sus sunt mai multe ilustrațiuni reprezentând: Pe regele Alfonso al Spaniei cu soția sa, ministrul președinte ungar Wekerle și ministrul președinte austriac Bek, Axentie Severu pe catafalc, regele Carol I. și prințul moștenitor Ferdinand. Apoi ilustrațiile mari înfățișând intrarea la expoziția română și Arenele romane de la expoziție.

Călinarul Plugarului costă 40 bani (filieri) exemplarul plus porto postal de 10 bani.

Abonaților ziarului nostru, cari voesc să aibă călindarul, li-se vor trimite cu prețul de 40 bani franco. Vanzătorii cari vor desface mai multe exemplare de-odată primesc rabatul cuvenit.

Fata Iovului.

Pe drumu Braşovului
Merg carăle Iovului.
— »Da z'o cine le mână?«
— »Pogănici de cei voinici,
La tot caru câte cinci.«
— »Şi de dus pe cin' ducea?
— »Da, pe fata Iovului,
Că pe ea mi-o mărita
După Voda voinicu,
Voinicu, nemernicu,
Că z'o el cum mi-o ducea
In casă mi-o închidea,
In zăvoară mi-o 'nceuia,
Zestrea toată i-o mânca
Şi cu alta să iubea«.

Fata Iovului zicea:
»Bărbate, dragă bărbate,
Griji că D-zeu te-a bate
Că faci prea multe păcate,
Că pe min' mă zăvoreşti
Cu alta bine trăieşti
Şi zestrea mi-o cheltuieşti«.

Griji bărbate,
Blăstămate,
Când o fi în miez de noapte
Limbi străine 'or veni
Şi de tot te-or robăli,
Limbi străine-o' intra
Şi pe tine te-or lega
Şi toate ţi le-or lua«.

Dară Voda voinicu,
Voinicu, nemernicu,
Nici s'o audă nu-mi vrea
Făr' din nou mi-o închia
In grătele
Subţirele
Să trăiască 'n dor şi jele.
Frunză verde
Nu mă crede
Da 'ntro noapte îmi vinea
Străinei
Inarmaţei
Şi pe Voda mi'l prindea
Şi pe Voda mi'l lega
Şi ce găsea tot lua

— Apoi cu el ce-mi făcea?
— Da, pe el mi'l închia
In loc la nevastă-sa
Să vadă cum îi aşa.

Fata şi nemnişul.

Jos în vale 'n poeniţă
Cânta d'alba copilă
Cu pletele impenate
Cu coşitele lăsate,
Lăsate şi 'mpetelate
Până jos în jos pe spate.

Fata sta
Mândru cânta:

»Cât trăieşti
Să nu iubeşti
Voinic dintre nemnişeşti,
Că nemnişu-i din neam rău
Nu ţine la neamu tău;
Că nemnişu-i poamă rea
Nu ţine la viaţa ta,
Că-ţi minţeşte
De pârleşte
Până ce te 'nceluieşte,
Şi-ţi minţeşte de minune
Până te scoate din lume
Şi-ţi minţeşte mii şi sute
Până te scoate din minte«

Voinic tiner îmi trecea
Şi pe-acolo să ducea,
Şi din graiu mi-o agrăia:

»Ce ți ție draga mea,
Draga mea,
Iubita mea,
Că tu când cânti, când doineşti
Amar mi te jăluieşti«.

— Cum n'oiu cânta dragu meu,
Dragu meu
Iubitu meu,
Că de când is fată mare
N'am o zi de sărbătoare
Făr tot zile de trudit,
De trudit
De năcăjit;
Că iubit'am
Dragostit'am
Copil tiner tinerel,
Copil tiner nemnişel,
Nemnişel, mare mişel,
Că de mică m'a 'nşelat
Şi de mare m'o lăsat
Şi pe alta ş'o luat,
Avere-ar parte de bine
Cum ş'o bătut joc de mine.

Din colecţiunea „250 Balade populare» cu-
lese de Theodor A. Bogdan învăţător în Bistriţa.

Doftoru lui Nicolae Praporu.

— Ispravă medicală. —

— Mă muiere, tu cu frunzele tale
şi cu leacurile babei Potica, numai m'oi
trezi, că piciorul drept mi-a creşte atât
de mare de n'o să între pe uşe...

— Bine omule! — dar ce să-ţi fac
dacă ai picioare nu ca alţi oameni, — p'ai
dar nu ştii tu, că George, Toma, Văsălie
ba şi Petrea Popii şi-a vindecat piciorul cu
frunzele de măru-lupului, — ție ți-am dat
acu toate frunzele, — Dumnezeu te ştie
ce fel de picior ai şi-n ce urmă ai călcat
cu el?, că m'am şi 'ngrozit acuma de ată-
tea înfăşieri şi lecuri...

— Ci taci! dar nu vezi că să umflă
al naibei... ui, e de trei ori mai gras ca
celălalt, că — durerea ca durerea, — dar
nu-mi intră nici în cioarec... Petrea Po-
pii... ce-mi spui tu mie de Petrea, — lui
i-a dat țăndură în piciorul stâng şi nu în
ăsta drept ca mie... ăstai altă căciulă!

— P'ai ți-am spus să meri la doftoru,
sluga va prinde vacile la car, te pui în
car, şi cea-hois la oraş — o să te vin-
dece... am auzit că doftorii ăştia-s măe-
ştrii mari...

— Bine, m'am gândit şi eu... dar
ştii de ce mi-e teamă?

— Ba! — de ce ți-e teamă dar! —
ştii că de mine n'ai teamă, — altcum nu
călcai în țăndări...

— Mi-e teamă c'o să-mi taie picioru!...

— Ci dai pace! de l'o tăia, pe soco-
teala lui o să-ţi facă alt picior mai de
omenie ca ăsta, — care de două luni tot
creşte, să crezi c'ai umblat cu el în urmă
slabă!

— Mi-o pune el, dar ăla o fi scump
şi-o fi de lemn, — şi cu ce suflet m'ai ve-
dea tu pe mine cu picior de lemn?, unul
de lemn, unul de os şi carne, ar zice lumea
că-s ciunt!

— Aş! — ce-ţi pasă de lume? — şi
de nu vrei în două chipuri, — nu-i mare
lucru să ți-l taie şi celălalt, — să-ţi facă
două picioare zdrene într-o formă.

Mă muiere nu mă umplea de fur-
tună, ca şi-a nu ştiu cum vorbeşti... par'că
pentru mine nu mai ai în sin nici o fe-
ricire... ha! dar cum să-mi tai eu amân-
două picioarele? — Prin Bosnia când cu
lupta nu m'am poticnit, şi acu pentru o
afurisită de țăndură să-mi pierd amândouă
picioarele.

— Bine omule! dar ce crezi c'o fi
din tine dacă ți-a creşte picioru cât turnu-
vavilonului, — te-a tîrî după dănsul, —
închipuieşte-ţi, — lumea o zice că ești
tu minunea lui Dumnezeu sfântul! Numa
doftoru te poate asemeni.

— Haid! mă du la doftoru! — fie
ce-o vrea Dumnezeu!

II.

— Dar fire-ar afurisit doftoru ăla al
tău, — de două luni de zile tot umbli la
el, în toată săptămâna câte 2—3 găste
grase, ba mai un purcel, ba mai câte un
caş doi, — şi picioru! tău nici înainte,
nici înapoi!... Măi omule picioru ăla ne-a
aduce nefericirea... o s'ajungem la sapă
de lemn... vezi n'am zis eu bine!... dacă-i
spune ai să ți-l taie, — iacă eram oameni
în pace!

— Ci taci nu mă umplea de năduf,
doar' zis'am eu, că de este trebuință ta-
iemi-le şi pe amândouă! — dar el zicea...
că nu-i lipsă, — azi măne s'o vindeca
i-ee că!

— Azi-măne! p'ai 8 săptămâni azi
măne-i la doftoru tău?

— Ba al naibei soro, nu al meu! —
aş vrea să fiu plătit din neam în neam cu
el! — Mă chinue cu legătura, cât gata
sunt a crede că-mi dau sufletul de du-
rere — numai în urmă par'că nici nu-l
am, aşa nu-l mai simţ.

— Mă! Spune-i când mergi măne la
doftoru, că ori să te vindece, ori să ți-l
taie, ori facă el ce-i place, numai facă
ceva hotărît, spune-i că ție astfel de pi-
cior netrebnic nu-ţi trebuie, nici viu, nici
mort! — şi de nu te-o mântul de el... îl
dai pe mâna d-lui Avucat!

— Cum?, pe Dr., ori piciorul?

— Asta n'are a face! — ori dofto-
rul, ori piciorul, tot un drac, — că nu
înţelegi sârman de tine — piciorul tău e
un picior nebun, şi-un nebun face o sută
de nebuni, — tot un drac dacă ți spun!

— Aş! ci numai măcina! — ba tu
vrea să intru în brâncă celor doi draci şi
cu tine trei. — Ce să caut eu la advo-
catul?

— Na!... Da nu-ţi spun mă zmin-
titule, ca să-l înfrice cela, şi-o să-ţi facă
leacul mai iute, nu trebuie să-i mai duci
toate galiţele de poclon pentru piciorul ăi
beciznic!

— Da, ba bin' că nu! — atunci ai
să vezi ce-ţi spun, ar trebui îndoite po-
cloane, — şi avocatului poclon, şi dofto-
rului poclon — de ungi roata scârţae!

— ...P'ai așa-i... vezi curat blăstăm
picioru ăla! Măi bărbate spune-mi drept
de-ai făcut vr'un lucru neiertat... ştii din
cele 10 porunci, n'ai călcat tu vr'una, —
adecă pe cea cu pricină în căsătorie?

— Lasă-mă nu mă mai spovedi, mai
bine găteşti poclonu, că plec, — vezi e
vremea!

— Un purcel fript maitrimite flămân-
dului de doctor, dar verdeţi spun, mai
bine a-i face să-ţi tai piciorul ăi umflat
şi ca plocon să-l trimiţi lui, că acum nu
mai am altceva, atăta am poclonit până
am calicit cu totul!

— Plec muere! dar zău ți spun,
că mai bine nu vin acasă mai mult de-
cât să mă mai chinui şi tu şi picioru, am
îmbătrânit de când m'a bătut Dumnezeu
cu țăndura aia!

— Mai bine plătia sărindare la popa
Irimie, pune ochilarii călare pe nas, şi
evlavios ți cetea cele mazluri ale schilavi-
lor... să vezi că...

— Că m'ar fi şi îngropat d'atunci cu
picior cu tot... Ei?!!!

— Dar cum de nu?... oare pe cine
o mai îngropat părintele de viu?

— Pe mine nici mort nu m'ar în-
gropa, ar zice c'am fost păgân, văzând
piciorul așa cumplit îngrăşat!

— Du-te cu Dumnezeu, nu mai ştiu
ce să zic! să minună satul, lumea şi țara,
aşa un picior netrebnic, pe care să nu-l
poți tu vindeca nici cu 30 găste grase, 4
purceli fripi, 5 caşuri şi 100 zloți bani
buni, ba şi mai câte ouă, nenumărate. Ei
frate, asta nu merge, aşa mai bine fără
picior!

III.

— Carul lui Nicolae Praporu ajunse
cărţând jalnic în oraşel, şi omul ajutat
de sluga sa, intră la Maria Sa d-nul dofto-
r, care nefind român, nici nevastă-sa nu
putea fi română; — dar acum numai tî-
năra doamnă era acasă, — casapul de
medic s'a fost dus în alt oraş la un alt
schilav, probabil să-l schilăvească şi mai
bine.

— Sărut mâna Măria Sa Doamnă
doftoriță!

— Bine! De mult umbra dumnitale
cu doftoru la picioru ala che doare la el
dumnitale!... inche még dorut?

— Tare de mult mă doare! şi uită
d-l doctor, nu vrea să mă vindece... dar
poftim doamnă, am adus un purceluş...
nici nu mai aduc alţii că n'am, însă fă
bine spunei d-lui bărbat să taie picioru
ăsta, mai mult nu vreau să ştiu de el,
ăsta mă rog nu-i picior, ăsta-i diavol...

— Mulţumeşte la mine porcuța asta
io vrea s'o vod şi la picioru lui Dumitale
cu ochiu — şi luând unelte cocoana des-
făcu fusele şi examină piciorul lui Pra-
poru, zicânduşi în sine: »Ce om netod
mai poate fi şi bărbatul meu! Sârmanul
romănu ăsta de vr'o trei luni vine cu pi-
ciorul lui umflat la vizită, şi el tot nu-i
în stare să-i ajute! Ejnye! Ejnye! No!
am să-l fac de ruşine.

Apoi luând unelte, prin glezne îl
strânse bine cu făşi şi în timp de trei mi-
nute, cu o pinzetă de argint îi zmuci rămă-
şița țăndurei din talpa piciorului grav
umflat!

— Ah!... oftă bietul Prapor!

— Nu-i nimic iasta fost, — zise ea
arătând făloasă țăndura, apoi îl spălă, puse

un fel de medicină pe locul rănit, şi
legă bine. şi-i zise că de-acum nainte poate
călca fără sfială pe picior — ceea ce omul
nici nu aştepta să-l imbie mult, — căci
în urma acestei operații, veni, deşi cam
incet dar pe picioare acasă, — unde ne-
vasta cu lacrimi de bucurie îl primi, —
văzând, că Nicul n'a călcat porunca cea
sfântă a căsătoriei.

IV.

— No! apoi şi tu ești un om! In-
tr'adevăr. păcat că ții firma de doctor!
măne-poimăne vei ajunge calic pe stradă,
nici hantătar nu te-o mai căuta cu vr'o
pricină de boală, p'ai că tu nu şti nimie
d'ale doctoriei! — zise doctorița cea tî-
nără, cătră pricopsitul ei bărbat, cât ce
sosi ăsta acasă.

— Ce spui?... întrebă cela privind'o
lung între ochi şi bănuind vr'o ispravă
femeiască.

— Am să-ţi spun în ochi! dac'ai fi
doctor, n'ai suferi ca trei luni de zile să
umblie bietul om rugându-şi moartea în
depărtare la tine pentru o bucătică de
țăndură ce i-a rămas bietului în talpa
piciorului, ci la prima vedere trebuia s'o
scoți frumos, încet, să-l legi şi să-l faci
sănătos!

— Că doar nu i-ai scos țăndura la
romănu ăla bogătaş?

— Iat'o! — zise ea, arătând'o cu
fală doctorului, — care de mânie, se în-
tunecă la faţă.

— Atunci poți merge naibei, — s'a
terminat cu găstele grase şi cu cămara
şi cuhna ta bogată. Ți-ai scrinit mințile
nevastă!

— Bine omule! Dar ce era de făcut?

— Acea era, ca s'o apeşi țăndura
mai înăuntru cu un centimetru, că de
două luni eu am apăsăt'o destul de bine,
şi acu mi-ai stricat tot planul. Pentru asta,
vei fi pedepsită.

— Mie n'o să-mi apeşi țăndura, fi
sigur!

I. Rodina.

Din gospodăria furnicilor.

Povestea ne spune că jupănu greer,
lăutarul nopților senine,

de odată se trezeşte
că afară viscoleşte.

Veselia şi cântarea sunt bune, dar la
vremea lor; vorba ceea însă: »golăteata
înconjură, dar foamea dă de-adreptul.«
Prin prejurul său, greerul nu mai poate
găsi nimic de mâncare; n'a strâns când a
avut de unde, nu s'a gândit. Ce să facă?
Cu toată ruşinea, bate la uşa jupă-
nesei furnici

Şi se roagă să-l ajute
Cu un grăunte să-l împrumute
Ca de foame să nu moară
Numai până la primăvară.

Jupâneasa furnică, ca mai toate eco-
noamele, nu s'a lăsat înduplecată de ru-
gămintea greerului, ci l'a alungat cu vorbe
cam aspre, spunându-i că precum a cântat
toată vara, acum să joace de-i dă mâna.

Prin această poveste, care se poate
găsi în toate cărţile de citire, vrea să se
arate că e bine ca omul să se gândească
şi la ziua de mâine, punând de-o parte
câte ceva în vremurile de belşug. Dar cum
de a ales povestitorul tocmai pe furnică
drept pildă de economie? De unde ştie
romănu nostru de hărnicia furnicii, când
zice de o gospodină căreia vrea să-i aducă
laude: »e harnică ca o furnică?«

S'au găsit oameni cari şi-au pus în
mintă să prindă câte-ceva din viaţa acestor
gânjului, aşa de mici că ai cuprinde sute
şi mii într-o palmă. Şi-au ajuns la desco-
perirea de adevărate minuni. S'a putut
băga în seamă, bunăoară, câtă meşteşugire
pun ele când îşi zidesc muşuroiul; câtă
grijă au să-l ție curat şi să-l apere contra
duşmanilor; cu câtă gingăşie şi dragoste
mută puii din loc în loc, unde cred ele
că le merge mai bine.

Aceste însușiri, care se întâmplă
dese-ori să nu le aibă nici mulți oameni,
pot fi ușor observate şi la furnicile ce

trăiesc prin ținuturile noastre. Dar ceea ce-ți vine aproape să nu crezi, e că aceste vietăți, la trup ceva ceva mai mari decât un fir de mac, se îngrijesc de cu vară să-și strângă hrana trebuitoare pentru iarnă; și fiindcă unele din ele nu vor să-și piardă vremea alergând cine știe la ce depărtare de casa lor, pentru a găsi semințele ce le plac mai bine, ajung până acolo cu mîntea încăt să le samene în ogoarele din preajma mușuroaelor.

E drept, asemenea obiceiuri minunate, nu s'au băgat în seamă la furnicile noastre, pentru-că ele, ca și șerpii ori șopârlele, îndată ce dă gerul iernii, cad într'un soi de toropeală, din care nu ies decât odată cu căldura primăverii. Un alt soi de furnici însă, cari trăiesc prin partea de miază-zi a Europei, unde iarna nu e așa de grea cum e pe la noi, au prevederea de a strânge de la toamnă semințe de ovăz sau chiar de urzici, pe cari le culeg cu multă trudă și le duc în grânarele anume făcute. Acestea sunt niște încăperi adăpostite din mușuroaie, ce pot cuprinde până la o jumătate oca de semințe, ceea-ce face cam tot atîta cât ar fi un coșar cu popușoiu (porumb), pentru o familie ome-nească. Pe de altă parte furnicile știu că dacă ar lăsa semințele multă vreme în pământ la umezeală și căldură, ar încolți, cum încolțesc cartofii din pivniță și s'ar strica.

De aceea cu rîndul, ele stau într'una de pază și se crede că e de ajuns mirosul unui suc ce-l dau din trup, pentru ca să împiedice încolțirea bucatelor. Mai minunate sunt obiceiurile unor furnici ce trăiesc în Texas, la sudul Americii de nord. Acestora pare că nu le plac decât un anumit soi de semințe, un soi de orez, zis chiar orezul furnicilor. A-l căuta pe unde crește, a-l căra pe drumuri lungi, pentru aceste fapte cu picioruțele subțiri ca niște fire de ață, ar fi să treacă prea multă vreme; și pentru ele vremea e scumpă ca și pentru orice gospodăru. Astfel s'au gândit ele, dacă judecă la fel cu noi camenii, că e mai bine să semene orezul în vatra satului lor, pentru a-l îngriji cum trebuie și a-l căra mai cu multă ușurință. Aleg un loc destul de neted, ca nu cumva șuvoaile ploilor repezi să scoată semințele, îl curăță de buruienile străine și îl seamănă cu mult înaintea vremii ploioase de toamnă. Îndată ce orezul începe să crească, harnicele furnici plivesc ogorul de orice bu-ruiană netrebuitoare. Când orezul s'a copt, îl culeg fir cu fir și-l duc în grânare. Paiele uscate le seceră cu fălcile lor tăioase, pregătind astfel ogorul pentru o nouă semănare.

Cine ar putea crede că asemenea mici făpturi, a căror creier nu e nici cât o gămălie de bold, să aibă atîta prevedere și să lucreze cu atîta judecată! Dacă nu ar fi crezarea ce trebuie să o dăm acelor, cari și-au trecut uneori viața întreagă să urmărească de-aproape obiceiurile furnicilor, ar putea cu drept cuvînt oricine să ieie cele spuse ca niște scornituri cu cari să prostească lumea.

Dar nu e numai atît; furnicile au vacile lor, pe cari le cresc în mușuroii sau le domesticesc păzindu-le în locuri anumite, cum facem noi cu vacile și oile, dela care luăm, ori de câte ori ne trebuie, lapte. Vacile furnicilor sunt diferite alte gînjulii mici, cari pot da din ele, când sunt ușor atinse, un suc dulce, lins cu lăcomie de furnici. Cele mai căutate vaci de soiul acestora, sunt *păduchii de frunze*, acele mici insecte verzui ce stau grămadă pe dosul frunzelor, și contra cărora grădinarii duc un adevărat războiu, căci sunt stricătoare florilor și copacilor. Pentru domesticirea lor, furnicile au la îndemână mijloace tot așa de felurite ca și oamenii. Unele soiuri, dintre acele cari trăiesc și prin ținuturile noastre, își cresc vacile lor chiar în mușuroaie. De teamă însă că nu vor putea trăi, luându-le de odată din lumina și căldura soarelui și ducându-le la umbră și întunec, ele iau ouăle păduchilor de frunze, le aduc cu multă pază în mușuroaie, le îngrijesc ca și pe ouăle lor și când au ieșit puii din găoace, se

găsesc de odată la umbră. După hrană n'au nevoie să alerge, căci stăpânii le aduc din belsug.

Alte furnici, mai cu judecată, lasă vacile lor să crească acolo unde sunt obișnuite; pentru a le avea însă la îndemână și pentru ca să nu fugă, ele le închid într'un adevărat staul, făcut din țărână mu-iată cu scuipat; unele merg și mai departe, zidind din același material grajduri acoperite care apără păduchii de frig și ploaie.

În acest chip, ori-cînd au nevoie, furnicile pot căpăta dela vacile lor sucul dorit cu care hrănesc — după cât se pare — puii micuți și cari nu sunt în stare încă să-și poată singuri agonisi hrana zilnică.

Ca să încheiu înșirarea minunatelor obiceiuri despre care a fost vorba, voi lăsa cuvîntul unuia dintre acei cari au urmărit mai de aproape viața furnicilor, ca dovadă decât poate fi de prevăzătoare și cu chibzuială mintea acestor mici făpturi. Ele pot sluji de pildă chiar multora dintre noi, care credem că se poate trăi în lume ca și păsările cerului, cari nici nu ară nici nu seamănă, nici nu se îngrijesc de ziua de mâine. Iată ce spune acel cercetător:

»Am pus în grădina mea două sălcii plîngătoare; uneia îi mergea bine și ajunse

ruiană depărtată alte vaci fără stăpîn și au dat de veste tovarășilor lor. Îndată s'a înegrit locul de o oaste întreagă de furnici; fiecare din ele a luat în gură câte-o vacă și a dus-o din nou pe copacul de unde omul le nimicise cireada dintăiu. Și astfel nu s'au dat biruite; dar la urma urmei de bună seamă dacă vor fi văzut că nu mai merge și grădinarul apărându-și grădina, le dă prea mult de muncă, își părăsesc mușuroiul și se duc să-și așeze bordeiele lor într'un loc fără supărare din partea cuiva.

„Alb.“

Dr. I. Simionescu.

Festivalul coral și junii din Brașov la Epocița generală română.

Una din cele mai înălțătoare serbări ce s'au ținut în timpul expoziției jubila-re, a fost fără îndoială *marele festival coral*, arădat în zilele de 10—13 Sept. n. 1906 în arenele romane. La această mă-reată serbare a cîntecului românesc au luat parte, pe lângă societățile corale din România și Bucovina următoarele 18 co-ruri din Ardeal, Banat și Țara ungurească: corurile din Lugos, Reșița-Montană, Bocșa, Bozovici, Dalboș, Cacova, Costei, Beiuș, Oradea-mare, Oravița-română, Ticvaniu-mare, Sân-Miclăușul-mare, Săliște, Ocna-

Junii tineri, apoi Curcanii, imediat după sosirea lor la gara din București.

Serbarea s'a încheiat printr'o horă mare, jucată în arene, în care s'au înșirat bătrâni și tineri.

Pentru vizitatoarele de concerte.

Un cetitor cere să publicăm următoarele reguli pentru vizitatoarele de concerte, reguli pe cari după experiența lui, unele femei le observă cu strictețe:

1. Să vii în totdeauna târziu și să-ți cauți locul cu cât mai mult zgomot posibil, pentru ca să atragi atenția tuturor asupra apariției tale.

2. Să porți o pălărie cât mai mare, pe care s'o legeni într'una în tactul muziceii.

3. Nu uita nici odată să-ți aduci evantaliul, care ar fi bine să fie făcut dintr'un material tare. Să-ți faci vînt toată seara și în așa mod ca să deranjezi cât mai mult posibil pe toți din jurul tău.

4. Nu neglija să răsfoiești mereu programul tău și cu cât mai mult zgomot posibil.

5. Mai cu seamă la părțile pianissimo să nu uiți să stai de vorbă cu vecinii tăi atragîndu-le atenția, cu glas cât posibil mai tare, asupra frumuseții a cele părți muzicale. Dăți părărea cât mai mult posibil.

6. Să te adâncești atît de mult în urmărirea farmecilor muziceii încît să bați tactul cu vârful ghe-tei mai bine cu tocurile.

7. Când simți că se apropie sfîrșitul concertului începe a-ți aduna — dar cu cât mai multă foină și alarmă — nenumăra-tele mărunțisuri cari îți compun bagajul.

8. Inventă orice mijloc ca să enervezi și să deranjezi pe cei din sală.

Intrarea Junilor în București: Junii tineri.

după vre-o 5—6 ani ca o tufă de verdeață; cealaltă, în fiecare an, în vremea când dădeau mugurii era acoperită de păduchi, cari îi nimiciau frunzișoarele și o făcea să stea pe loc cu creșterea. La urma urmei, văzînd că-i merge rău, am început a stropi mugure cu mugure, până ce am ajuns să stărpesc toți păduchii. Copacul se înfiripă în scurtă vreme, și mă bucuram observînd cum dă ramuri noi și în putere. Bucuria mea ținî scurtă vreme. Într'o bună dimineață, pe la începutul lunii Iunie, am băgat de seamă că o mulțime de furnici se suiau și se scoborau pe trunchiul copacului; uitându-mă mai bine, spre marea mea mirare, am văzut că acele furnici cari se urcau, duceau în gură câte un păduche de frunză, urcându-l până la muguri, unde îl așeză cu multă luare aminte. Peste câteva săptămîni, copacul era din nou plin de păduchi, aduși de furnicile cari aveau moșoroiul lor în apropiere. Am stropit din nou crengile copacului, uicînd musafirii neplăcuți, dar din nou furnicile au adus alții.»

Spusele acestea, ne dau dovadă că furnicile nu lucrează pe neștiute, cum se va nimeri, ci cu judecată. Văzînd că sunt în primejdie de a nu mai avea lapte, căci omul le omorise toate vacile și fiindcă le venia mai greu să-și mute satul lor aiurea, unde ar fi trăit în liniște, s'au pus pe muncă. Vătășii, iuți la mers, s'au dus în toate părțile, au descoperit pe vre-o bu-

Sibiului, Orăștie, Abrud-sat și Brașovul-vechiu.

Producțiunile corurilor au succes minunat și însuflețirea publicului în număr de mai multe mii, care a participat în zilele aceste neuitate la serbarea cîntării românești nu se poate descrie.

În semn de recunoștință juriul expoziției a conferit tuturor corurilor și tuturor dirigenților diplome de onoare cu medalii de aur și argint.

Tot în ziua de 10 Septembrie n. s'a ținut în Arenele Romane și serbarea aranjată de „Junii” din Brașov, cari au întărit tradiționala cavalcadă a Junilor, ce se ține an de an a patra zi de Paști în Brașov. Junii în număr de peste 200 au stărnit prin înfățișarea lor, prin costumurile lor pitorești și prin jocurile lor voinicești cea mai mare însuflețire. Cortegiul Junilor călări, urmați de trăsuri în cari ședeau nevestele lor, făcu mai întăiu ocolul expoziției pe alea Independenței prin fața pavilionului austriac, apoi apărură în Arenele Romane, unde fură întâmpinați cu urale nesfîrșite. Ajunși aici, Junii descălecară și la un semn dat începură să arunce buzduganul. Publicul nu putea în deajuns admira și aplauda priceperea și esactitatea, cu care Junii aruncau buzduganul.

Cele două ilustrațiuni, ce le aducem în adausul de față arată intrarea Junilor înaintînd în șir doi câte doi mai întăiu

La Tipografia și Librăria

A. MUREȘIANU Brașov,

Se pot procura

următoarele cărți literare dela scriitorii noștri de valoare:	Cor.
Alexandri: „Poesii” (30 banî porto)	1-50
„Teatru” I, II, III a. . .	1-50
„Proză”	1-50
Alexandrescu: „Versuri”	1-25
Brătescu: „Nuvele”	1-50
Bolintineanu: „Poesii”	1-50
Cunțan: „Poesii”	1-25
Negrui: „Proză”	1-50
Eminescu: „Scrieri politice” literare	2.-
„Literatura populară”	1-50
Filimon: „Ciocoi vechi și noi sîu ce nasce din pisică sîrceci mînăncă	1-30
Constanța Hodoș: „Frumos”	1-50
Ispirescu: „Basme”	1-50
Iorga: „Cuvinte adevărate”	2-50
„Gîndiri”	1-50
„Sate și mînăstiri”	2-50
„Nemul românesc”	2-50
Gorun: „Taina a șasea”	1-50
Leca: „Poesii”	1-50
„Tainele cerului”	1-50
Pann: „Povestea Vorbei”	1-50
Rosetti: „Între Capșa și Palat” (impresii)	2.-
Scrob: „Roua și Bruma” (poesii)	1-50
Sadoveanu: „Soimii”	1-50
„Dureri înăbușite”	2.-
„Povești din războiu”	2.-
„Crâșma lui moș Precu”	2.-
Negoescu: „Fabule”	1-21
Delatistmanu: 100 Basme	2-50
Genlis: „Povești Morale”	1-50
Livescu: „Nu se cuvine”	500.

Bărsan: „Visuri de noroc“ (poesii). 2 —
Chendi: „Preludii“. 2-50
Grigorevici: „Chipuri și graiuri din Bucovina“. 2.50
Teodor: „Din viața marinarului“. 1.50
Rutenissarea Bucovinei: de un Bucovinean. 3.50
Slavici: „Din Bătrâni“, (narațiune istorică). 2-50
„Vatra părăsită“ (nuvelă). 2-
Augustin Paul: „Între Someș și Prut“. 1-50
Jules Brun: „Moșnegul de la munte“ (roman). 1.50
„Ris și plâns“, schițe umoristice și nuvele de Vasile Pop, prețul 1.50 corone, plus 20 bani porto.
„Neamul românesc din Ardeal și Țara ungurească“ de Iorga. Vol. I. Cor. 2-50 plus 20 bani porto.
„Neamul românesc în Ardeal și Țara ungurească“ de Iorga. Vol. II. Prețul cor. 2-50, plus 20 bani porto.

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură rațională, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala superioară de la Făcșeu și la Seminarul Nifon Metropolitul din București. — Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I. Agrologia, s.eu Agricultură generală, 34 côle de tipar cu 217 figuri în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 corone.

Vol. II. Fitotehnia, s.eu cultura specială a plantelor, 38 côle de tipar cu 202 figuri în text. — Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea din anul 1899. Costă 8 corone.

Vol. III. Zootehnia, s.eu Cultura generală și specială a vitelor cornute, dimpreună cu lăptăria și lăptăria, 49 côle de tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 corone.

Vol. IV. Economia Rurală, s.eu organizațiunea și administrarea moșilor mari și mici. Costă 8 corone.

Manual de Agricultură rațională vol. V. Ippologia s.eu zootehnia specială a calilor de George Maior. Prețul 3 cor. plus 30 bani porto.

Manual de Agricultură rațională vol. VI. cuprinzând creșterea, îngrijirea și utilizarea **Porcilor** s.eu Zootehnia lor specială de George Maior. Prețul 5 cor. plus 30 bani porto.

„Cultura și îngrijirea grâului“, de I. F. Negrutiu. Prețul 1 b. (plus porto 5 b.).

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură și fost estimator expert la banca agricolă. Motto: „Sărao în țără săracă“. Eminescu. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

Scrieri literare pentru popor.

„Carnetul Roșu“, o interesantă novelă nihilistă, tradusă din germană de Moșul. Prețul cu posta . . . — 50 b.

„Caractere morale, exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile poporului vechi și moderne“ de Ioan Popa. Prețul cor. 2.— b. (cu posta cor. 2.40 b.).

Dietetica populară, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de vețuire a țeranului român, de Simeon Stoica, medic pensionat. Conține vre-o 25 figuri în text. Se vinde acum în loc de cor. 1.60 cu 1 cor. + 10 b. porto)

Cugete și considerațiuni din experiența vieții lui Arghirobarb. Conține 170 de sfaturi înțelepte, scose din pățania vieții. . . Prețul 20 b. (cu posta 24 b.)

Novete de Sienkiewicz: „Natură și viață“, „Sluga veche“ și „Ianco musicantul.“ Traducere de I. C. Panțu; o broșură de 192 pag. Prețul 80 bani + 5 bani porto.

Lira Bihorului, o carte cu povestiri istorice scrise în versuri, de Antoniu Pop. Prețul 40 b. (cu porto 46 bani).

Părintele Nicolae, schiță din viața preoților de G. Simu. Prețul 60 b. + 6 bani porto.)

Poesii de R. V. Buticescu. Prețul era la început 2 cor. 40 b., acum numai eor 1.20 (cu posta cor. 1.40)

Suspîn și zimbire, poesii și prosă de A. Pop. Prețul 80 bani (cu porto 86 b.).

Taina norocului s.eu Povestea satului Nemerniceni de Tache Brândus. Această carte e foarte potrivită pentru poporul nostru și costă 1 cor. (+ 10 b. p.)

Balade populare de Avram Corcea costă cor. 1.60 plus 10 b. porto. Pentru România 3 lei 20 b.

Banca de școlă de I. Dariu, 30 b. plus 10 b. p.)

Disciplina în serviciul educațiunii de I. Dariu, 40 b. (plus porto 10 b.)

Idealul învățătorului român de I. Dariu, 40 b. (plus porto 10 b.)

„Supplex Libellus Valachorum“, memoriul prezentat împăratului Leopold II. de către episcopii Bob și Adamovici în numele poporului român din Transilvania anul 1791. Textul original latinesc și alătura de acesta traducerea românească făcută de profesorul Dr. E. Dăianu. Un exemplar broșat costă 1 coronă (+ 5 b. porto).

Românii Seceleni. Causale decadenței lor economice și mijlocele de îndreptare. Disertațiune de Ioan I. Lăpădat. 30 bani plus 5 bani porto.

Lilice dela Pind, poesii macedonene-originale și daco-române de P. Vulcan, cor. 2 (pl. porto 10 b.)

gustului de cetit la copii. Prețul 50 bani + 56 b. porto.)

Dinu Millian roman. Nenuica sfânt, de Const. Mille. Prețul 2 cor. plus 10 bani porto.

Feciorul Popei. Facerea Joiței. O dragoste a veacului. Rocha Catiței. Amadeo Madini. Din viața tristă După natură. Baccalaureatul, de Const. Mille. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

„Pe pragul mormântului“, de preotul G. Simu, conține versuri funebrele pentru popor și pentru inteligență. Pr. 50 bani (+ 6 b. porto).

Proba de foc, comedie într'un act după A. Cotzebue, localizată de Irina Sonea n. Bogdan 30 b. plus 10 b. porto.

Juvenilia, prosă și versuri, de Sextil Puscaru. Prețul cor. 1.60, pl. 20 b. porto.

Opiniunea publică, conferința ținută la Atheneul român de C. Dissescu la 27 Februarie 1885, prețul 50 b. plus porto 5 bani.

Îmbunătățirea stărei sătenilor de Gr. G. Pencescu, prețul 50 b. + 5 b. porto.

Nu mă uita! Colecțiune de versuri pentru ocaziuni funebrele. Aranjată prin N. F. Negrutiu. Ediț. IV. Prețul 50 bani. (+ 5 b. p.)

Fribag, ediția 1-a de Ioan Iosif Sceopal. Preț. cor. 1. 50 b. pl. 10 b. porto.

Poesii de Al. A. Macedonski. Preț. 3 cor. pl. 20 b. porto.

Scriitori, cetitori și critici de N. Rădulescu-Niger 50 b. plus 5 b. porto.

Intrarea Junilor în București: Curcanii.

„Valuri alinate“, traduse de Coșbuc, după Carmen Sylva. Cor. 1-50 plus 20 b. porto.

„Năvăliri barbare“, nuvelă de L. Bolcaș. Prețul 1 coronă, plus 10 bani porto.

N. Iorga „Lupta pentru limba românească“, care conține acte și lămuriri privitoare la fapte din Martie 1906 săvârșite în București. Prețul 1 cor. pl. 10 b. porto.

„Din primăvara vieții“, poesii de Emil A. Chiffa Bistriță, Tipografia C. Matheiu 1905. Un volum drăgălaș mic, conținând pe 93 pagini vr'o 60 de poesii. Prețul unui exemplar 1 cor., plus porto postal 5 fil.

Posa lui Andrei Baron de Șaguna, 57+41 cm. Prețul 80 bani, plus 10 bani porto.

Diverse.

— A apărut tomul I. din „**Novete**“ de Vasile Ranta Buticescu. Broșura are 286 pagini și conține istorioare frumoase scris, într'un limbaj plăcut. Prețul ei e 1 cor. 60 bani plus 20 bani porto.

Poesii de Vasile Ranta Buticescu. Edițiunea „Amicului Familiei“. Prețul 1 cor. 20 b. plus 10 b. porto.

Versuri de dor, adunate din poezii române de A. Pop. Prețul 50 bani (+ 5 b. porto.)

Doi priși în cursă, comedie într'un act de A. Kellner localizată de I. Em. Bobancu. Prețul 24 bani (+ 3 b. porto).

Cartea ilustrată pentru copii și copile de George Simu. Această broșură conține poesii istorioare și morale spre escitarea

7) **„Vrêt se te iubescă bărbatu?“** Broșura cu acest titlu conține povești practice serioase și foarte potrivite pentru familiile bune. Prețul dela 1 cor s'a redus la 20 b. (+ 5 b. porto).

4) **„Instrucțiunea gimnasticea“** în școale de băieți și de fete. Cu 57 figuri în text, de D. Ionescu, profesor de gimnastică la liceul Lazăr și la școala normală de institutori din București. Preț. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto) De lipsă e mai cu seamă pentru învățători.

5) **„Originea monedelor (a banilor) de M. C. Suțu**, o interesantă conferință ținută la Ateneul Român din București. În loc de 1 leu se vinde cu 50 bani.

6) **Poesii** de F. M. Stoenescu. Este o șarte mare de 252 pag. cu exterior plăcut și bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut în literatura română și versurile sale frumoase nu au lipsă de laudă, căci se laudă de sine. În loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

Monologuri în versuri seria a 2-adupă Auguste Vacquerie, Eugène Manuel, Uhland, Emile Goudeau, E. Grenet-Dancour și L. Ralisbonne, de Nicolae Țincu, 1 cor. plus 5 b. porto.

„Romana“

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colônă în 5 figuri. **Descrișă și explicată împreună cu muzica ei, după compunerea ei originală.** Cu-o introducere („în loc de prefață“) de **Tunaru din Dumbrău, Popa.** — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

Broșura este în ceară mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adausul unei côle de note (muzica „Romanei“ cu explicări) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-poștal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se poate procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

La tipografia și librăria A. Mureșianu

se pot procura următoarele:

	C. b.
Ivanovici: Valurile Dun. Vals. — 36	
Păba F. C.: Potpouriu din melodii naț. rom.	— 70
Concordia Vals	— 50
Victoria-Quadril	— 40
Harmonia-Quadril	— 4
Forumbescu: Baladă pentru violină 2 cu acompaniament de pian 1.	
„Potpouriu din opereta 50	
„Craiu nou“	2.—
„Uvertură din opereta	
„Craiu nou“	1.50

Biblioteca populară „Minerva“.

Nr. 1, 2 și 3: „Istoria populară a Românilor“
 Nr. 4: „Cântarea României“.
 Nr. 5: „Istoria populară a Literaturii Române“.
 Nr. 6: „Revoluția lui Tudor Vladimirescu“.
 Nr. 7: „Pierderea Basarabiei“.
 Nr. 8: „Unirea principatelor și domnia lui Cuza“.
 Nr. 9: „Mihail Cogălniceanu“.
 Nr. 10: „Vasile Alexandri“.
 Nr. 11: „Stefan cel mare“.
 Nr. 12—13: „Mihail Viteazul“.
 Nr. 15: „Răpirea Bucovinei“.
 Nr. 16: „Cum se ne crescem copii“.
 Nr. 17: „Păstrarea sănătății“.
 Nr. 18: „Ce se cetim“.
 Nr. 19: „10 Maiu“.
 Nr. 20, 21 și 22: „Războiul Românilor pentru neasternare“.
 Nr. 23: „Veniamin Costachi“.
 Nr. 24: „Aritmetica“.

Prețul fie-cărui număr 15 bani.

Biblioteca musicală:

Note pentru voce și piano.

Nr. 1: „Deșteptă-te Române“.
 Nr. 2: „Luna dorme“.
 Nr. 3: „A oleo!“
 Nr. 4: „Suspine crude“.
 Nr. 5: „Cât te-am iubit“.
 Nr. 6: „Călugărul din vechiul schit“.
 Nr. 7: „Pentru tine Iano“.
 Nr. 8: „Două fete spală lână“.
 Nr. 9: „Ce te legeni codrule“.
 Nr. 10: „Steluța“.
 Nr. 11: „Cucuruz cu frunza'n sus“.
 Nr. 12: „Fetița din acel sat“.
 Nr. 13: „Popa dice că nu bea“.
 Nr. 14: „Inimișora mea“.
 Nr. 15: „Am un leu și vrăsuș-l beau“.
 Nr. 16: „Pasere galbină'n cioc“.
 Fie-care număr 20 bani.

De vânzare

Casa și grădina — Șirul Cetățui Nr. 3 (Schlossbergzeile) este de vânzare în total sau parțial, cu condiții favorabile. — Informații se pot lua în cancelaria advocațională a d-lui **Dr. Wilhelm Theil**, Brașov, Strada Porții Nr. 58 sau la proprietarul **Dr. Julius Orendi**, secretarul Universității săsești, Sibiu, Grosser Ring 15.

(2605,4—20.)

În 6 zile

la

AMERICA.

Transport de persoane
în
CANADA și ARGENTINA.

— Cereți clarificări. —

E de ajuns carte poștală.

Răspundem românește.

FALK et Comp.

Secția românească.

Hamburg.

Strada Raboisen Nr. 30.

Pene de gâscă ieftine,
pentru umplut perini,
din Boemia.

5 Kilo nou curățite Cor. 9-60, mai bune Cor. 12.—, fulgi albi Cor. 18-24, fulgi ca zăpada Cor. 30-36. Se trimite franco cu rambursă. Se primește îndărăt sau se schimbă ce nu convine cu rebonificarea portului postal. **BENEDICT SACHSEL, Lobes 357** Post Pilsen, 9-5, Böhmen.

Ne mai pomenit de ieftin!!

385 Obiecte numai cu Cor. 4-50.

1 Ciasornic din Elveția Patent, sistem Roskopf, mers regulat, 3 ani garanție; 1 lanț american de aur dublu sau de nickel; 1 ac de cravată cu brillant Simili; 1 inel cu petrii imit, pentru bărbați și dame; 1 garnitură frumoasă constând din manjete, gulere și nasturi 3/4 aur-două; 6 basmale de in; 1 Corder din circa 150 margaritare orientale, pozoabă modernă pentru dame la barb, gât sau păr; 1 oglindă cu etui pentru dame; 72 condee engleze pentru cancelarie și 150 obiecte folosite în casă. Toate la oală cu ciasornicul, care singur face bani, costă Cor. 4-50. Se pot procura cu rambursă sau trimiterea sumei înainte, dela Magasinul de Export **H. SPINGARN, Krakau nr. 230.** N. B. Cine cumpără mai mult ca un pachet dau în fie-care un călimăr elegant de Nickel.

Nici un riscu.

(4-2)

Hôtel Central

Brașov, Strada Lungă nr. 1.

Recomandă **45 camere** pentru pasageri din nou mobilate dela **80 cr. în sus.**

Mai departe:

Sala cea mare,

pentru Baluri, Concerte, Banche, Nuntii etc. montată din nou și escelent iluminată.

De asemenea:

Elegantul Salon Restaurant

spre Strada, precum și

Pivnița de Vinuri (a-la Eszterházy) atât în pivniță cât și în Restaurant pot servi cu bucătărie bună, Bere de Steinbruch și Vinuri curate de Ardeal.

90 62.2236.

Tusă!

Cine nu se îngrijesce de
tusă păcătuiesc contra sa.

**Caramelle
de piept
ale lui Kaiser**
cu 3 brați

probate de medici și recomandate contra tusei, răcelii, guturaiului. 4512 recunoștințe dovedesc efectul minunat al acestei medicini. — Un pachet conține 20 și 40 fileri și se află la farmaciile: în Brașov **V. Roth, E. Kugler, Frid. Jekelius, Franz Kellmen, Julius Hormung, H. G. Obert, W. Klein, Fried. Stenmer, Eug. Neustädter.**

(11-32.)

Prima lăcătușerie română în Brașov.

EUGENIU PRECUP,

lăcătuș artistic, instalator de conducte de apă, fantani cu injector etc. și gaz aerian.

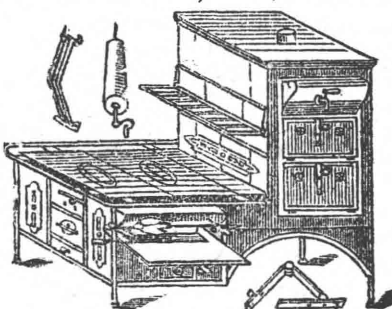
BRAȘOV, Strada Castelului de sus, Nr. 28.
(a Funarilor de sus).

Recomandă Onor. Public din oraș și dela sate

Atelierul său de lăcătușerie
— provăzut cu toate unelte și mașinile, —

ce se cer la lăcătușerie artistică, instalațiuni de apă și gaz aerian, etc. etc.

Asemenea provăzută cu calfe de cele mai bune și dibace în branșa aceasta, precum și ucenici români.

Rog On public pentru sprijinirea industriei române. În lucrătoria mea se efectuează tot felul de lucruri ce cad în branșă, ca: porți și grădele de fer, galerii, balcoane, etc.; legături (chei) de zid, tot felul de infecături de porți, uși, ferestre, etc. Totfelul de mașini de gătit bucate (soabe pentru bucătărie, sparherde) dela 10 cor. în sus după comandă se află și gata totdeauna până la 400 cor., de asemenea și broaste de uși pentru îngropat în uși, de porți etc. Invențiunea mai nouă patentată în 2 Noemvrie 1901 la care cheia este de tot mică ca o cheie de lăcat mic și totodată și pentru asigurare contra deschiderii etc.: (broască patent PRECUP). Instalațiuni de conducte de apă, de băi cu apă caldă și rece cu tus etc. Closete și canalizări de orice Closete, pînă etc etc. Instalațiuni de gaz aerian pentru orice edificii, odăi sau prăvălii etc, totfelul de reparaturi fie cât de neînsemnate. Pentru toate lucrurile nouă dau garanție dela 1 an în sus până la 50 ani.

Tot ce se lucrează în atelierul meu, este sub conducerea mea proprie, de ceace și garantez, asemenea orice lucrare luată asupra-mi, se face la termenul fixat fără întârziere și cu prețuri foarte ieftine.

Liferez și prin poșta la ori și ce depărtare.

Firmă decorată cu medalia de argint.

BRAȘOV, Strada Castelului de sus, Nr. 28.

Lăcătușerie artistică și de construcție.

Cele mai bune, solide și mai ieftine Sparherde.

AVIS.

Am onoarea a aduce la cunoștința On. Dame din Brașov și împrejurime, că în **Strada Porții Nr. 16 am deschis un Atelier pentru confecționarea corsetelor.**

Confecționez **Corsete** după croiala cea mai nouă engleză și franceză, conform gustului celui mai modern și mai rafinat: **Corsete de dame, Bandaje de pânțece, Gradehalter, precum și Corsete de stomac**, ce se pot purta și în stare binecuvântată; tot ce cade în branșa aceasta cu prețuri ieftine.

Apelând la sprijinul Onor. public rămân

cu toată stima

Rappaport Berta,

confecționatoare de corsete.

2600,7—12.

Primul atelier român de curelărie

Primul atelier de curelar român
VASILIE MUSCALU

BRAȘOV, Strada nouă, Nr. 7.

Am onoare a recomanda On. Public din Brașov și jur

Atelierul meu de curelărie

provăzută cu tot felul de **hamuri de lucș și pentru lucru din piele de blanc**, precum și tot felul de curele de incins, d. e. **șerpăre de piele de tot felul negre, galbene, de covor cu flinte**, care este sub conducerea mea proprie.

Se primesc și **reparaturi** de tot felul, d. e.: enfere, geante de călătorie și pungi.

Cu stimă **Vasilie Muscalu.**

PREȚURI MODERATE.

Cele mai bune hamuri

Comande se fac și prin poștă.

Prima točilărie artistică

— de cuțite și brice —
în Brașov.

Toți articolii ce cad în branșa aceasta,
— se primesc spre reparație. —

Asortiment mare de articoli fini de oțel.

Prețuri ieftine. * Serviciu prompt.

Mă recomand On. public cu toată stima

I. Valesio

Brașov, Strada Porții Nr. 16 și Budapest.

Cel mai mare magazin de haine gata

pentru bărbați, băeți și dame

Goldmann N. P.

Brașov, Târgul inului 28 și (Palatul lui Czell 31—33).

Ori și cine poate vedea, fără a fi obligat de a cumpăra, hainele gata de toamnă și eamnă sosite de curând și croite după moda cea mai nouă din

Stofe indigene.

Ca să feresc pe On. public a cumpăra mărfuri nemoderne, m'am hotărât să vând mărfurile de toamnă și eamnă sosite de curând cu prețurile de fabrică.

În lumea comercială sunt cunoscut, că în tot Ardealul, la mine se capătă cele mai frumoase și mai bune mărfuri, care le cumpăr foarte ieftin.

De aceea On. public cumpărător poate profita de ocazia aceasta până în 1-a Ianuarie a. viitor.

Cel mai mare deposit în haine pentru Dame și D-șoare, surtuțe de pluș și diferite boa. — Deposit colosal de manta le pentru copii.

Rugându-mă de sprijinul On. public sunt

cu toată stima

GOLDMANN N. P.

În magazinul meu se află **Pardiseuri de toamnă** în formă de **Raglân, Derbi și Ulster**. Paltoane de eamnă în toate culorile, croială modernă.

Haine de bărbați, adulți și copii,

croite după talie. **Surtucele de piele pentru agromoni și prăvăliși, cu și fără blană.** Surtuce pentru preoți cu gulere de catifea. Singurul vânzător sunt de cele mai nouă.

SKI surtuțe

fcarte aacomodate pentru vânat și săniat.

Deposit de fabrică în Blane de călătorie și pentru oraș.

Dame și D-șoare, surtuțe de pluș și diferite boa. — Deposit colosal de manta le pentru copii.